

Obsah

Jiří Sladký a Ivona Matějková
Zpráva o činnosti Západočeské pobočky
České botanické společnosti za rok 2025 1

Ivona Matějková
Exkurze za jarní květenou
do nivy Mže u Pavlovic 2

Daniel Papež
Za áronem, měsíčnící a Novým Herštejnem 3

Daniel Papež
Exkurze do okolí Broumova 4

Ivona Matějková
Co roste na stolové hoře? 4

Lenka Pivoňková
Do okolí Kramolína u Nepomuka 6

Jiří Sladký a Ivona Matějková
Za hořeplíky na Novoveská dráha
u Horažďovic 8

Ivona Matějková
Exkurze za květenou Klatov a okolí 10

Lenka Pivoňková a Ivona Matějková
Botanický víkend v jižní části Českého lesa ... 13

Daniel Papež
Nové nálezy druhu *Myosotis discolor*
na Holýšovsku a Staňkovsku 18

Sylvie Pecháčková
Plzeňský rybník Nováček vypuštěný
a napuštěný 19

Radim Paulič
Nová lokalita masnice vodní (*Tillaea aquatica*)
v Plzeňském kraji 21

Redakce: Ivona Matějková
Jana Nová
Sylvie Pecháčková

Odpovědný redaktor: Sylvie Pecháčková

Technický redaktor: Jana Nová

Kresba na první straně obálky: Miloslav Vondráček

Calluna uveřejňuje:

Organizační zprávy
Zprávy z botanického života
Kratší články z floristiky, geobotaniky a ekologie rostlin, s důrazem na západní Čechy
Články o botanických zahradách
Práce z dějin botaniky
Recenze knih s botanickou tematikou
Personalia botaniků
Bibliografie

Rukopisy zasílejte na adresu:

Sylvie Pecháčková, Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň

e-mail: spechackova@zcm.cz, tel. 378 370 432

Pokyny pro autory jsou uvedeny na 3. straně obálky.

CALLUNA, časopis západočeských botaniků.

Vydává Západočeská pobočka České botanické společnosti. Vychází nepravidelně. Toto číslo vyšlo v únoru 2026.

ISSN 2464-5648

Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České botanické společnosti za rok 2025

Západočeská pobočka ČBS měla v roce 2025 celkem 40 členů. Do pobočky nově vstoupila Jana Hrubá. Pět členů bylo vyřazeno na základě dlouhodobého nezájmu.

Sídlem pobočky bylo pracoviště oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni, Tylova ul. 22, které prošlo náročnou, ale úspěšnou rekonstrukcí. Výbor pobočky se v roce 2025 sešel dvakrát, pracoval ve složení: Jiří Sladký (předseda), Ivona Matějková (jednatelka), Lenka Pivoňková (hospodárka), Sylvie Pecháčková (odpovědná redaktorka časopisu Calluna) a Daniel Papež (člen výboru).

V roce 2025 se uskutečnily následující akce pobočky i aktivity jejích členů:

Výroční členská schůze se konala 15. 3. (celkem 20 účastníků); po oficiálním programu proběhla přednáška Aleny Lepší: Fotografický atlas rostlin České republiky – jak to chceme dotáhnout? (30 účastníků).

Přednášky, konané ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni a nabízené veřejnosti

26. 2. – Ladislava Krausová: Jak být špatný hostitel? Umění odolat trikům kukačky obecné (30 účastníků).
9. 4. – Lenka Pivoňková: I na Islandu rostou kytky (34 účastníků).
12. 11. – Irena Tolarová a Petr Kuták: Městská zeleň v Plzni – přednášky „Správa zeleně v Plzni“ a „Péče o dřeviny v urbanizovaném prostoru“ (20 účastníků).
26. 11. – Jan Holec: Vzácné houby Šumavy (27 účastníků).

Exkurze pořádané pobočkou

12. 4. – Ivona Matějková: Exkurze za jarní květenou do nivy Mže u Pavlovic (18 účastníků), viz Calluna 2026: 2–3.
27. 4. – Daniel Papež: Za áronem, měsíčnicí a Novým Herštejnem (11 účastníků), viz Calluna 2026: 3.
1. 5. – Daniel Papež: Exkurze do okolí Broumova (10 účastníků), viz Calluna 2026: 4.
31. 5. – Lenka Pivoňková a Radim Paulič: Exkurze do okolí Kramolína u Nepomuka (13 účastníků), viz Calluna 2026: 6–8.
13. 9. – Ivona Matějková: Exkurze za květenou Klatov a okolí (5 účastníků), viz Calluna 2026: 10–13.

Víkendová terénní akce

18. – 20. 7. 2025: Lenka Pivoňková a Ivona Matějková: Botanický víkend v Českém lese (16 účastníků), viz Calluna 2026: 13–18.

Exkurze pořádané AOPK ČR ve spolupráci s pobočkou

25. 5. – Daniela Aišmanová (Hlinková) a Ivona Matějková: Co roste na stolové hoře? (Botanická exkurze na vrch Vladař a do okolí Chyše) – 18 účastníků, viz Calluna 2026: 4–6.
3. 8. – Jiří Sladký: Za hořepníky na Novoveská dráha u Horažďovic (16 účastníků), viz Calluna 2026: 8–10.

Další činnost pobočky

10. 12. – Předvánoční posezení nad herbáři, v sídle pobočky (11 účastníků).

Ze svých floristických průzkumných cest **předali členové pobočky položky do herbáře Západočeského muzea** (K. Čížek, I. Matějková, D. Papež, L. Pivoňková, S. Pecháčková).

Zajímavé floristické nálezy z regionu jsou zveřejněny v Calluna 2026: 26–36. Svými nálezy přispěli: P. Bezstarosti, Z. Černíková, K. Čížek, V. Jandík, I. Matějková, J. Michálková, J. Mlnářková, J. Nesvadbová, O. Bílek, D. Papež, R. Paulič, S. Pecháčková, L. Pivoňková, F. Šotkovský.

Účast na floristických kurzech

Floristického kurzu ČBS, který se uskutečnil v Bzenci ve dnech 29. 6. – 5. 7. 2025, se zúčastnili M. Marek, D. Papež, J. Sladký a R. Paulič.

Účast na konferencích

22. – 23. 11. – Konference ČBS na téma „Český botanický výzkum v zahraničí“, Praha; zúčastnili se M. Marek a D. Papež.

Ediční činnost

V roce 2025 bylo vydáno jedno číslo časopisu Calluna (2025/1) o 36 stranách, které je ke stažení na webových stránkách:

https://www.zcm.cz/images/Calluna/Calluna2025_1.pdf.

Program akcí pobočky je zveřejňován na webových stránkách Západočeského muzea v Plzni:

<http://www.zcm.cz/zpc-pobočka-ceske-botanické-společnosti>.

Jiří Sladký
předseda

Ivona Matějková
jednatelka

Exkurze za jarní květenou do nivy Mže u Pavlovic

Ivona Matějková

V sobotu 12. 4. 2025 se konala první pobočková exkurze tohoto roku. O desáté hodině dopolední se na železniční zastávce Brod nad Tichou sešlo celkem 18 lidí různých věkových kategorií, z pobočky Daniel Papež, Lenka Pivoňková, Eva Šmůlová a Ivona Matějková (vedoucí exkurze). Přivítali jsme mezi námi i dětskou skupinu z Domu dětí a mládeže v Rokycanech s lektorkou Terezou Černou. Doprovázel nás také jeden psí společník. Trasa exkurze vedla hlavně po červeně značené turistické stezce, nejprve kolem říčky Tichá (Hamerský potok) a poté údolím řeky Mže.

První zastávkou pro botanizování byla kulturní kosená louka mezi železniční tratí a pravým břehem Tiché, ca 0,8 km J od kostela v Brodu nad Tichou (49°49'45.633"N, 12°44'37.006"E). Ze zajímavějších lučních druhů jsme si ukázali *Galium album*, *Luzula campestris*, *Pimpinella major* a *Saxifraga granulata*. Po louce se procházel čáp bílý a zaznamenali jsme přelet skřivana polního. Po louce jsme sešli k regulovanému korytu říčky Tichá (49°49'19.462"N, 12°45'1.743"E) a vydali se po směru jejího toku ke kempu Karolina Dolina. Na pravém břehu rostly vysázené dřeviny včetně kultivaru jilmu (*Ulmus* sp.) v kombinaci s přirozeně uchycenými náletovými dřevinami: *Alnus glutinosa*, *Euonymus europaeus*, *Salix caprea* aj. Kmeny některých dřevin byly poškozené činností bobra. Z bylinné vegetace nás nejvíce potěšil nálezkou kvetoucích exemplářů *Gagea lutea* (PL) a *Anemone ranunculoides* (PL). Z dalších druhů jsme zapsali *Cruciata laevipes*, *Ficaria verna* a *Galium album*, místy expandovala *Calamagrostis epigejos* a také jsme zaznamenali invazní *Heracleum mantegazzianum*. Blíže kempu (49°49'21.630"N, 12°45'1.241"E) se vyskytly *Primula elatior* (PL) a *Cardamine pratensis*. Následoval přechod na červeně značenou turistickou trasu vedoucí při areálu Karolina Dolina (49°49'15.095"N, 12°45'6.591"E). Zde jsme zapsali *Gagea pratensis*, *Mercurialis perennis*, *Tussilago farfara* a sebrali do herbáře violku, u níž se pravděpodobně jedná o hybrid s *Viola reichenbachiana* (PL). U pěkně upravené a udržované studánky za areálem (49°49'16.350"N, 12°45'28.587"E) rostly hájové druhy *Hepatica nobilis*, *Pulmonaria obscura* (PL) a *Tanacetum corymbosum*, společně s *Valeriana officinalis* agg. a *Viola hirta* (PL).

Po červeně značené trase jsme pokračovali podél již pěkně meandrující říčky Tiché, nad jejím levým břehem. V částečně prokácené borové doubravě vystupující do svahu nad cestou, ca 760 m JJZ od vrcholu Sovího vrchu (kóta 584 m; 49°49'7.180"N, 12°45'42.936"E), se vyskytovaly semenáčky *Abies alba* (C4a) a invazní *Pseudotsuga menziesii*.

V podrostu se vyjímal početné modré květy *Hepatica nobilis*. Z dalších druhů se podařilo nalézt *Astragalus glycyphyllos*, *Carex digitata*, *Clinopodium vulgare*, *Cytisus scoparius*, *Galium sylvaticum*, *Hieracium murorum*, *H. sabaudum*, *Luzula pilosa*, *Oxalis acetosella*, *Pulmonaria* cf. *officinalis* (přechodný typ mezi tímto a *P. obscura*). Na skalním útvaru ve svahu jsme zahlédli kolonie *Polypodium vulgare*, u říčky rostly *Chrysosplenium alternifolium* (PL) a *Lonicera xylosteum*.

V hlouběji zařiznutém meandru Tiché, před jejím soutokem s řekou Mží, nás k botanizování zlákala zachovalá potoční olšina ležící západně od osady Ústí (49°48'43.491"N, 12°45'25.092"E). Ve stromovém patře převládala *Alnus glutinosa*, v keřovém patře *Prunus padus*. V dobře rozvinutém jarním aspektu bylinného patra jsme zapsali *Adoxa moschatellina* (PL), *Anemone ranunculoides*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Gagea lutea*, *Lamium maculatum*, *Lathraea squamaria* (PL), *Stachys sylvatica*, *Symphytum officinale* a *Urtica dioica*. Po návratu na červenou turistickou značku jsme se dostali k prudkému svahu s akátinou, která se nachází pod železniční tratí, SZ od osady Ústí (49°48'48.663"N, 12°45'31.233"E). Převládaly zde hlavně nitrofilní druhy, zaznamenali jsme *Robinia pseudoacacia*, *Alliaria petiolata*, *Corydalis intermedia* (PL), *Galium aparine* a *Poa nemoralis*.

Při lesní cestě nad levým břehem Mže se celá řada druhů opakovala, proto jsme vykoučili trochu rychlejším tempem směrem k přírodní rezervaci Pavlovická stráň. Cestou ke studánce (49°49'1.435"N, 12°45'54.291"E) se vyskytly *Stellaria holostea* (PL) a *Viola riviniana* (PL).

U meandru Mže pod skalnatým svahem (49°49'9.840"N, 12°46'0.046"E) rostly *Silene nutans*, *Symphytum officinale* a jeden exemplář zplanělého rybízu (*Ribes* sp.).

Díky vlídnému jarnímu počasí a příznivým časovým možnostem jsme si mohli dovolit průzkum jarního aspektu v doubravách rozkládajících se na prudkých jižně až jihovýchodně orientovaných skalnatých svazích v PR Pavlovická stráň. Na úpatí svahu naproti železniční zastávce Pavlovice (49°49'22.854"N, 12°46'48.896"E) rostla celá řada zajímavějších druhů: *Asplenium septentrionale*, *A. trichomanes*, *Cystopteris fragilis*, *Lathyrus vernus*, *Potentilla verna* a *Sedum rupestre*. Při výstupu do svahu jsme v podrostu acidofilní doubravy (49°49'23.701"N, 12°46'54.564"E) potkávali – dle našeho očekávání – především teplomilné druhy: *Acinos arvensis*, *Ajuga genevensis*, *Euphorbia cyparissias*, *Holosteum umbellatum* (PL), *Hylotelephium maximum*, *Valerianella locusta*, *Vincetoxicum hircundinaria* a *Viscaria vulgaris*. Také jsme narazili na vitální listové růžice zvonku broskvolistého (*Campanula persicifolia*). Zlatý hřeb exkurze na nás čekal v horní části rezervace ve smíšeném porostu s duby a smrkou (49°49'25.900"N,

12°46'52.981"E). Vyjímaly se tu kvetoucí trsy vzácné tomkovice jižní – *Hierochloë australis* (C3; PL), která není z této oblasti udávána (web 1).

Před odjezdem z vlakové zastávky v Pavlovicích se podařil ještě jeden pěkný objev v podobě ožanky lesní – *Teucrium scorodonia* (C2b) tvořící porost na svahu mezi železniční tratí a silničkou (49°49'17.186"N, 12°46'50.936"E). Zastihli jsme ji ve stadiu suchých lodyh z loňského roku.

Na tuto zážitkovou jarní výpravu budeme rádi vzpomínat. Lence a Danovi srdečně děkuji za pomoc při vyhledávání zajímavých druhů a jejich demonstraci ostatním účastníkům exkurze.

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. o zvláště chráněných druzích a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Literatura:

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Web 1: Pladias; URL: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Hierochlo%C3%AB%20australis> (20. 10. 2025).

Za áronem, měsíčníci a Novým Herštejnem

Daniel Papež

V neděli 27. 4. 2025 se nás za slunného rána na návsí v Podzámčí sešlo celkem 11, z toho čtyři členové pobočky (já, Ivona Matějková, Lenka Pivoňková a Dagmar Dostálová). Cestou přes náves s běžnými druhy *Anthoxanthum odoratum*, *Corydalis cava*, *Glechoma hederacea*, *Stellaria media* s. s. a přes okraj obce s *Cardamine hirsuta*, *C. pratensis*, *Hypochaeris radicata*, *Saxifraga granulata*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum* jsme se dostali k prvnímu zajímavému nálezu: zplanělý, asi jeden metr vysoký jedinec *Sorbus intermedia* (neo nat) při lesní cestě z obce (49°24'33.336"N, 13°2'33.897"E). Byly zde nalezeny také *Cardamine flexuosa* (PL) a *Viola canina* (PL).

Cesta dále chvíli pokračovala pěknou květnatou bučinou s *Ajuga genevensis*, *Arabis glabra*, *Campanula persicifolia*, *Galium odoratum*, *Melica nutans* (PL), *Maianthemum bifolium*, *Mercurialis perennis*, *Myosotis sylvatica* (PL), *Polygonatum multiflorum*, *Silene dioica* (PL), *Viola reichenbachiana* (PL), ale i holinami po kůrovcové kalamitě.

Po cestě jsme se dostali až pod cílový vrch. *Arum maculatum* (C3, §O) jsme našli v plné síle již na rozcestí pod zříceninou hradu Nový Herštejn (49°24'42.885"N, 13°4'1.856"E). Nedaleko kvetl i druh *Cruciata verna* (49°24'44.753"N, 13°3'58.792"E; PL). Cestou na vrchol jsme zaznamenali řadu druhů typických pro květnaté bučiny a humózní suťové lesy: *Actaea spicata*, *Galium odoratum*, *Impatiens noli-tangere*, *Lonicera xylosteum*, *Primula veris* (PL), *Polygonatum multiflorum*, *Silene dioica*, *Ulmus glabra*, ale i zplanělý *Muscari armeniacum* (neo nat) a pravděpodobně introdukovaná *Galanthus nivalis* u laviček na vrcholu, v nadmořské výšce 681 m. Obrovské kolonie áronu (*Arum maculatum*, C3, §O), které byly dokreslovány kvetoucími jedinci *Lunaria rediviva* opodál (C4a, §O; PL), jsme obdivovali především na východním svahu (49°24'52.375"N, 13°3'57.131"E). Radost jsme měli i z dalších druhů v této oblasti vzácných, především *Omphalodes scorpioides* (C4a; PL) a *Dentaria bulbifera* (PL).

Po obědové pauze se s námi Lenka rozloučila a my jsme se vydali na zpáteční cestu. Kolem opuštěné myslivny (49°24'43.371"N, 13°3'50.333"E), kde jsme opět našli *Arum maculatum* i *Lunaria rediviva* společně s *Vinca minor*, *Chaerophyllum aureum*, *Galeobdolon argentatum* a *Staphylea pinnata* (PL), nedalekého rybníčku zarostlého *Menyanthes trifoliata*, odbočkou ke Kreslově studánce, jedním špatným zabočením a úmornou lesní cestou zpátky do kopce (s výskytem *Poa supina* – PL) jsme se dostali na vrch Příkopy (49°24'50.813"N, 13°3'5.786"E). Zde jsme potvrdili ojedinělý údaj o výskytu *Arum maculatum*. Oproti předešlému vrchu bylo zdejší bylinné patro poněkud chudší a méně zajímavé ve složení: *Allium ursinum* subsp. *ursinum* (C4a), *Adoxa moschatellina*, *Calamagrostis arundinacea*, *Carex pilulifera*, *Chaerophyllum temulum*, *Corydalis cava*, *C. intermedia*, *Galium odoratum*, *Lamium maculatum*, *Lilium martagon* (C4a, §O), *Melica nutans*, *Muscari armeniacum* (neo nat), *Myosotis sylvatica*, *Poa annua*, *P. supina*, *Polygonatum multiflorum*, *Rubus* sect. *Rubus*, *Silene dioica*, *Viola riviniana*. Následoval návrat do Podzámčí, kde jsme naši exkurzi zakončili.

Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení je uváděn podle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou vyznačeny tučným písmem.

Literatura:

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Exkurze do okolí Broumova

Daniel Papež

Na první květnovou neděli jsme se sešli v Broumově. Ke třem členům pobočky (já, Ivona Matějková a Petr Mudra) se připojilo celkem sedm nečlenů. Petr se hned na začátku iniciativně ujal modifikace trasy, která se nakonec ukázala být vhodnější. Po krátkém přejezdu k Farskému rybníku jsme se hned vydali na cestu do PR Broumovská bučina. Podél cesty našla Ivona pro Tachovsko nevšední druh *Cruciata verna* (49°53'31.831"N, 12°35'6.517"E; PL). Za Broumovským zámečkem jsme zabočili mimo cestu do přírodní rezervace a Petr nás informoval o svých aktivitách v rezervaci.

Kromě druhů horských smrkových lesů (př. *Galium saxatile*) začaly druhy květnatých bučin nabíhat již v monokulturní smrkové části rezervace, především *Lathyrus vernus*, *Maianthemum bifolium*, *Paris quadrifolia*, *Senecio cf. hercynicus*, *Silene dioica*. V dosud zčásti zachovalém srdci rezervace (49°53'20.236"N, 12°34'50.913"E) na nás čekala řada dalších druhů: *Actaea spicata*, *Allium ursinum* subsp. *ursinum* (C4a), *Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*, *Corydalis cava*, *Dentaria bulbifera*, *D. enneaphyllos* (C3; PL), *Galeobdolon luteum* (PL), *Gymnocarpium dryopteris* (PL), *Impatiens noli-tangere*, *Lathraea squamaria*, *Lilium martagon*, *Lunaria rediviva* (C4a, §O), *Mercurialis perennis*, *Moehringia trinervia*, *Polygonatum multiflorum*, *Viola reichenbachiana* (PL).

Po cestě z bučiny jsme se dohodli, že půjdeme hledat korálici trojklanou na její recentní lokalitu u Hamerského potoka (49°53'33.507"N, 12°35'7.161"E, pod PR Stráně pod Hamerským potokem). I když jsme viděli zajímavé druhy *Astrantia major*, *Actaea spicata*, *Chrysosplenium oppositifolium*, *Circaea lutetiana*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia dulcis* (PL), *Lonicera nigra*, *Phyteuma nigrum* (C3), *Rosa pendulina*, *Veronica montana* (C4a), druh *Corallorhiza trifida* (C2, §S) jsme bohužel nenašli.

Po krátkém přejezdu na druhý konec obce nám Petr ukázal lokalitu v západních Čechách alochtonního druhu *Geranium phaeum* (49°53'5.410"N, 12°37'4.797"E). Ten se sem prý dostal s těžkou technikou.

Po obědě u Broumovského jasanu jsme se vydali hledat *Moneses uniflora* (C1, §S) na opačný břeh potoka (49°52'58.849"N, 12°36'32.122"E). Cestou v nivě potoka jsem zapsal: *Aruncus dioicus* (C4a), *Bistorta major*, *Carex elongata*, *Convallaria majalis*, *Ficaria verna*, *Knautia dipsacifolia* (C4a), *Mercurialis perennis*, *Oxalis acetosella*, *Poa remota* (C3), *Primula elatior*, *Pulmonaria obscura* a u bývalého mlýna pravděpodobně pozůstatek kultury v podobě *Leucocorydalis verna* a *Narcissus poeticus*. Jednokvítěk velkokvětý jsme však bohužel nenašli.

Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení je uváděn podle Červeného seznamu

(GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou vyznačeny tučným písmem.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Co roste na stolové hoře?

(Botanická exkurze na vrch Vladař a do okolí Chyšky)

Ivona Matějková

V neděli 25. 5. 2025 proběhla celodenní botanická exkurze na stolovou horu Vladař a do okolní krajiny. Akce se konala pod záštitou Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (v režii Správy CHKO Český les, regionální pracoviště Plzeň). Kolem desáté hodiny dopolední se na rozcestí nedaleko železniční zastávky Záhořice sešlo celkem 18 lidí. Z pobočky se zúčastnily Lenka Pivoňková, Daniela Aišmanová – dříve Hlinková (organizátorka za AOPK ČR) a Ivona Matějková (vedoucí exkurze). Velmi jsme uvítali doprovod místního znalce ing. Václava Lupínka ze základní organizace Českého svazu ochránců přírody Alter meles (web 1), který prostřednictvím Pozemkového spolku Vladař pečuje o botanicky významnou lokalitu Louky pod Vladařem s vitálními populacemi zákonem chráněných orchidejí *Anacamptis morio* a *Orchis pallens*. Pan inženýr Lupínek přivezl pro účastníky exkurze výtisky brožurky Květena Žluticka.

Obr. 1 Na Vladaři bylo stále co ukazovat, květena je tu nesmírně pestrá, i díky řízené péči o suché trávníky.

Jde o zdařilou regionální publikaci (kapesního průvodce) s popisem a fotografiemi význačných druhů rostlin rostoucích v dané oblasti. Autoři brožurky jsou V. Lupínek (textová část) a J. Borecký (fotografie).

Květena vrchu Vladař je velmi dobře prozkoumaná, zejména regionálními floristy. Pokud nahlédneme do Náleзовé databáze ochrany přírody (web 2), zjistíme, že nejvíce floristických záznamů z lokality pochází od Přemysla Tájka ze Správy CHKO Slavkovský les, včetně početných zápisů k výskytu zákonem chráněných a dalších vzácnějších druhů. Stav jejich populací je možné si prostudovat v plánu péče o přírodní rezervaci a evropsky významnou lokalitu Vladař (web 3). Cílem naší výpravy nebyl tedy podrobný botanický průzkum území, ale především obeznámení účastníků s druhy rostlin rostoucími hlavně podél turistických stezek.

První zajímavý nález, který nás potěšil, se naskytl v pobřežní zóně Střely nedaleko křižovatky Záhořice-žst., rozc. (50°4'46.944"N, 13°11'29.668"E). Ze silničního mostu nad řekou byl dobře viditelný porost *Matteuccia struthiopteris* (§O). Ze silnice jsme odbočili na červeně značenou turistickou trasu, která je součástí okružní naučné stezky Cesta za pověstí. V okraji mezofilní kosené louky s druhově středně bohatými porosty (ca 245 m SV od vlakové zastávky Záhořice, 50°4'47.787"N, 13°11'44.384"E) rostly *Arabidopsis thaliana* (PL), *Leucanthemum vulgare* agg., *Ranunculus acris*, *Silene latifolia* subsp. *alba* (PL), *Valerianella locusta* (PL) a *Viola tricolor* (PL). Směrem do svahu s turistickým rozcestníkem Záhořice-rozc. jsme v okrajích stezky a přilehlém opuštěném sadu se starými ovocnými stromy (50°4'55.298"N, 13°11'57.204"E) našli tyto druhy: *Ajuga genevensis* (PL), *A. reptans*, *Fragaria viridis* (PL), *Lupinus polyphyllus* (invaze do travních porostů ponechaných ladem), *Potentilla argentea* (PL), *Primula veris* (C4a; PL), *Ranunculus auricomus*, *Veronica chamaedrys* a *V. serpyllifolia*.

Odměnou za výstup k vesničce Záhořice byl otevřený výhled do krajiny směrem k Doupovským horám. Na okraji kulturní louky ležící ca 145 m SSZ od rozcestí Pod Vladařem (50°4'48.054"N, 13°12'13.11"E) jsme zapsali *Campanula patula* (PL), *Fumaria officinalis* (PL), *Myosotis discolor* (C2b; PL), *Ranunculus repens* a *R. bulbosus* (PL). U rozcestí při okraji lesní cesty (50°4'43.983"N, 13°12'17.182"E) rostly tyto zajímavější druhy: *Poa bulbosa* (PL), *Moehringia trinervia* (PL), *Alchemilla micans* (PL) a *Cardamine impatiens*.

Poté jsme odbočili z „červené“ na žlutě značenou turistickou trasu vedoucí po západním úbočí k vrcholu Vladaře a procházející stejnojmennou přírodní rezervací. Stezka nás zavedla do zachovalých porostů dubohabrových hájů (svaz *Carpinion betuli*) s květnatým bylinným patrem (ca 0,5 km ZJZ od vrcholu Vladaře, kóta 693 m; 50°4'42.211"N, 13°12'30.710"E). Jednalo se o přírodě blízké lesní porosty, místy s přechodem k suťovým lesům svazu *Tilio platyphylli-Acerion*. Z dřevin jsme zapsali *Acer*

pseudoplatanus, *A. platanoides*, *Carpinus betulus*, *Quercus petraea* a *Lonicera xylosteum*. Z bylinných druhů přitáhly naši pozornost *Campanula persicifolia*, *Hepatica nobilis*, *Hieracium lachenalii*, *H. murorum* (PL), *Lathyrus vernus* (PL), *Ranunculus lanuginosus* (PL) a *Tanacetum corymbosum*.

Na náhorní planině pod bývalým hradištěm, ca 350 m JZ od vrcholu Vladaře (50°4'42.973"N, 13°12'41.312"E), nás pan Lupínek zavedl na loučku, kde dokvétal vzácný vstavač bledý – *Orchis pallens* (§SO, C2b). Z dalších druhů jsme zaznamenali *Astragalus glycyphyllos*, *Carex brizoides*, *Cruciata laevipes* (PL), *Humulus lupulus* a *Viola hirta*. Jemně se rozpršelo, proto jsme se usadili na tábořišti v okraji remízu u ovčí pastviny a lehce posvačili. Kolem nás se rozprostíraly rozvolněné druhově bohatší acidofilní trávníky (50°4'40.275"N, 13°12'48.118"E), kde jsme si pak ukázali celou řadu dalších druhů rostlin: *Arabis glabra*, *Brachypodium pinnatum*, *Buglossoides arvensis* (PL), *Campanula rotundifolia*, *Carex praecox* (PL), *Clinopodium vulgare*, *Dianthus deltoides*, *Euphorbia cyparissias*, *Festuca ovina*, *Galium verum*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Myosotis stricta*, *Pilosella officinarum*, *Plantago media*, *Potentilla argentea*, *P. verna*, *Sanguisorba minor*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium alpestre*, *T. dubium* (PL), *Verbascum lychnitis*, *Veronica officinalis* a *Viscaria vulgaris* (PL). V zazeněném jezírku ležícím ca 230 m JZ od vrcholu Vladaře (50°4'42.316"N, 13°12'50.678"E) nás potěšil zapojený porost vzácnější ostřice *Carex elata* (C2t; PL). U východního okraje náhorní planiny jsme se zastavili na vyhlídce do krajiny směrem k Rakovnické pahorkatině. Výhledy byly částečně zastřené šedými mraky, ale i takto zadumaná krajina měla své kouzlo. Rozloučili jsme se s vrcholem Vladaře a podnikli opatrný sestup po stezce procházející prudkým severním svahem, kde se nacházejí přírodě blízké suťové lesy (50°4'51.134"N, 13°12'50.138"E). Z běžnějších druhů jsme našli *Alliaria petiolata*, *Asarum europaeum*, *Athyrium filix-femina*, *Dryopteris filix-mas* a *Mercurialis perennis*. Podařilo se nám potvrdit výskyt vzácnějšího samorostlíku klasnatého – *Actaea spicata* (PL) i zákonem chráněné lilie zlatohlavé – *Lilium martagon* (§O, C4a). V dolní části svahu přibývalo nitrofilní vegetace včetně *Urtica dioica*, *Galium aparine* a *Lamium maculatum*.

Výrazně jsme zrychlili naše exkurzní tempo, neboť nás čekal přechod do relativně vzdáleného města Chyše a botanický ráj na Vladaři vystřídala druhově ochuzená krajina s kulturními pastvinami a hospodářsky využívanými lesy. U lesní cesty pod bývalým hradištěm (50°5'49.200"N, 13°13'56.545"E) ležícím JZ od Chyše zaujaly naši pozornost *Hypericum perforatum* a *Silene nutans*.

Navzdory dešti jsme ještě zvládli zběžný průzkum flóry v zámeckém parku v Chyši. Ve střední části parku s mohutnými stromy nás překvapily bohaté populace modře kvetoucího zvonečnicku prosperující ve stinných trávnících (50°6'26.635"N, 13°14'45.874"E).

Zvonečník se nám sice určit nepodařilo, mohlo by se však jednat o hybridní taxon *Phyteuma ×adulterinum* (PL), který roste hlavně na Šumavě, ale zjištěn byl i na Karlovarsku u Horního Slavkova (viz web 4). Zkoušeli jsme také determinaci dle internetové aplikace, a ta nabízela na prvním místě zvonečník bukvicolistý (*Phyteuma betonicifolium*), který se u nás občas pěstuje v zahradách. U jezírka ve východní části parku (50°6'26.628"N, 13°14'55.215"E) jsme zapsali ještě dva mokřadní druhy: *Iris pseudacorus* a *Filipendula ulmaria*. Poté nás čekalo příjemné posezení v zámeckém pivovaru, kde jsme v podvečerních hodinách zakončili naši botanickou výpravu. Velké poděkování za odborný doprovod na Vladař patří Václavu Lupínkovi, Danče Aišmanové děkuji za organizaci akce a všem účastníkům exkurze za aktivní přístup při našem společném botanizování.

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. o zvláště chráněných druzích a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Web 1: ZO ČSOP Alter Meles – URL:

<https://www.prirodakarlovarska.cz/zo-csop-alter-meles/> (19. 8. 2025).

Web 2: Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP).

– On-line databáze AOPK ČR; URL:

<https://portal23.nature.cz/nd/> (20. 10. 2025).

Web 3: Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP):

údaje o PR a EVL Vladař. – URL:

https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=507 (20. 10. 2025).

Web 4: Pladias – databáze flóry a vegetace. – URL:

<https://pladias.cz/taxon/distribution/Phyteuma%20%C3%97adulterinum> (20. 10. 2025).

Do okolí Kramolína u Nepomuka

Lenka Pivoňková

V sobotu 31. května 2025 se exkurze do okolí Kramolína u Nepomuka z členů pobočky zúčastnili: Lenka Pivoňková, Radim Paulič, Rudolf Hlaváček, Sylvie Pecháčková, Ivona Matějková, Dagmar Dostálová a pak dalších sedm osob z veřejnosti včetně pobožce spřízněných Lindy Trunečkové a Pavly Vachové.

Cílem byly převážně vlhké louky J až JV od Kramolína, kde v roce 1986 a 1987 prováděl průzkum Rudolf Hlaváček (HLAVÁČEK 1990) z důvodu plánovaného odvodnění pozemků, které se nakonec neuskutečnilo (web 1).

Trasa exkurze byla vedena převážně ve čtverci 6547c (tento čtverec není u jednotlivých lokalit uváděn), v ojedinělých případech ve čtverci 6547d (východně od silnice Kramolín – Myslív), vše ve fytogeografickém okrese 34 Plánický hřeben.

Vycházeli jsme z parkoviště u obecního úřadu v Kramolíně. Nejprve nás zaujala kamenná opěrná zídka u silnice u domu č. p. 11, ca 30 m V od kapličky v Kramolíně, v jejichž spárách rostly např. *Cymbalaria muralis* (PL), *Cystopteris fragilis*, *Geranium robertianum*, *Sedum hispanicum*, *Veronica arvensis*, *V. sublobata*.

V blízkém rybníčku U Kůsů s neprůhlednou vodou rostla jen malá kolonie pravděpodobně vysazeného těžko určitelného druhu leknínu *Nymphaea* sp. Břehy byly lemovány *Acorus calamus*, *Epilobium hirsutum*, *Equisetum arvense*, *Festuca arundinacea*, *Juncus effusus*, *Lysimachia nummularia*, *Typha latifolia*.

Pokračovali jsme po silnici směrem na Myslív. Na intenzivně vypásaných pastvinách západně od silnice, na jižním okraji obce, s podmáčenými plochami i kamennou zídkou, se za oplocením pásly krávy (pozorován *Ranunculus sceleratus*). Ca 350 m JJV od kapličky nás zaujalo neobhospodařované tužebníkové lado s převážující *Filipendula ulmaria*, dále s *Acorus calamus*, *Caltha palustris*, *Carex disticha* (C4a; PL), *C. vesicaria*, *Comarum palustre* (C4a), *Equisetum fluviatile*, *Glyceria declinata* (v příkopu), *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Scirpus sylvaticus*, *Scutellaria galericulata*, *Typha latifolia*.

Východně od silnice ca 350 m JV od kapličky (6547d) jsme vešli do sekané druhově pestré pcháčové louky, v jejímž letním aspektu (opakovaná návštěva 29. 7. 2025) dominovala fialová barva *Geranium palustre*. Zaznamenali jsme např. *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex hartmanii* (C4a; PL), *C. nigra*, *C. vulpina*, *Cirsium palustre*, *Deschampsia cespitosa*, *Juncus filiformis* (PL), *Lychnis flos-cuculi*, *Lathyrus pratensis*, *Ranunculus auricomus* agg., *R. repens*, *Saxifraga granulata* (PL), *Selinum carvifolia*, na okraji vrby *Salix cinerea*, *S. euxina*.

V silničním příkopu dále na jih hojně rostla v zapojeném trávníku šířící se *Draba muralis* (C2b, §SO; PL).

Přibližně 650 m JJV od kapličky jsme vstoupili na okraj obilného pole (čtverec 6547d) s mnoha plevelnými druhy, např. *Aphanes arvensis* (C3; PL), *Arabidopsis thaliana*, *Centaurea cyanus*, *Cerastium glomeratum*, *Convolvulus arvensis*, *Erodium cicutarium*, *Geranium pusillum*, *Lapsana communis*, *Matricaria chamomilla*, *Rumex acetosella*, *Scleranthus annuus*, *Valerianella dentata* subsp. *dentata* (PL), *Verbascum nigrum*, *Veronica arvensis*, *Vicia hirsuta*.

Poté jsme se vydali do nivy bezejmenného levostranného přítoku potoka Kamenice. Část jižně od přítoku

se extenzivně spásá, část severně od přítoku v blízkosti silnice se seká, v blízkosti potoka Kamenice je část ponechaná dlouhodobě ladem. Na již posekané vlhké peháčové louce 1 km J od kapličky rostly pro tento typ luk typické druhy *Caltha palustris*, *Cirsium palustre*, *Ranunculus acris*, *R. auricomus* agg., *Scirpus sylvaticus*. V navazujících ochuzených porostech 1–1,2 km JJV od kapličky (čtverce 6547c i d), ať už jde o lada či pastvinu, se mozaikovitě střídá několik dominant: *Carex brizoides*, *Filipendula ulmaria*, *Phalaris arundinacea*, *Urtica dioica*. Mezi nimi rostly např. *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Betonica officinalis*, ***Carex hartmanii*** (C4a), *C. hirta*, *C. leporina*, *C. panicea*, ***C. rostrata***, *C. vesicaria*, *C. vulpina*, *Deschampsia cespitosa*, *Dryopteris dilatata*, *Galium uliginosum*, *Glechoma hederacea*, *Hypericum tetrapterum*, *Luzula multiflora*, *Pimpinella major*, *Ranunculus flammula*, *Selinum carvifolia*, *Stellaria alsine*, *Torilis japonica*.

V nivě potoka Kamenice ca 1,15 km JJV od kapličky (6547d) se vyvinula řídká olšina s *Alnus glutinosa*. V bylinném patru převažují *Phalaris arundinacea*, *Scirpus sylvaticus*, *Urtica dioica*, doprovázené *Caltha palustris*, ***Carex elongata***, ***C. hartmanii*** (C4a), *Chaerophyllum hirsutum*, *Deschampsia cespitosa*, *Ficaria verna*, *Filipendula ulmaria*, *Galium palustre*, *Humulus lupulus*, *Impatiens noli-tangere*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Molinia caerulea*, *Poa trivialis*, *Prunus padus*, *Ranunculus auricomus* agg., *Salix aurita*, *Stachys sylvatica*, ***Valeriana dioica*** (C4a), *Veronica beccabunga*.

Poslední dvě lokality považoval R. Hlaváček při minulém průzkumu za druhově nejbohatší (HLAVÁČEK 1990). Z jím uváděných ohrožených druhů jsme potvrdili výskyt *Carex disticha*, *C. hartmanii*, *Comarum palustre* a *Valeriana dioica*. Naopak jsme nenašli *Carex diandra*, *C. umbrosa*,

Dactylorhiza majalis, *Menyanthes trifoliata*, *Pedicularis sylvatica* ani *Scorzonera humilis*. Změny lze přičíst vlivu dlouhodobého neobhospodařování, následného ochuzení a degradace vedoucí k uniformitě daného území, v části u potoka i zarostení olšemi.

Výrazné změny prodělaly i jiné Hlaváčkem zkoumané plochy, např. vlhké louky v lokalitě V Cihelně zarostly *Alnus glutinosa* a *Populus tremula*, u silnice byl v roce 2022 vybudován rybníček, viz dále. Louky západně od spojnice Kramolín – Myslív byly kolem roku 2000 zalesněny smrkem, v letech 2017–2019 byl na části této plochy vybudován vodní zdroj pro zásobování obce Kramolín.

V silničním příkopu 1,2–1,5 km J od kapličky jsme zaznamenali *Bromus sterilis*, *Potentilla erecta*, *Rhamnus cathartica*, *Sanguisorba minor*.

Došli jsme k rybníku Baníř, lemovanému olšemi, u něhož jsme si odpočinuli a posvačili s pohledem na několik souvislých kolonií ***Menyanthes trifoliata*** (C3, ŠO) o celkové rozloze odhadem 80 m² rostoucích na JZ okraji rybníka a u přelivu hráze na JV okraji rybníka. Západní břeh rybníka byl lemován mokřinou s *Carex acuta*, *C. elongata* (PL), *C. nigra*, ***C. rostrata*** (PL), *C. vesicaria*, ***Comarum palustre*** (C4a), *Epilobium hirsutum*, *Equisetum fluviatile*, *Galium uliginosum*, *Hypericum tetrapterum*, *Iris pseudacorus*, *Lythrum salicaria*, *Scutellaria galericulata*.

V polovině vzdálenosti mezi rybníkem Baníř a silnicí rostly na štěrkové hromadě u cesty *Anagallis arvensis* a *Microrrhinum minus*.

Prozkoumali jsme i příkré břehy nově vybudovaného rybníčku v lokalitě V Cihelně, na jehož břehu vznikl nízký trávník s hojnou *Carex demissa* (PL). Podél břehů a na hrázi dále rostou *Carex echinata*, *Centaurium erythraea* (C4a), *Equisetum palustre*, *Galium palustre*, *Glyceria fluitans*, *Hypericum tetrapterum*, *Juncus articulatus*, *J. effusus*,

Obr. 2 Nadšení u Kovčinského rybníka: Radim (v bílém tričku) ukazuje *Montia arvensis*, mezi fotícími na zemi jsou další vedoucí exkurze – Lenka (vpravo) a Ruda (uprostřed).

Lotus pedunculatus, *Lycopus europaeus*, *Mentha arvensis*, *Peplis portula*, *Ranunculus flammula*, *Sagina procumbens*, *Typha latifolia*, *Veronica beccabunga*.

Pokračovali jsme od lokality V Cihelně podél lesa [na okraji *Alchemilla micans*, *Bryonia* sp. (HOMP), *Hylotelephium jullianum*] k severozápadu po druhově pestré mezofytí louce, převážně posekané, s kousky neposekaných okrajů s *Helictotrichon pubescens*, *Betonica officinalis*, *Campanula patula*, *Cytisus scoparius*, *Hieracium sabaudum*, *Leontodon hispidus*, *Potentilla erecta*, *Tragopogon pratensis*, *Trifolium medium*, *Vicia angustifolia*, *Viola canina*.

Pak jsme se pod pražícím sluncem prodírali směrem ke Kramolínu pasekami, pozůstatky dřívě smrkového lesa, nyní zarůstajícími břízami, až jsme se skrýli do stínu stojícího převážně smrkového lesa s *Athyrium filix-femina*, *Carex remota*, *Equisetum sylvaticum*, *Galium rotundifolium*, ***Hypericum humifusum*** (C3), *Lysimachia nemorum*, *Moehringia trinervia*.

Došli jsme do horní části motokrosového závodiště na J okraji Kramolína, kde se střídají vyježděné plochy zcela bez vegetace a nízké trávníky. Z rostlin jsme zaznamenali např. *Anthemis arvensis*, *Anthyllis vulneraria*, ***Aphanes arvensis*** (C3), *Cerastium arvense*, *Echium vulgare*, *Festuca ovina*, *Geranium columbinum*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Hypochaeris radicata*, *Lotus corniculatus*, *Myosotis arvensis*, ***M. discolor*** (C2b; PL), *Pilosella officinarum*, *Polygala vulgaris*, *Ranunculus bulbosus*, *Scleranthus annuus*, *Trifolium arvense*, *T. campestre*, *T. dubium*, *Viola canina*.

Parno vrcholilo. Rádi jsme přivítali občerstvení v chladných prostorách hospody, jejíž otevření domluvila Pavla Vachová u příbuzných, kteří hospodu provozují.

V pozdním odpolední nás ještě zlákal obnažené dno nedalekého Kovčinského rybníka JV od Kovčina, který se po výlovu v roce 2022 dosud nenaplnil vodou (fytogeografický okres 36a Blatensko, čtverec 6547d). Velké množství vzácných rostlinných druhů odsud uvádí Radim Paulič (PAULIČ 2024). Prošli jsme krátký úsek západního břehu Kovčinského rybníka 300–600 m JJV od železniční zastávky Kovčín. I my jsme zastihli některé vzácnosti. Pozvolna odkvétaly a žloutly zdrojovky rolní ***Montia arvensis*** (C1t; PL, HOMP), donedávna považované za vyhynulý druh květeny České republiky, pod lupou jsme prozkoumali její bradavičnatá semena, kterými se odlišuje od jiných zdrojovek. Stejně pozorně jsme si prohlédli rovněž vzácný rožec pochybný ***Cerastium dubium*** (C2b; PL, HOMP), náš jediný rožec se třemi čnělkami, nebo kuřinku Kurkovu ***Spergularia kurkae*** (C2b; PL, HOMP), křížence mezi *Spergularia echinosperma* a *S. rubra*, či šířící se *Cuscuta campestris* (PL) s rezavými lodyhami.

Z dalších druhů jsme viděli např. *Alopecurus aequalis*, *Bidens* sp., ***Bolboschoenus yagara*** (C3), *Chenopodium ficifolium*, *Juncus bufonius*, *J. bulbosus*, *Myosotis caespitosa* (C4a), ***Myosurus minimus*** (C3; PL, HOMP), ***Salix pentandra*** (C4a; PL), *Stellaria*

alsine, *Veronica anagallis-aquatica* (PL). Ve šterku na severním okraji železničního přejezdu u železniční zastávky Kovčín rostl zavlečený ředkevník galský *Erucastrum gallicum* (PL), který odsud uvádí už Radim Paulič (MATĚJKOVÁ & PECHÁČKOVÁ 2024).

Exkurze se celkově vydařila a díky návštěvě obnaženého dna Kovčinského rybníka jsme viděli mnoho vzácných druhů rostlin.

Nomenklatura byla sjednocena podle klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení je uváděn podle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy označené zkratkou PL jsou uloženy v herbáři Západočeského muzea, zkratkou HOMP v herbáři Hornického muzea Příbram.

Děkuji za cenné připomínky Rudolfovi Hlaváčkovi a Radimovi Pauličovi.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- HLAVÁČEK R. (1990): Luční a mokřadní rostlinná společenstva při obci Kramolín (okres Plzeň-jih). – Zpr. Muz. Západočes. Kraje – Přír., Plzeň, 40: 43–72.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2024): Zajímavé floristické nálezy z roku 2023. – Calluna, Plzeň, 29/1: p. 36.
- PAULIČ R. (2024): Zajímavé floristické nálezy na Kovčinském rybníku. – Calluna, Plzeň, 29/1: 19–21.
- Web 1: Informační systém melioračních staveb; URL: <https://meliorace.vumop.cz/?core=app&zoom=7¢er=-812102.8187769637,-1106123.8545834445> (17. 9. 2025).

Za hořeplníky na Novoveská dráha u Horažďovic

Jiří Sladký a Ivona Matějková

Je neděle 3. srpna 2025, 13:00 hodin a 12 účastníků se dává do pochodu od kaple sv. Josefa v Nezďřeví. Naším cílem jsou Novoveská dráha u Nové Vsi nedaleko Oselců. Naše trasa vede po polní cestě na květnatou louku, kde na otavách můžeme spatřit dekorativní rostliny, jako jsou např. svízel jarní, hvozdík kropenatý, chrpa luční či bedrník obecný. Po projití menšího lesíka se nalézáme na lokalitě bývalých drah, kde se k naší základní skupině připojili další čtyři účastníci. Během uplynulých dvou let se zde provádělo (po mnohaleté pauze) ruční kosení s výhrabem stařiny na podporu výskytu hořce hořeplníku. Větší část luční enklávy tvoří suchomilné trávníky (s dominantním smělkem jehlancovitým) na mělkém půdním horizontu s roztroušenými porosty křovin. Po kratším hledání

jsme objevili ještě asi 30 kvetoucích trsů hořepníků, bohužel bez nakladených vajíček modrásků. Biotop zvláště chráněných hořců zčásti zarůstá keří (trnky, hlohy, krušina), proto je nutné dále pokračovat v nastoleném způsobu obhospodařování. Exkurzní trasou dále můjme rybník a skalní útvar Čertův hrad, pěkná lemová společenstva s pavincem horským, mateřidouškou vejčitou či chmerkem ročním. Cestou zpět do Nezdřevi nás ještě potěšil šater zední a zaujala nás neznámá polní plodina, kterou Radim Paulič určil jako masťnák habešský. Závěrem bych chtěl poděkovat všem účastníkům exkurze, především z řad místních občanů obce Nezdřev, Radimovi Pauličovi za určování růží atd. a Ivoně Matějkové za soupis druhů.

J. Sladký

Lokality navštívené během exkurze (zpracovala I. Matějková):

Stráň nad silnicí v jihozápadní části obce Nezdřev (49°25'34.224"N, 13°43'35.336"E) – pěstovány různé léčivé rostliny včetně *Melissa officinalis* a *Salvia officinalis*.

Polní cesta (žlutě značená turistická trasa) Z od obce Nezdřev – liniová výsadba ovocných dřevin: *Crepis capillaris* (PL), *Erodium cicutarium*, *Polygonum aviculare*.

Pole pod polní cestou, oseté směsí plodin (49°25'32.528"N, 13°43'17.897"E) včetně *Guizotia abyssinica* a *Helianthus annuus*, z polních plevelů zapsány *Bidens tripartita* (PL) a *Persicaria lapathifolia* subsp. *pallida*.

Druhově bohatší louka, pravidelně kosená, s hojným zastoupením elementů mezofilních ovsíkových luk, ca 0,8 km Z od kaple v obci Nezdřev (49°25'31.674"N, 13°43'4.997"E) – *Centaurea*

jacea, *Galium x pomeranicum* (PL), *G. verum*, *Hypericum perforatum*, *Senecio aquaticus* (PL).

Novoveská dráha, ca 1 km Z od kaple v obci Nezdřev (49°25'31.122"N, 13°42'51.981"E) – druhově středně bohaté luční fytoceózy, mozaika porostů mezofilních ovsíkových luk, střídavě vlhkých bezkolencových lad, smilkových trávníků a acidofilních trávníků, hojně *Koeleria pyramidata*, místy *Festuca ovina* a *Molinia caerulea*, vitální populace *Gentiana pneumonanthe* (§SO, C2t). Z dalších druhů zapsány *Calluna vulgaris*, *Campanula rotundifolia*, *Danthonia decumbens*, *Fragaria vesca*, *Galeopsis bifida*, *Galium verum*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis*, *Lotus corniculatus*, *Nardus stricta*, *Pilosella officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Stellaria graminea*, *Thymus pulegioides* a *Viola canina*. Šíření třtiny křovištní (*Calamagrostis epigejos*) ve spodní části lokality, porůznu expanze náletových dřevin, hlavně *Prunus spinosa*, *Frangula alnus*, *Crataegus* sp., *Salix aurita* a solitérní břízy *Betula pendula*.

Kosená louka Z od Novoveských drah, ca 1 km ZJZ od kaple v obci Nezdřev (49°25'26.083"N, 13°42'54.164"E) – porosty mezofilních ovsíkových luk, v horním lemu pod lesem fragmenty acidofilních trávníků s hojným zastoupením *Thymus pulegioides*, *Securigera varia* a *Koeleria pyramidata*.

Travnatá cesta v loukách směrem k Čertovu hradu (žlutě značená turistická stezka; 49°25'19.451"N, 13°42'49.104"E) – *Allium vineale*, *Campanula persicifolia*, *Centaurea scabiosa*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Gnaphalium sylvaticum*, *Potentilla verna*, *Rosa dumalis* subsp. *subcollina*, *Trifolium*

Obr. 3 Jirka Sladký nás provedl floristicky atraktivními lokalitami – jeho odpolední exkurzi si užili všichni účastníci včetně toho čtyřnohého.

medium, v okraji louky mladý jedinec *Castanea sativa* (zřejmě vysazený).

Jihovýchodní pobřeží rybníka Čertův hrad (49°25'19.357"N, 13°42'33.915"E) – eutrofizovaná voda v důsledku intenzivního hospodářského využití rybníka, výskyt *Acorus calamus*, ***Comarum palustre*** (C4a), *Glyceria fluitans*, *Phalaris arundinacea*, *Scirpus sylvaticus*, *Spirodela polyrrhiza*.

Skalní útvar Čertův hrad (49°25'18.675"N, 13°42'33.726"E) – vitální porost *Vinca minor* (druh zřejmě introdukovaný), u kapličky převaha nitrofilní vegetace včetně *Urtica dioica* a *Aegopodium podagraria*.

Travnatá stezka vedoucí lesními porosty J až JV od Čertova hradu, udržovaná kosením a mýcením náletových dřevin (trasa naučné stezky Územím Hradištského potoka; 49°25'14.275"N, 13°42'37.391"E) – *Betonica officinalis*, *Galeopsis speciosa* (PL), *Galium rotundifolium*, *Geranium palustre*, *Prunus avium* a ***Ulmus minor*** (C4a).

Fragmenty acidofilních trávníků podél polní cesty, ca 0,5 km VJV od Čertova hradu (49°25'12.441"N, 13°42'57.263"E) – *Anthemis arvensis*, *Apera spicaventi*, *Carlina acaulis*, *Conyza canadensis*, *Thymus pulegioides* (hojně na mezi nad cestou), *Jasione montana* (hojně pod cestou, na kontaktu s okrajem pole; PL), *Rosa canina* subsp. *corymbifera*, *R. dumalis* subsp. *dumalis*, *Scleranthus annuus*, *Setaria viridis* a *Spergularia rubra*. Z pole pod cestou se ozývala křepelka polní.

Travnatá cesta procházející lesními porosty s převahou jehličnatých dřevin, ca 0,6 km VJV až V od Čertova hradu (49°25'15.117"N, 13°43'3.308"E) – ***Duchesnea indica***, *Galeopsis pubescens*, *Torilis japonica*.

Okraj jetelového pole u žlutě značené turistické cesty, přibližně v půli trasy mezi Nezdřevem a Čertovým hradem (49°25'26.624"N, 13°43'1.454"E) – *Galeopsis bifida*, *Gnaphalium uliginosum*, ***Gypsophila muralis*** (PL), *Setaria pumila*, *Spergula arvensis* (PL).

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle Vyhlášky č. 395/1992 o zvláště chráněných druzích a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Literatura:

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Exkurze za květenou Klatov a okolí

Ivona Matějková

V sobotu 13. 9. 2025 se uskutečnila závěrečná pobočková exkurze tohoto roku. Na akci se dostavilo celkem pět účastníků, z toho tři členové pobočky: Radim Paulič, Lenka Pivoňková a Ivona Matějková (vedoucí exkurze). Doprovázeli nás dva účastníci z řad veřejnosti se zájmem o přírodovědné exkurze.

Jelikož Radimovi se podařilo dorazit dříve, zhruba 1,5 hodiny před začátkem exkurze, zvládli jsme společně prozkoumat okolí klatovského vlakového nádraží. Pohybovali jsme se hlavně na antropogenních plochách situovaných podél trati, západně až jihozápadně od vlakové stanice (49°24'0.164"N, 13°16'12.789"E). Podařilo se nalézt celou řadu druhů, především z oblasti synantropní vegetace: *Agrostis capillaris*, *Amaranthus retroflexus*, *Arabidopsis thaliana*, *Arenaria serpyllifolia*, *Asparagus officinalis* (zplanělý), *Bromus tectorum*, *Cardamine hirsuta*, *Chenopodium polyspermum*, *Clinopodium vulgare*, *Conyza canadensis*, *Daucus carota*, *Digitaria sanguinalis* var. *sanguinalis*, *Echinochloa crus-galli*, *Epilobium lamyi*, *Equisetum arvense*, *Eragrostis minor*, *Erodium cicutarium*, *Erysimum durum*, *Geranium robertianum*, *G. pusillum*, *Gnaphalium uliginosum*, *Juncus tenuis*, *Linaria vulgaris*, *Lotus corniculatus*, *Myosotis arvensis*, *Myosoton aquaticum*, *Pastinaca sativa* subsp. *sativa*, *Persicaria lapathifolia* subsp. *lapathifolia*, *Pilosella* sp., *Poa compressa*, *Portulaca oleracea*, *Potentilla argentea*, *Rubus caesius*, *Sedum hispanicum*, *Senecio vulgaris*, *Setaria viridis*, *Sinapis arvensis*, *Solidago canadensis* a *Trifolium arvense*. Ze zajímavějších druhů jsme zjistili ***Filago arvensis*** (C3), ***Herniaria glabra*** a ***Vulpia myuros*** (C3).

Na navážce zeminy (49°23'59.402"N, 13°16'10.539"E) jsme zapsali tyto druhy: *Cerastium glomeratum*, *Chenopodium hybridum*, *Crepis capillaris*, *Epilobium adenocaulon*, *Fallopia dumetorum*, *Festuca* cf. *brevipila*, *Fumaria officinalis*, *Helianthus annuus*, *Microrrhinum minus*, *Oxalis stricta*, *Papaver rhoeas*, *Pilosella glomerata*, *Senecio jacobaea*, *Setaria pumila*, *Silene latifolia* subsp. *alba*, *Sonchus asper* a *Vicia cracca*. Při cestě k vlakovému nádraží, poblíž statného exempláře *Quercus robur* na rozcestí u Nádražní ul. (49°24'1.488"N, 13°16'25.641"E) byla nalezena ***Potentilla recta*** (C4a).

Poté jsme se autem přesunuli do centra Klatov. Počasí přálo, výrazně se oteplilo a bylo převážně slunečno, tedy optimální počasí pro pozdně letní terénní výpravu. U křižovatky ulic Koldínova a Pod Koničky (49°24'5.480"N, 13°17'25.481"E) jsme ve spáře zdi objevili *Asplenium trichomanes*. V trávníku u autobusové zastávky Pod Nemocnicí rostly *Geranium pyrenaicum* a *Malva sylvestris*. U areálu Klatovské nemocnice proběhlo radostné setkání s ostatními účastníky exkurze. Společně jsme se vydali bezejmennou ulicí na Pražském předměstí, ca 130 m JV od kruhového objezdu u nemocnice (49°24'12.395"N, 13°17'42.365"E). Zde upoutaly naši pozornost tyto druhy: *Acer campestre*, *Bromus* cf. *carinatus*, *Cotoneaster divaricatus*, *Epilobium montanum*, *Euphorbia peplus*, *Oenothera glazioviana*, *Solidago gigantea* a *Vulpia myuros*. V prostoru u garáží, ca 150 m VJV od kruhového objezdu (49°24'14.063"N, 13°17'46.374"E), jsme našli další druh pupalky, a sice *Oenothera rubricaulis* (zdomácnělý neofyt), v doprovodu *Cardamine hirsuta*, *Origanum vulgare* a *Solanum nigrum*. Na mezi u polní cesty na severovýchodním okraji Klatov (lokalita Rozhrání) prosperovala plnokvětá forma mydlice lékařské (*Saponaria officinalis*). Po cestě jsme se vydali směrem k nově vybudovanému silničnímu obchvatu. Upoutala nás navážka zeminy v polích nacházející se ca 485 m JJZ od lomečku Němčák (49°24'20.769"N, 13°18'7.060"E), který je oblíbeným místem pro koupání i relaxaci. Na navážce jsme našli jak polní plevele, tak některé druhy z oblasti ruderální bylinné vegetace: *Amaranthus retroflexus*, *Anagallis arvensis*, *Chenopodium polyspermum*, *Datura stramonium* var.

stramonium, *Euphorbia helioscopia*, *Gnaphalium uliginosum*, *Lapsana communis*, *Lolium multiflorum*, *Lycopsis arvensis*, ***Panicum capillare*** (PL), *Setaria viridis*, *Spergula arvensis* (PL) a *Stachys palustris*.

Došli jsme na trasu obchvatu (49°24'22.789"N, 13°18'9.976"E) a vydali se jihovýchodním směrem po cyklostezce vedoucí souběžně se silniční komunikací (E53). Vzhledem k nedávnému zprovoznění obchvatu byly okolní plochy jen řídké osídlené vegetací a dříve vybudované násypy poměrně čerstvě pokosené. Záhy nám bylo jasné, že původní záměr exkurze pokusit se zde nalézt invazní starček úzkolistý (*Senecio inaequidens*) a přispět tím k mapování lokalit této „Rostliny roku 2025“ (web 1) nám s největší pravděpodobností nevyjde. Na starček jsme opravdu štěstí neměli, nicméně cestou k silničnímu mostu Na Rozvoji (východní okraj cestov, 49°24'6.352"N, 13°18'34.000"E) nás provázely tyto zajímavější druhy: *Calystegia sepium*, *Crepis capillaris*, *Epilobium lamyi*, *Erysimum cheiranthoides* (PL), *Geranium dissectum*, *Malva sylvestris* var. *mauritanica* (známá léčivka pěstovaná v zahradách), *Persicaria amphibia*, *P. lapathifolia* (včetně subsp. *pallida* – PL) a *Potentilla supina*.

U silničního mostu jsme odbočili zpět ke Klatovům. U odvodňovací strouhy poblíž sídliště Rozvoj (49°24'5.698"N, 13°18'27.144"E) se hojně vyskytovaly *Epilobium hirsutum*, *Juncus effusus* a *Scirpus sylvaticus*. Ve čtvrti s novostavbami v ul. Maxima Gorkého (49°24'3.084"N, 13°18'19.844"E) jsme našli *Setaria pumila* (PL) a *Torilis japonica*. V trávníku před areálem firmy Maso West s.r.o. (49°24'3.474"N, 13°18'10.362"E) se vyjímal statný exemplář ***Falcaria vulgaris*** společně s *Rumex crispus*.

Obr. 4 Na průzkum podzimní flóry silničního obchvatu u Klatov se vypravilo celkem pět účastníků. Na *Senecio inaequidens* jsme štěstí neměli, ale do pár let by sem mohl připutovat...

V blízkém svahu u garáží jsme zaznamenali keř růže šípkové (*Rosa canina* agg.) s dozrávajícími šípky a ojedinělými květy.

Nenechali jsme si ujít návštěvu dvou menších zatopených lomů pod hřbitovem, na lokalitě zvané „Větrovna“, odkud jsou pěkné výhledy na panorama západní části Šumavy. V menším lomečku ležícím ca 30 m J od vyhlídkového místa nad lomy (49°24'0.778"N, 13°17'53.976"E) nás zaujala bohatě rozvinutá vegetace uměle vysazených vodních makrofyt v podobě vitálních kolonií leknínů (*Nymphaea* sp.), *Ceratophyllum demersum* (PL) a *Hippuris vulgaris* (PL). V litorální zóně se dařilo orobincí (*Typha latifolia*), který sem zřejmě pronikl samovolně. Na pobřeží se vyskytovaly kultivary vrb. Voda v lomečku byla poměrně čistá oproti druhému většímu lůmku, kde se vyznačovala hnědým až zelenohnědým zbarvením a výrazným zákalem. Našli jsme zde pouze drobné populace *Lemna minor*. V pobřežní zóně vyvinuté v jižní a jihovýchodní části lomu (49°24'1.743"N, 13°17'49.713"E) rostly *Carex pseudocyperus* (C4a), *Eleocharis palustris* subsp. *waltersii*, *Iris pseudacorus* a *Stachys sylvatica*. Zaznamenali jsme zde i menší kolonii zábělníku (*Comarum palustre*), který byl do této lokality s největší pravděpodobností introdukován (přírodně se vyskytuje například v nedaleké přírodní rezervaci Luňáky v nivě Úhlavy). Na hraně lomu JV od hřbitova, ve zbytku acidofilního trávníku, se vyskytovala drobná populace *Ononis repens* (C3). V navazujícím parčíku nad hřbitovem (49°24'2.267"N, 13°17'47.778"E) převládaly listnaté dřeviny. Zaujal nás zde introdukovaný jeřáb prostřední – *Sorbus intermedia* (PL). V kamenné hřbitovní zdi se usídlily sleziníky *Asplenium ruta-muraria* a *A. trichomanes*, našli jsme zde i *Sedum spurium*. Ze spáry ve zdi vyrůstal mladý jedinec tisu (*Taxus baccata*). V dlažbě před vchodem do krematoria (49°24'6.424"N, 13°17'50.187"E) nás zaujaly dobře vyvinuté exempláře miličky, které jsme orientačně určili jako *Eragrostis pilosa* agg. (PL) – s největší pravděpodobností se bude jednat o druh *Eragrostis multicaulis*, který se v ČR nyní masově šíří; charakteristika druhu je popsána ve studii ŠPRYŇAR & KUBÁT (2004). V horní části hřbitova jsme se pokochali bohatě rozvinutými populacemi vachty (*Menyanthes trifoliata*) pěstované ve dvou umělých vodních nádržkách s drobnými rybkami. Rostl zde také *Schoenoplectus* cf. *lacustris* a v chodníku u nádržek *Cardamine hirsuta*. Kolem poletovaly vážky a vyhřívaly se na sluníčku. Cestou ze hřbitova na Plzeňskou třídu jsme potkali ještě *Chenopodium ficifolium* a *Lamium amplexicaule*.

V časných odpoledních hodinách jsme přejeli autem na pískovnu u Beňov, kde se nacházejí různé navážky zemních materiálů po těžbě šterkopísků a v prohlubeninách se samovolně vytvořila jezírka. Obešli jsme pobřeží jezírka ležícího ve střední části pískovny, ca 1 km JZ od kaple v Beňovech (49°23'7.400"N, 13°15'1.147"E). Sepsali jsme některé zajímavější druhy: *Achillea ptarmica*, *Alisma plantago-*

-aquatica, *Anagallis arvensis*, *Bidens frondosa*, *Carex acuta*, *C. hirta*, *Crepis capillaris*, *Deschampsia cespitosa*, ***Filago arvensis***, *Juncus tenuis*, *Malva neglecta*, *Melilotus albus*, *Mentha arvensis*, *Persicaria amphibia*, *Pilosella* cf. *glomerata*, *Potentilla anserina*, *Ranunculus sceleratus*, *Salix purpurea*, *Sanguisorba officinalis*, *Sparganium erectum* a *Vulpia myuros*. Příjemně prohřátá voda v jezírku nás zlákala k vykoupání. Na vysoké navážce v severovýchodní části areálu, ca 0,7 km JZ od kaple v Beňovech (49°23'13.371"N, 13°15'15.535"E), rostly hlavně lebedy (*Atriplex patula*, *A. sagittata*) a *Melilotus albus*. Našli jsme zde i statné exempláře ***Reseda luteola*** (C3), zplanělé rajče (*Solanum lycopersicum*) a jeden exemplář petúnie (*Petunia ×atkinsoniana*) s květy vínové barvy. Přes veškerou snahu se nám ani na zdejších antropogenních stanovištích nepodařilo nalézt *Senecio inaequidens*.

Naši exkurzi jsme zakončili u vlakového nádraží v Klatovech. Radim měl ještě čas, společně jsme tedy přejeli na pravidelně kosenou vlhkou louku v nivě Úslavy u Zavlekova (49°20'26.395"N, 13°28'11.663"E), kde se nachází vitální populace hořce hořepníku – ***Gentiana pneumonanthe*** (§SO, C2t), podrobněji viz rubriku Zajímavé floristické nálezy (str. 28). Radim měl k botanizování vytipované ještě pobřeží hospodářsky využívaného rybníka Hnáň, který se nachází 1 km JV od obce Zavlekov. Měli jsme štěstí: severní až severozápadní pobřeží rybníka (ca 50 m JJZ od autobusové zastávky Tužice rozc., 49°19'52.991"N, 13°30'13.411"E) bylo zčásti obnažené a vlhká písčitá půda porostlá celou řadou zajímavých druhů rostlin, včetně krátkověkých taxonů typických pro obnažená rybníční dna. Potěšily nás nálezy *Carex bohémica* (C4a; PL), *C. pseudocyperus*, *Cyperus fuscus* (C3; PL), *Elatine hydropper* (C3; PL), *Eleocharis acicularis*, *E. ovata* (C4a; PL), *Epilobium parviflorum* (C3) a *Isolepis setacea* (C3; PL). Z dalších druhů jsme zapsali *Centaurea cyanus*, ***Epilobium palustre*** (C4a), ***Erechtites hieraciifolius***, *Herniaria glabra*, *Hypericum tetrapterum*, *Juncus articulatus*, *J. bufonius*, *Lemna minor*, *Potentilla supina*, *Ranunculus sceleratus*, *Rumex maritimus*, *Senecio viscosus*, *Spirodela polyrhiza*, *Stellaria alsine*, *Trifolium arvense*, *Tripleurospermum inodorum*, *Typha angustifolia*, *Veronica anagallis-aquatica* a *V. beccabunga*. Podařilo se nám také najít tři druhy dvouzubců: *Bidens cernua*, *B. frondosa* a *B. radiata*. Na závěr naší vydařené výpravy objevil Radim u rákosiny nacházející se S od rybníčního ostrůvku porostlého dřevinami (49°19'51.254"N, 13°30'22.729"E) menší populaci sverepu stoklasy – ***Bromus secalinus*** (C1t). Druh sem byl zřejmě zavlečen s krmivem pro ryby, nejspíše s osivem.

Radimovi a Lence patří můj velký dík za vydatnou pomoc při vyhledávání a určování zajímavých druhů, obzvláště těch, které se snadno přehlédnou, obtížněji určují nebo se potkávají jen zřídka. Radimovi děkuji za cenné připomínky k článku včetně upřesnění nomenklatury u některých zjištěných taxonů.

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. o zvláště chráněných druzích a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- ŠPRYŇAR P. & KUBÁT K. (2004): *Eragrostis albensis* a *E. pectinata*, dva nové cizí druhy trav pro květenu České republiky (*Poaceae*). – Zprávy České botanické společnosti, Praha, 39: 1–24.

Web 1: Internetové stránky České botanické společnosti; URL: https://botanospol.cz/cs/rostlina_roku-2025 (7. 11. 2025).

Botanický víkend v jižní části Českého lesa

Lenka Pivoňková & Ivona Matějková

Ve dnech 18.–20. 7. 2025 (pátek až neděle) se uskutečnila víkendová akce pobočky s cílem navštívit některé zajímavé lokality v jižní části Českého lesa a prozkoumat jejich flóru. Ubytování se podařilo zajistit přímo v chráněné krajinné oblasti, a sice v kompletně zrekonstruovaných prostorách Rekreačního střediska Rybník ve stejnojmenné příhraniční osadě nedaleko Poběžovic (okres Domažlice). Botanického víkendu se zúčastnilo celkem 16 zájemců, přičemž z pobočky se nás sešlo devět: Rudolf Hlaváček, Jitka Horková, Jana Hrubá, Matouš Marek, Daniel Papež, Radim Paulič, Sylvie Pecháčková a organizátorky akce Ivona Matějková a Lenka Pivoňková. Také jsme mezi námi přivítali Jiřího Gutha, Jaromila Hrubého, Petra Jirase, Leoše Lippla, Lucii Sedláčkovou, Lindu Trunečkovou a Jiřího Volka.

Díky včasnému příjezdu a rychlému ubytování účastníků během pátečního odpoledne jsme využili zbývající čas k podniknutí okružní botanické výpravy do okolí Rybníka. Vydali jsme se severním směrem k zaniklé osadě Velký Horšín. Pohybovali jsme se ve fytogeografickém okrese (dále f. o.) 26 – Český les, čtverec 6442c. V kosené louce u silnice vedoucí k Mutěninu (ca 0,7 km od kaple v Rybníce) rostly mj. *Centaurea jacea*, *Filipendula ulmaria*, *Galium x pomeranicum* (PL), *G. verum*, *Hypericum maculatum* a *Potentilla anserina*. V silničním okraji jsme našli tyto zajímavější druhy: *Alchemilla micans*, *Anthemis arvensis*, *Epilobium brachycarpum* (PL), *Odontites vernus* subsp. *serotinus*, *Spergula arvensis* (PL)

a *Veronica serpyllifolia*. U silničního mostku přetínajícího regulované koryto Radbuzy, přibližně 1 km SSV od kaple v Rybníce, jsme objevili přírodní tůň zčásti vytvořené činností bobra. Na vodní hladině byly rozvinuté kolonie *Lemna minor*, v okraji jedné z tůní se nacházely drobné populace *Epilobium lamyi* a *E. parviflorum* (C3), v doprovodu *Lythrum salicaria*. V sousedním mělkém jezírku vytvořeném na dně opuštěné malé pískovny rostly *Potamogeton natans* a *Eleocharis palustris*, u pobřeží *Juncus tenuis*. Na náspu nad silnicí, stále ve směru na Mutěnin (ca 1,4 km SSV od kaple v Rybníce), se v podrostu náletových dřevin vyskytovaly *Brachypodium sylvaticum*, *Campanula trachelium*, *Convallaria majalis* a *Rubus bifrons*, u bezejmenného pravobřežního přítoku Radbuzy pod silnicí převládala *Phalaris arundinacea*. Ve zruderalizovaném okraji svahové louky nad silničním náspem (ca 1,75 km SSV od kaple v Rybníce; 49°31'35.417"N, 12°41'22.515"E) se hojně vyskytovali kříženci lopuchů včetně *Arctium xambiguum* a *A. xmixtum*, v kontaktním druhově bohatším lučním porostu prosperovaly populace *Clinopodium vulgare*.

Po louce jsme sestoupili k rybníku u bývalé osady Velký Horšín, který se nachází na pravobřežním přítoku Radbuzy, bezmála 2 km SSV od kaple v Rybníce (49°31'42.637"N, 12°41'20.738"E) a je využíván k chovu ryb. U dřevěné chatky na pobřeží vodní nádrže ležela na jedné hromadě spousta prázdných pivních lahví. Ve zkalené rašelinné vodě se nevyskytovala žádná makrofytní vegetace. Na jihozápadním pobřeží převládala *Phalaris arundinacea*, z doprovodných druhů byly objeveny *Glyceria fluitans*, *Sparganium erectum*, *Impatiens parviflora* a menší populace vzácnější *Leersia oryzoides* (C3). U přítoku se nacházela spousta ležících kmenů vlhkomilných dřevin pokácených bobry a ponechaných k postupnému zetlení. Na hrázi rybníka si získal naši pozornost mohutný exemplář *Fraxinus excelsior*. V litorálu na severním pobřeží rybníka (s navazující olšinou) nás provázely menší porosty *Carex rostrata*, objevili jsme zde i *Acorus calamus*, *Eleocharis mamillata* (PL), *Lycopus europaeus*, *Stachys sylvatica* a *Typha latifolia*. V přílehlém fragmentu olšiny s *Alnus glutinosa* zpestřily náš jídelníček vyzrálé maliny (*Rubus idaeus*) a také (malino)ostružiny, které se urodily na *Rubus nessensis*, zatímco na fertálních prýtech *R. franconicus* se neurodily žádné plody vhodné ke konzumaci. Pod odtokem vody zřízeným na západním pobřeží rybníka (s *Epilobium roseum* a *Veronica beccabunga*) se v hlubší pramenné míse nacházela mokřadní louka s rašelinným rybníčkem, který vytvořili bobří (49°31'42.534"N, 12°41'16.316"E). Rašelinné bahno jim posloužilo k vybudování nízké, ale dobře utemované přírodní hrázky. Vegetaci kolem rybníčka tvořily z větší části porosty *Scirpus sylvaticus*, místy v mozaice s fytoocenózami *Carex rostrata*.

Z mokřiny jsme vystoupali na kosenou jižně exponovanou louku ležící ve vzdálenosti ca 1,8 km S od kaple v Rybníce (49°31'45.078"N, 12°41'4.671"E). Pevněly zde druhově středně bohaté porosty ve stadiu

otavy, s hojným zastoupením kvetoucího bedrníku (*Pimpinella saxifraga*). Z dalších druhů nás zaujaly *Lathyrus sylvestris*, *Selinum carvifolia*, *Tragopogon pratensis*, *Trifolium medium* a *Viola canina*. Z okruhu chrpy luční (*Centaurea jacea*) určil Radim Paulič také vzácnější *C. oxylepis* (C4a; PL), přičemž některé lodyhy chrp byly ovínuty kokotící povázkou – *Cuscuta epithymum* (PL). V lučním mokřádku ve spodní části louky (49°31'42.834"N, 12°40'45.088"E) převládaly *Juncus effusus* a *Lotus pedunculatus*. Po překonání zregulované vodoteče jsme ještě stihli prozkoumat kosené louky v nivě Radbuzy (1–1,7 km S od kaple v Rybníci) s převahou druhů charakteristických pro mezofilní ovsviky a vlhké pcháčové louky. Byly zapsány tyto druhy: *Achillea millefolium*, *Alchemilla monticola*, *Angelica sylvestris*, *Carex brizoides*, *Galium uliginosum*, *G. ×pomeranicum*, *Helictotrichon pubescens*, *Hypericum maculatum* a *Prunella vulgaris*.

V sobotu a v neděli využili někteří účastníci víkendů k osvěžení dobře udržované koupaliště s čistou mírně rašelinnou vodou, které se nachází necelých 0,5 km od Rybníka. Při polní cestě ke koupališti byly na navážce zeminy u novostavby na severozápadním okraji obce (49°30'50.099"N, 12°40'33.646"E) nalezeny *Epilobium brachycarpum* a *E. lamyi*, na březích koupaliště (49°30'44.030"N, 12°40'16.149"E) pak další tři druhy vrbovek: *Epilobium adenocaulon*, *E. obscurum* (C3) a *E. palustre* (C4a). V dlažbě chodníku před rekreačním střediskem (49°30'48.619"N, 12°40'40.293"E) jsme sebrali „připutovanou“ miličku, kterou Radim pracovně určil jako *Eragrostis cf. albensis* (PL).

V sobotu dopoledne jsme se vydali do přírodní památky Veský mlýn. Jde o rozsáhlejší chráněné území, jehož výměra činí přibližně 32 ha a leží ve f. o. Český les, ve čtverci 6441 da. Vozidla jsme zaparkovali nedaleko restaurace v bývalé obci Pleš, odkud jsme vyšli k jihu směrem ke státní hranici s Německem. Provázela nás Markéta Kašparová, botanička ze Správy CHKO Český les, která nás nejprve seznámila s historií okolí (mlýny, pozůstatky kostelů) a pak nás zavedla na floristicky nejzajímavější místa.

Na okraji PP Veský mlýn nás přivítali ovčáčí psi, hlídající stádo ovcí a několika koz uzavřené v přenosném ohradníku. Obešli jsme ohradník, přeskočili příkop a pak Plešský potok, přehrazený krásně utlapkanou bobří hrází dlouhou více než 10 m. Markéta Kašparová nás v blízkosti potoka upozornila na ohrožené mravence rašelinné (*Formica picea*), pobíhající po kopečcích rašelínku.

Jižně od potoka (JJZ od bývalého Veského mlýna; 49°31'58.866"N, 12°36'21.360"E) se nacházejí zachovalé rašelinné mokřady s *Agrostis capillaris*, *Carex flava* (C4a), *C. nigra*, *C. panicea*, *C. rostrata*, *Cirsium palustre*, *Comarum palustre* (C4a), *Crepis paludosa*, *Deschampsia cespitosa*, *Epilobium palustre*, *Equisetum fluviatile*, *Eriophorum angustifolium*, *Galium palustre*, *G. uliginosum*, *Hieracium* sp., *Juncus bulbosus*, *J. filiformis*, *Lotus pedunculatus*, *Mentha*

arvensis, *Potentilla erecta*, *Scirpus sylvaticus*, *Valeriana dioica* (C4a) a *Viola palustris*.

Došli jsme k ploše, kde na rozloze několika set m² rostla v zapojeném porostu *Menyanthes trifoliata* (C3, §O), společně s např. *Veronica scutellata* (C4a), *Vaccinium oxycoccos* (vzácně) (C3, §O; PL) a *Drosera rotundifolia* (vzácně) (C3, §O). Zanedlouho jsme našli i tři trsy *Dryopteris cristata* (C1t, §K) v místě vzdáleném ca 235 m JJZ směrem od bývalého Veského mlýna (49°31'56.421"N 12°36'22.013"E).

Prošli jsme podmáčenou smrčínou s *Dryopteris dilatata*, *Melampyrum pratense*, *Trientalis europaea* (C4a), ve které ležely četné tlející kmeny (49°31'58.426"N, 12°36'16.586"E), směrem k západu, dále ochuzeným ladem s hojnými *Agrostis capillaris*, *Carex nigra*, *Equisetum sylvaticum*, *Holcus mollis* a *Nardus stricta*, vzácně s *Juncus squarrosus*.

Rašelinnými loukami jsme se vraceli od státní hranice zpět k Plešskému potoku, kde bobří vytvořili kaskádu tůňek zbudovaných z toho, co měli k dispozici – z větvi, bahna, ostřic. V okolí tůňek rostly např. *Aconitum ×cammarum* (1 zavlečený trs), *Carex rostrata*, *Epilobium obscurum* (PL), *E. palustre*, *Glyceria fluitans*, *Iris pseudacorus*, *Lotus pedunculatus*, *Mentha ×rotundifolia*, *Valeriana dioica*.

V blízkosti jsme našli početnou skupinu vzácné kapradiny *Dryopteris cristata* (C1t, §K; PL) tvořenou ca 15 trsy (49°32'3.24"N 12°35'58.953"E), nezjištěnou při posledním botanickém průzkumu (MUDRA & MUDROVÁ 2017), v níž byly přimíšeny i trsy *Dryopteris carthusiana*. Z dalších druhů v místě rostly např. *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex brizoides*, *C. nigra*, *C. rostrata*, *Comarum palustre*, *Deschampsia cespitosa*, *Equisetum palustre*, *Eriophorum angustifolium*, *Sanguisorba officinalis* a *Scirpus sylvaticus*.

Prošli jsme kolem stáda jaků vypásajícího mokřadní vegetaci v severozápadní části PP, ve smilkových trávnících za ohradníkem (49°32'6.467"N, 12°35'46.170"E).

Zaujala nás extenzivně spasená mezofytní louka ca 700 m SZ od přírodní památky Veský mlýn (přibližně zde: 49°32'15.525"N, 12°35'52.720"E), hýřící pestrými barvami díky celé řadě rozkvetlých lučních druhů. Rostly zde například *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Campanula persicifolia*, *C. rotundifolia*, *Carex pallescens*, *Centaurea jacea* (plus kříženec s *C. oxylepis* – *C. ×fleischeri*, PL), *Cynosurus cristatus*, *Danthonia decumbens*, *Dianthus deltoides*, *Galium verum*, *Hieracium lachenalii*, *Nardus stricta*, *Pimpinella saxifraga*, *Polygala vulgaris*, *Sanguisorba officinalis*, *Stellaria graminea*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium medium* a *Viola canina*.

Markéta Kašparová nás zavedla na pěknou rašelinnou louku s masovým výskytem rosnatky okrouhlolisté – *Drosera rotundifolia* (C3, §O; PL), nacházející se ca 970 m JJZ od kaple Panny Marie v Pleši, 770 m VJV od hraničního přechodu Pleš-Friedrichshäng (49°32'14.348"N, 12°35'56.994"E). Populace rosnatky se vyskytovala na ploše zhruba 50 × 50 m.

Obr. 5 Z nově objevené lokality *Dryopteris cristata* měla radost nejen Markéta Kašparová.

Z dalších druhů rostly v rašelinné louce např. *Agrostis canina*, *Angelica sylvestris*, *Cardamine amara*, *Carex demissa*, *C. echinata*, *C. nigra*, *Epilobium palustre*, *Eriophorum angustifolium*, *Galium uliginosum*, *Juncus bulbosus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Potentilla erecta*, *Stellaria alsine*, *Valeriana dioica*, *Viola palustris*.

U turistické stezky vedoucí od hraničního přechodu k bývalé Pleši určil Radim dvě planě rostoucí růže: *Rosa dumalis* subsp. *coriifolia* a *Rosa dumalis* subsp. *subcanina*. Pokochali jsme se pohledem na rozsáhlou nelesní enklávu pod stezkou udržovanou pastvou skotu. Dochovala se zde celá řada letitých stromů v místě bývalého osídlení, včetně statných exemplářů javoru kleny a buku. U silničky pod starým hřbitovem Pleš (49°32'42.546"N, 12°36'19.061"E) jsme zaznamenali dva zplanělé druhy *Dianthus barbatus* (PL) a *Hesperis matronalis*.

V odpoledních hodinách nás Markéta Kašparová zavedla na Švarcavu (f. o. Český les, čtverec 6541b). Auta jsme zaparkovali u rozcestí, kde se potkávají dvě cyklostezky, u pomníku Josefa Oczka, přibližně 0,5 km SV od hraničního přechodu u německého městečka Schwarzach (49°29'50.455"N, 12°38'56.400"E). Po zpevněné lesní cestě (cyklostezka Bavorsko-českého přátelství) procházející okrajem kulturních smrčín jsme sešli do údolí potoka Černice, k hraničnímu přechodu Rybník / Stadlern. Cestou jsme potkali dvě zajímavější dřeviny: *Acer campestre* a *Viburnum opulus*. Pokračovali jsme po levém břehu potoka Černice, jehož koryto kopíruje státní hranici mezi Českem a Německem. Ve fragmentu podhorské potoční olšiny přitáhly naši pozornost *Circaea xintermedia* (PL) a *Veronica montana* (C4a; PL). Na březích vodoteče jsme zaznamenali invazní *Impatiens glandulifera*,

v korytě *Epilobium obscurum*. Od severu k jihu se v souvislém pásu táhly údolní mokřadní louky, dlouhodobě neobhospodařované a silně podmáčené, ležící ve vzdálenosti 0,3–0,8 km SZ od zříceniny zámečku Dianahof (49°29'36.105"N, 12°38'41.756"E). V loukách nacházely uplatnění různé vlhkomilné náletové dřeviny včetně keřových vrů. Porosty byly zahrnuty do pastevního areálu, kde přebývalo větší stádo skotu, které po sobě zanechávalo rozšlapanou půdu. Dobytek však naštěstí preferoval pobyt na sušších kulturních loukách nad nivou. Vegetační kryt mokřadních luk byl pro pasoucí se zvířata totiž značně neatraktivní, neboť v něm převládaly druhově ochuzené porosty s hojným zastoupením *Carex rostrata* a *Equisetum fluviatile*. Z doprovodných druhů byly zapsány *Agrostis canina*, *Carex vesicaria*, *Epilobium palustre*, *Galium palustre*, *G. uliginosum*, *Hypericum maculatum*, *Molinia caerulea*, *Scutellaria galericulata* a *Valeriana dioica*. Po opuštění nivy Černice jsme vystoupali do horních partií kulturních luk na západně exponovaném svahu, odkud se nabízely pěkné výhledy do krajiny v sousedním Německu. Cestou nás zaujala mohutná soliterně rostoucí vrba s pravidelnou a velmi košatou korunou. S největší pravděpodobností se jednalo o křížence *Salix caprea* a *S. aurita* (PL). Krátce jsme se zastavili u zříceniny loveckého zámečku Dianahof. Dobová fotografie na informační tabuli prozrazovala, že zámeček byl architektonický klenot harmonicky zapadající do zdejší krajiny. Zbylé ruiny byly porostlé náletovými dřevinami a nitrofilní bylinnou vegetací s převahou kopřivy (*Urtica dioica*). Po zpevněné polní cestě (cyklostezce) jsme došli zpět na rozcestí k našim zaparkovaným vozidlům. Ze zajímavějších druhů jsme cestou potkali *Rubus bavaricus* (C4a), na který nás

upozornil Ruda Hlaváček. Před odjezdem jsme poděkovali Markétě Kašparové za odborný doprovod po zajímavých lokalitách i za čas, který nám věnovala. Následoval návrat do Rybníka, kde jsme si odpočinuli a najedli se.

V podvečer jsme vyrazili na další botanizování. Auty jsme dojezdi do Staré Huti u Nemanic a pohybovali jsme se v oblasti, která také spadá pod f. o. Český les a leží ve čtverci 6542cb. První navštívenou lokalitou byla přírodní památka Louka u Staré Huti (49°26'5.850"N, 12°44'32.739"E). Jde o botanicky atraktivní území tvořené komplexem převážně vlhkých pcháčových luk, porostů nízkých ostřic i mezofytních luk, rozčleněných kamennými zídkami s náletovými dřevinami. Před příchodem do přírodní památky jsme v kosené louce ležící ca 100 m SZ od jeho hranice objevili *Senecio aquaticus*. V chráněném území jsme se soustředili především na mokřadní louky kosené v pozdním termínu, kde jsme zaznamenali následující druhy: *Agrostis capillaris*, *Achillea ptarmica*, *Alchemilla* cf. *xanthochlora*, *Angelica sylvestris*, *Anthoxanthum odoratum*, *Bistorta officinalis*, *Briza media*, *Caltha palustris*, *Carex echinata*, *C. nigra*, *C. pallescens*, *C. panicea*, *C. rostrata*, *Cirsium palustre*, ***Comarum palustre*** (C4a), *Crepis paludosa*, ***Dactylorhiza majalis*** (C3, §O), *Dianthus deltooides*, ***Epilobium obscurum*** (u potůčku), *E. palustre*, *E. roseum*, *Epipactis helleborine* (několik ex. na okraji lesa), *Equisetum fluviatile*, *Eriophorum angustifolium*, *Festuca rubra*, *Galium uliginosum*, *Holcus lanatus*, ***Chrysosplenium oppositifolium*** (C4a), *Impatiens noli-tangere*, *Iris pseudacorus*, *Juncus articulatus*, *J. conglomeratus*, *J. filiformis*, *Lotus pedunculatus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Mentha arvensis*, *Molinia caerulea*, *Myosotis nemorosa*, *Nardus stricta*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus acris*, *R. auricomus* agg., *R. flammula*, *R. repens*, *Rhinanthus minor*, *Sanguisorba officinalis*, *Scirpus sylvaticus*, *Succisa pratensis*, ***Valeriana dioica*** a *Viola palustris*.

Ze zvláště chráněných druhů uvedených v posledním botanickém inventarizačním průzkumu (MUDRA & MUDROVÁ 2015) jsme neměli úspěch v ověření výskytu *Platanthera chlorantha* (C3, §O). V inventarizačním průzkumu je tento druh uváděn z více míst na lokalitě, bohužel se nám nepodařilo najít ani odkvetlé lodyhy, ani listy či jejich pozůstatky.

U cesty na východním okraji přírodní památky na ploše vysypané zhutněnou stavební sutí rostly druhy antropogenních stanovišť: *Microrrhinum minus* (PL), *Sinapis arvensis*, *Gnaphalium uliginosum* a *Poa compressa*.

Pokračovali jsme jihozápadním směrem vzrostlým smrkovým lesem, ve kterém nás zaujaly četné balvany hustě porostlé mechem, jen ojediněle s bylinami nebo křovinami: *Athyrium filix-femina*, *Carex pilulifera*, *Dryopteris dilatata*, *Lonicera nigra*, *Luzula pilosa*, *Lysimachia nemorum*, *Maianthemum bifolium*, *Oxalis acetosella*, *Phegopteris connectilis* a *Stellaria nemorum*.

Lesem jsme prošli k malému bezejmennému lesnímu rybníčku (400 m J od Staré Huti, 49°25'56.799"N, 12°44'24.235"E), z větší části zazemněnému, ve kterém přetrvává populace vzácného rdestu alpského – ***Potamogeton alpinus*** (C2b, §S) o výměře několika m². Tento druh zde asi před dvaceti lety objevil Petr Mudra; porost rdestu byl v roce 2020 osnámkován a zařazen do vegetační jednotky *Potamogeton tenuifolii* (blíže viz studii MATĚJKOVÁ 2025). Z dalších druhů v rybníčku a přilehlé olšině rostly: *Athyrium filix-femina*, *Callitriche* sp. *Cardamine amara*, *Carex canescens*, *C. rostrata*, *C. sylvatica*, *C. vesicaria*, *Chrysosplenium oppositifolium* (C4a), *Circaea xintermedia*, *C. alpina*, *Crepis paludosa*, *Galeobdolon luteum*, *Glyceria fluitans*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hypericum tetrapterum*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nemorum*, *Phegopteris connectilis*, *Scutellaria galericulata*, *Sparanium erectum*, *Valeriana dioica*, *Veronica beccabunga*, ***Veronica montana*** (C4a; PL).

Do Staré Huti jsme se vraceli po zamokřené lesní cestě. V úseku cesty vzdáleném ca 0,4 km jižně od obce (49°25'57.967"N, 12°44'20.199"E) se nám podařilo nalézt dva zajímavější druhy: ***Veronica scutellata*** (C4a) a *Carex demissa*.

V neděli ráno jsme opustili rekreační středisko a navštívili přírodní památku Hvoždanská louka (f. o. 27 – Tachovská brázda, čtverec 6442dc). Jedná se o botanicky mimořádně atraktivní lokalitu, kde je chráněna mozaika vlhkomilných společenstev s výskytem mnoha zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin, nemající v regionu svou biotopovou i druhovou pestrostí obdoby. Během návštěvy Hvoždanské louky se nám poštěstilo potkat se tu s panem Františkem Groesslem z ČSOP Libosváry, který provádí na lokalitě řízený management. Ten obnáší sekání porostů v různých termínech, pastvu, narušování vegetačního a půdního krytu rotavátorem nebo prutovými bránami apod. Pan Groessler nám povyprávěl o svých snahách podpořit např. populaci vzácného hořce hořepníku nebo potlačit expanzivní ostřici třeslicovitou (na jiné lokalitě prostřednictvím experimentu s organickým hnojením). Vznikla živá debata, při které si zúčastnění vyměňovali svoje zkušenosti a znalosti s managementem lučních porostů.

Díky tomu, že travní porosty na Hvoždanské louce byly zatím z větší části nepokosené, jsme měli příležitost vidět celou řadu zajímavých druhů včetně *Allium vineale*, *Betonica officinalis*, *Brachypodium pinnatum*, vícero druhů vzácnějších ostřic: *Carex xalsatica*, *C. demissa*, ***C. flacca***, *C. flava* agg. (C4a), ***C. hartmanii*** (C4a), *C. panicea* a ***C. pulicaris*** (C2t, §O), dále *Centaurea oxylepis* (C4a), *C. xfleischeri*, ***Cirsium acaulon*** (C4a), ***Dactylorhiza majalis*** (C3, §O). Velmi nás potěšil nález velmi vzácné bahničky ***Eleocharis quinqueflora*** (C1t, §S; PL) rostoucí na několika m² v jihovýchodní části přír. památky (49°30'19.497"N, 12°45'28.772"E). Populaci bahničky se zde podařilo obnovit po delší době, nejspíše díky dostatečnému narušení travního drnu a současně příznivému počasí

Obr. 6 Lenka Pivoňková nás dokonale provedla lokalitou Hvožd'anská louka, včetně její historie. (Zleva Ruda Hlaváček, Radim Paulič, Jitka Horková, Jiří Guth, Lenka Pivoňková, Linda Trunečková.)

v dané sezóně. Radost jsme měli také z kruštíku bahenního – *Epipactis palustris* (C2t, §S); ve zbytkovém porostu slatinné louky (49°30'20.093"N, 12°45'28.125"E) bylo nalezeno ca 20 ex., z toho jeden kvetoucí. V plném květu jsme zastihli *Gentiana pneumonanthe* (C2t, §S) tvořící vitální populace na dvou místech v jihovýchodní (49°30'20.370"N, 12°45'28.473"E) a severovýchodní (49°30'24.095"N, 12°45'24.166"E) části přírodní památky. Z dalších druhů nás zaujaly *Galium boreale* (C4a), *G. verum*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Hieracium umbellatum*, *Inula salicina* (C4a), *Iris sibirica* (C3, §S) – jedna mikropopulace, *Juncus conglomeratus*, *Leontodon hispidus*, *Linum catharticum*, *Molinia caerulea*, *Nardus stricta*, *Ononis repens* – forma *spinosa* (C3; PL), *Polygala vulgaris*, *Primula veris* (C4a), *Salix rosmarinifolia* (C3) – desítky m² v severovýchodní vyvýšené části PP (49°30'24.095"N, 12°45'24.166"E), *Saxifraga granulata*, *Scorzonera humilis* (C4a), *Senecio aquaticus*, *Succisa pratensis*, *Thesium pyrenaicum* (C2t), *Thymus pulegioides*, *Trifolium medium* a *Valeriana dioica*. Ověřili jsme většinu vzácnějších druhů uvedených v posledním kompletním botanickém průzkumu (MUDRA & MUDROVÁ 2013), které bylo možno v červenci zastihnout, a dokonce i výše zmíněný kruštík bahenní, známý z roku 2001, ale v roce 2013 nepotvrzený.

Ačkoliv nastoupilo parné letní počasí, někteří účastníci víkendové akce se nezdráhali navštívit ještě sousední botanicky i geologicky význačnou lokalitu – přírodní rezervaci Drahotínský les s hadcovým podložím, nacházející se ca 1,1 km S až SSV od obce Hvožd'any (49°30'55.255"N, 12°46'30.792"E). Na stěnách bývalého lomu i ve štěrbinách malebných skalních útvarů jsme se pokochali dvěma vzácnými druhy sleziníků, které jsou vázány na hadcové horniny:

Asplenium adulterinum (C1r, §K) a *Asplenium cuneifolium* (C2r, §S; PL).

Botanický víkend se nám vydařil po všech stránkách, nejen díky příznivému počasí, ale i díky dobrému zázemí a bohatě rozvinutému letnímu aspektu flóry na zkoumaných lokalitách. Děkujeme Markétě Kašparové za odborný doprovod po botanicky atraktivních lokalitách. Za determinaci některých obtížnějších taxonů (chrpy, planě rostoucí růže, vrbovky aj.) patří náš dík Radimovi Pauličovi. Za demonstraci zajímavých a lépe určitelných druhů ostružiníků děkujeme Rudovi Hlaváčkovi a Lindě Trunečkové. Všem účastníkům akce patří poděkování za spoluvytváření pohodové atmosféry při společném botanizování i večerním posezení v restauraci.

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle Vyhlášky č. 395/1992 o zvláště chráněných druzích a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Názvy biotopů vycházejí z Katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. – AOPK ČR, Praha, 307 p.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

- MATĚJKOVÁ I. (2025): Příspěvek ke studiu vegetace botanicky významných lokalit Českého lesa. – Erica, Plzeň, 37–54.
- MUDRA P. & MUDROVÁ R. (2013): Inventarizační botanický průzkum PP Hvoždanská louka. – Ms., 14 p. [Depon. in: AOPK ČR, RP SCHKO Český les, Přimda.].
- MUDRA P. & MUDROVÁ R. (2015): Inventarizační botanický průzkum PP Louka u Staré Huti. – Ms., 10 p. [Depon. in: AOPK ČR, RP SCHKO Český les, Přimda.].
- MUDRA P. & MUDROVÁ R. (2017): Inventarizační botanický průzkum PP Veský mlýn. – Ms., 15 p. [Depon. in: AOPK ČR, RP SCHKO Český les, Přimda.].

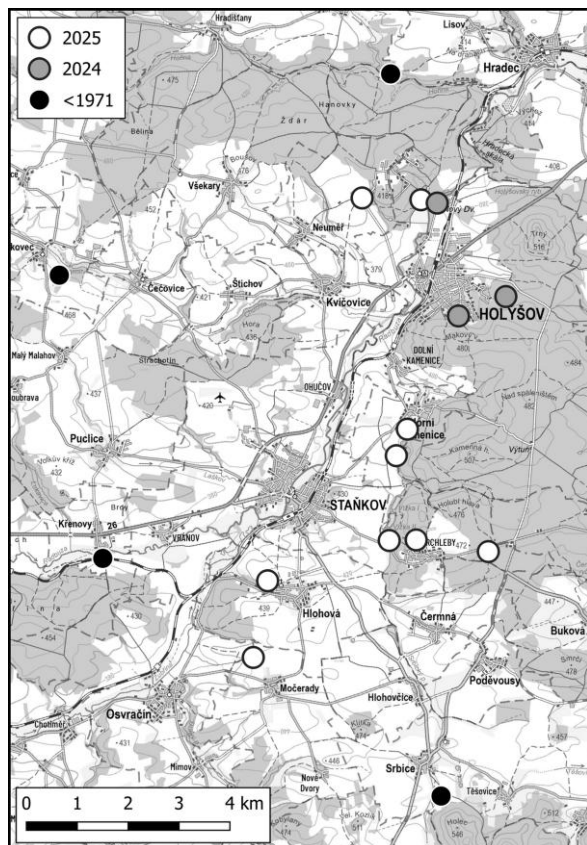
FLORISTIKA

Nové nálezy druhu *Myosotis discolor* na Holýšovsku a Staňkovsku

Daniel Papež

Všimát si pomněnky různobarvé mě donutila série nálezů z posledních let (MATĚJKOVÁ & PECHÁČKOVÁ 2022, MATĚJKOVÁ 2024, SLADKÝ 2024, PAPEŽ 2025a, PAPEŽ 2025b, MATĚJKOVÁ & PECHÁČKOVÁ 2025) a aktualizace mapování biotopů v rámci okrsku CZ2281.

Obr. 7 Výskyt pomněnky různobarvé (*Myosotis discolor*) ve sledované oblasti.

Pomněnka různobarvá (*Myosotis discolor*) je druh s vazbou především na sušší a živinově chudší stanoviště (ŠTĚPÁNKOVÁ 2000) a je aktuálně řazena mezi silně ohrožené druhy, vzácné a ustupující (C2b; GRULICH & CHOBOT 2017). Jak už to bývá zvykem u řady zajímavějších taxonů, většina nálezů z jihozápadního Plzeňska a přilehlého Domažlicka pochází z 60. a 70. let, především z prací VACEK (1995) a ŠEDO (1980). Z Domažlicka a Plzeňska existuje řada nálezů pořízených během aktualizace mapování biotopů (web 1). Překvapující je, že naposledy byl nález této pomněnky v sérii *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae* publikován v roce 2006 (REJZEK in HADINEC & LUSTYK 2006: 223).

Ve sledované oblasti se tato pomněnka vyskytuje především na intenzivně obhospodařovaných loukách, úhorech a opuštěných písčitéch místech (např. opuštěná lesní školka). Na úhorech a zatrávněných polích může jít o pozůstatek vegetace jarních plevelných bylin *Erophila verna*-*Arabidopsis thaliana*, jejímž je diagnostickým taxonem (OTÝPKOVÁ 2009). Z polí pomněnku zmiňuje už ČELAKOVSKÝ (1883), konkrétně „u Srbic na polích a mezích k lesům Zichovským zhusta“. Četné nálezy na polích a podél cest z Přešticka uvádí VACEK (1995). Z bývalé lesní školky, konkrétně u Lisova, zmiňuje tento druh i POTUČEK (1956).

Pro její současný hojný výskyt v oblasti mám dvě vysvětlení: 1) jde o druh v oblasti přehlížený (ať už vlivem krátké doby květu, malého počtu botaniků, nižší atraktivity oblasti a vhodných biotopů), který zde byl vždy přítomný i na ruderalních stanovištích, nebo 2) jsme svědky potenciální kryptické invaze, které v naší přírodě nejsou u ohrožených druhů výjimkou (příkladem může být druh *Puccinellia distans*, viz KÚR et al. 2023).

Seznam nových lokalit:

Hlohová (okr. Domažlice): intenzivně obhospodařovaná a ruderalizovaná louka s vysokou pokryvností *Bromus hordeaceus*, 668 m S od kóty 439 (Na Vrchu), 49°32'8,799"N 13°4'8,832"E, 417 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444c, leg. D. Papež 12. 5. 2025, PL.

Holýšov (okr. Plzeň-jih): intenzivně obhospodařovaná a ruderalizovaná louka pravděpodobně na místě bývalého pole, 1,5 km JJV od kóty 408 (Hořina), 49°36'23,968"N 13°5'39,469"E, 358 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344dcc, leg. D. Papež 30. 4. 2025, PL.

Horní Kamenice (okr. Plzeň-jih): ovsíková louka na svahu v údolí Srbického potoka, 1,5 km Z od kóty 507 (Kamenná hora), 49°33'40,262"N 13°5'54,264"E, 390 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 12. 5. 2025, PL.

Horní Kamenice (okr. Plzeň-jih): ovsíková louka v údolí Srbického potoka, 370 m J od kaple sv. Jana Nepomuckého v obci, 49°33'58,066"N 13°6'0,946"E, 376 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, not. D. Papež 12. 5. 2025.

Krchleby (okr. Domažlice): opuštěná lesní školka s písčitém substrátem V od Krchleb, 950 m JV od kóty 475 (Holubí hlava), 49°32'48,811"N 13°7'37,620"E, 458 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, leg. D. Papež 12. 5. 2025, PL.

Krchleby (okr. Domažlice): lado zarůstající třtinou křovištní u Srbského potoka 1,5 km ZJZ od kóty 475 (Holubí hlava), 49°32'46,110"N 13°6'0,223"E, 402 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, not. D. Papež 12. 5. 2025.

Krchleby (okr. Domažlice): ovsíková louka na SZ okraji obce, 1 km ZJZ od kóty 475 (Holubí hlava), 49°32'49,117"N 13°6'26,178"E, 449 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, leg. D. Papež 12. 5. 2025, PL.

Močerady (okr. Domažlice): úhor v polích SZ od obce, 870 m J od kóty 439 (Na Vrchu), 49°31'19,095"N 13°4'6,566"E, 412 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444c, leg. D. Papež 12. 5. 2025, PL.

Neuměř (okr. Plzeň-jih): travnatá plocha v zaniklé obci Trubce, 1,7 km JZ od kóty 408 (Hořina), 49°36'19,346"N 13°4'42,280"E, 392 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344c, not. D. Papež 30. 4. 2025.

Literatura:

ČELAKOVSKÝ L. (1883): Prodrómus květeny české. Vol. 4: 677–944. – Arch. Přírod. Výzk. Čech, Praha.

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

KÚR P., GREGOR T., JANDOVÁ M., MESTERHÁZY A., PAULE J., PÍŠOVÁ S., ŠEMBEROVÁ K., KOUTECKÝ P., DUCHÁČEK M. & SCHNEEWEISS G. M. (2023): Cryptic invasion suggested by a cytogeographic analysis of the halophytic *Puccinellia distans* complex (Poaceae) in Central Europe. – Front Plant Sci., 14: 1249292.

MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2022): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna, Plzeň, 27: 16–20.

MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2025): Zajímavé floristické nálezy. – Calluna, Plzeň, 30: 19–30.

MATĚJKOVÁ I. (2024): Botanicko-geologická vycházka na Domažlicko. – Calluna, Plzeň, 29: 5.

OTÝPKOVÁ Z. (2009): *Erophila verna*-*Arabidopsis thaliana* Kropáč in Krippelová 1981. – In: CHYTRÝ M. [ed.], Vegetace České republiky. 2: Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace, Academia, Praha, 116–119.

PAPEŽ D. (2025a): Co roste ve vejprnické písčince? – Calluna, Plzeň, 30: 4–6.

PAPEŽ D. (2025b): Za kriticky ohroženými druhy rostlin do Holýšova. – Calluna, Plzeň, 30: 6–8.

POTŮČEK O. (1956): Příspěvek ke květeně okresu Stod. – Preslia 28: 418–422.

REJZEK T. (2006): *Myosotis discolor* – In: HADINEC J. & LUSTYK P. [eds], Additamenta ad floram

Reipublicae Bohemicae. V., Zprávy České Botanické Společnosti, 41: 173–257.

SLADKÝ J. (2024): Filipohorské polopřirozené louky. – Calluna, Plzeň, 29: 6.

ŠEDO I. (1980): Výsledky floristického kursu ČSBS v Tachově (1966) a v Horšovském Týně (1971). – Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda, 35: 3–95.

ŠTĚPÁNKOVÁ J. (2000): *Myosotis* L. – pomněnka. – In: SLAVÍK B., CHRTEK J. jun. & ŠTĚPÁNKOVÁ J. [eds], Květena České republiky 6, Academia, Praha, 216–234.

VACEK V. (1995): Materiál ke květeně Přešticka. – Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda, 91: 5–131.

Web 1: Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP). – On-line databáze AOPK ČR; URL: <https://portal23.nature.cz/nd/> (4. 10. 2025).

Plzeňský rybník Nováček vypuštěný a napuštěný

Sylvie Pecháčková

Jediná sezóna roku 2025 stačila k velké proměně rybníka Nováček. Vypuštění, oprava hráze, výměna výpustního zařízení, odbahnění rybníka, zatěsnění dna, úprava břehů lomovým kamenem – to všechno se stihlo. Oprava začala v březnu, skončila v srpnu. Napouštět se začalo 28. srpna (web 1). Co stihly „kytky“?

Nováček je dobře dostupný malý rybník na okraji sídliště (Plzeň-Bolevec: 3,45 km JV od vrchu Krkavec, 335 m n. m., 49°47'6.220"N, 13°22'50.120"E, 6246a). Přesto, že břehy jsou plné psů a voda kachen, rostly tu v příhodných letech zajímavé druhy, které u takového rybníčka nečekáte (*Cyperus fuscus*, *Elatine hexandra*, *Schoenoplectus lacustris* – více PECHÁČKOVÁ 2020, PECHÁČKOVÁ 2021). Byla jsem opravdu zvědavá, co osídíl odbagrované dno.

První průzkum proběhl neplánovaně 6. 7., kdy jsem (cestou od Kamenného rybníka) zjistila, že dno už se zelená, a hlavně, že se díky suchému počasí dá rybníkem opatrně chodit a nezhytnout v bahně. Zelen se zatím držela hlavně přítoku a středového potůčku, ale už se k mé radosti objevily první trsy *Eleocharis ovata* či *Elatine hexandra*. Těšila jsem se na srpen, jaký to bude ráj. Přišlo však nestabilní počasí s deštivými dny, kdy se do jílu vyrazit nedalo, a poté, v oněch ideálních měsících srpnu a září, mi rybníční bádání zhatil pochroumaný kotník. Další průzkum nastal tedy až 12. října, kdy už sice zhruba polovina rybníka měla vodu, ale velká část litorálu byla ještě zelená a přístupná.

Velký rozdíl, který jsem pozorovala již v červenci, byl v charakteru dna na levé a pravé straně přítoku, a to po většině délky vypuštěného rybníka.

Levá, tj. jižní část, je spíše písčitá. Převládala tu *Carex bohemica* (kromě typických trsů i „rozpláclé“ formy; C4a; PL) a *Persicaria lapathifolia* (subsp.

lapathifolia, méně subsp. *pallida*; PL). Hojně byly *Rumex maritimus* (PL) a *Juncus effusus*, méně *Juncus articulatus* (PL) a *Eleocharis ovata* (C4a). Vzácně *Agrostis stolonifera*, *Alisma lanceolatum* (PL), *A. plantago-aquatica* (PL), *Elatine hexandra* (C2t; PL), *Eleocharis acicularis* (PL), *Juncus bufonius* (PL), *Lysimachia vulgaris*, *Poa annua*. Ve stínu vrb několik trsů vyšší ostřice a překvapení – *Leersia oryzoides* (C3, PL), statné rostliny, ale i ležaté trsy.

Podél přítoku přibyly *Bidens frondosus* (PL), *Glyceria fluitans*, *Ranunculus sceleratus*.

Na pravém břehu, tj. západním až severním, je substrát bahnitý. Převládaly tu sítiny – *Juncus effusus*, *J. articulatus*, hojně byly *Eleocharis ovata* (PL), *Rumex maritima*, *Carex bohemica* a *Typha latifolia*, dále *Alopecurus aequalis* (PL), *Callitriche palustris* (PL), *Elatine hexandra* (PL), *Equisetum palustre* (PL), *Gnaphalium uliginosum*, *Lythrum salicaria*, *Oenanthe aquatica* (PL), *Ranunculus cf. trichophyllus* (C4a; PL), *Sparganium erectum*, *Trifolium hybridum*. U severního břehu (u zahrádek) rostly navíc ojediněle *Echinochloa crus-galli*, *Panicum miliaceum* (PL), *Tussilago farfara*.

Na zcela nové hrázi se mezi kameny již zabydlely *Galium palustre* (PL) a *Cerastium holosteoides* (PL).

Jak je vidět, rychlost osídlení obnaženého dna byla obrovská. Může to souviset s bankou semen, ale i blízkostí dalších rybníků. Všechny nalezené druhy (včetně těch vzácnějších) se v bolevecké rybníční soustavě jako celku vyskytují dlouhodobě a objevují se při nízkých stavech hladin rybníků či jejich vypuštění. Snad jen žabník *Alisma lanceolatum* je nacházen až v posledních letech (mohl se rozšířit od Berounky? – viz web 2).

Lomovým kamenem byl kromě hráze nově zpevněn nejen severní břeh u zahrádek, ale „přebytečným kamenem“ (sic!, web 1) také břeh jižní. Mezi tímto pásem kamenů a hrází byla z jihovýchodního rohu

rybníka nově vybudována sjezdová betonová obslužná cesta. Rybník tak má nyní litorál jen v západní třetině, převážně na bahnitém substrátu a v zástínu křovin.

Krátká otevřená část jižního písčitého břehu, v minulosti útočiště *Cyperus fuscus*, byla nejdéle zasažena stavbou, sloužila k parkování těžké techniky, a ještě v říjnu téměř nebyla osídlena vegetací. Na tuto písčinu, která bude většinou pod vodou, přímo navazují velké kameny. Prostor pro „plážové“ rostliny tu tedy běžně nebude. Otázkou je, jak se s novými podmínkami vyrovná velký trs *Schoenoplectus lacustris*, který asi přímo dotčen kupodivu nebyl.

Proběhlé úpravy změny charakter rybníka a jeho vegetace, ale také fauny (mj. zde žila početná populace raka říčního – VLACH & FISCHER 2012).

Pro Nováček významný rok 2025 jsem se rozhodla zaznamenat také proto, že podobné údaje jsou i historicky poměrně vzácné. Bolevecká rybníční soustava, ležící na Boleveckém potoce a jeho přítocích, má překvapivě nejasnou historii – počátek se sice klade k roku 1460, avšak údaje k jednotlivým rybníkům se různí (ANDERLE et al. 2004). Rybník Novák (také rybník Nový) se považuje za poslední postavený rybník v této soustavě. Od roku 1646 už je nepřetržitě písemně dokládán, což není pravidlem pro všechny rybníky soustavy. Pravděpodobně pro svou malou rozlohu se jeho jméno proměnilo v Nováček, má jen necelý hektar. Býval to kapří rybník, určitou dobu i sádkový s brlením, v současnosti spíše sloužil jako vyrovnávací (mezi Šídlovským a Třemošenským). Nyní se pravděpodobně počítá se změnou využití. Uvidíme, co přinese rostlinám.

Nomenklatura: KAPLAN et al. 2019

Stupeň ohrožení: GRULICH & CHOBOT 2017

Druhy uložené do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL.

Obr. 8 Rybník Nováček 12. 10. 2025: pohled k hrázi přes ještě obnaženou písčinu. Vpravo seschlý porost *Schoenoplectus lacustris*.

Literatura:

- ANDERLE J., EBEL M. & EBELOVÁ I. (2004): Bolevecká soustava rybníků – příspěvek k dějinám rybníkářství na Plzeňsku. – Průzkumy památek XI, 2004/2: 196–206.
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- PECHÁČKOVÁ S. (2020): Flóra obnažených den pěti boleveckých rybníků. – Calluna, Plzeň, 25/1: 8–10.
- PECHÁČKOVÁ S. (2021): Exkurze „Podzimní květena rybníků u Bolevce“. – Calluna, Plzeň, 26/1: 18.
- VLACH P. & FISCHER D. (2012): Rak říční v Bolevecké soustavě rybníků: výskyt, základní populační charakteristiky a management lokality. – Erica, Plzeň, 19: 139–151.
- Web 1: Město Plzeň. – URL: <https://plzen.eu/o-meste/aktuality/aktuality-z-mesta/mesto-plzen-opravilo-hraz-rybnika-novacek-a-odbahnilo-jehodno/> (zveřejněno 4. 9. 2025).
- Web 2: Pladias. – Databáze české flóry a vegetace; URL: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Alisma%20lanceolatum> (10. 12. 2025).

Nová lokalita masnice vodní (*Tillaea aquatica*) v Plzeňském kraji

Radim Paulič

Masnice vodní, latinským jménem zvaná *Tillaea aquatica* L. – v západní Evropě nyní zvaná *Crassula aquatica* (L.) Schönland – je většinou jednoletá (případně i krátce vytrvalá) rostlina, s poléhavou až vystupující a rozvětvenou lodyhou, s malými bílými květy. Jedná se o tučnolistou rostlinu, která roste na vlhkých, vegetací nezarostlých místech rybníků, vodních ploch a sádek. Nevadí jí kolísání vodní hladiny a může být kratší dobu i částečně zaplavena.

V České republice patří masnice vodní v současnosti k velmi vzácným druhům rostlin, ve druhé polovině 20. století vymizela z většiny historických lokalit, které se nacházely v pahorkatinách až v podhůří. Dokázala přežít jen na několika málo místech. Jedná se o zákonem chráněný taxon v kategorii kriticky ohrožený druh (§KO), stejný stupeň ochrany mu náleží i v Červeném seznamu ČR (GRULICH & CHOBOT 2017).

V Plzeňském kraji byla masnice vodní vždy velmi vzácným druhem. Historicky byla nalezena na krajích Velkého Boleveckého rybníka v Plzni, kde byla sbírána již v roce 1883 (P. Hora 1883 PRC) a naposledy v roce 1900 (F. Maloch 1900 PL, PR, PRC), dále na břehu Hnačovského rybníka u Hnačova na Horažďovicku (F. Hrobař 1935 PR). Recentní lokalita je známa z rybích

sádek na západním okraji Horažďovic (K. Šumberová 2008 BRNU).

Novou lokalitu masnice vodní jsme společně s Petrou Karešovou objevili na obnaženém pobřeží rybníka Kovčinský u obce Kovčín (okres Klatovy). Kovčinský rybník je dobře floristicky probádaný, v nedávné době zde botanizovali např. K. Šumberová (nalezla zde mj. *Cerastium dubium*, *Coleanthus subtilis* či *Myosurus minimus*) či P. Koutecký a Z. Kaplan, kteří zde ověřili výskyt *Juncus tenageia*. V roce 2023 jsem rybník, který v té době měl také obnažené břehy, téměř celý prošel a našel tu několik zajímavých a vzácných druhů rostlin (PAULIČ 2024), avšak masnici vodní nikoli. Její nález v roce 2025 byl pro nás velkým překvapením. Vyskytovala se pouze v jediné části rybníka (obnažené pobřeží rybníka jsme celé obešli), a to na vlhkém písku obnaženého pobřeží v severovýchodní části rybníka. Rostla zde dosti roztroušeně v porostech jetele zvrhlého (*Trifolium hybridum*) mezi jednotlivými trsy sítiny *Juncus tenageia*, která zde byla dosti hojná. Z dalších zajímavějších druhů jsme v okolí výskytu masnice vodní našli např. *Isolepis setacea*, *Lythrum hyssopifolia* či *Spergularia kurkae*. Masnice vodní rostla pouze tam, kde byl písek i za velmi parného dne neustále vlhký. Tam, kde již písek vysychal, jsme masnici vodní nezaznamenali, stejnou ekologii má patrně i sítina rybníční (*Juncus tenageia*), která rostla pouze tam, kde byl písek nasáklý vodou a stále vlhký.

Popis nové lokality masnice vodní:

36a. Blatensko, Kovčín (6547d): obnažené severovýchodní pobřeží poloprázdného rybníka Kovčinský, vlhký písek, 508 m n. m., 49°24'36,9"N, 13°38'03,2"E, 9. 8. 2025 leg. Radim Paulič & Petra Karešová, herb. R. Paulič.

Pozn.: Nomenklatura druhů je uvedena dle Klíče ke květeně České republiky (KAPLAN et al. 2019). BRNU = herbář Masarykovy univerzity v Brně; PL = herbář Západočeského muzea v Plzni; PR = herbář Národního muzea v Praze; PRC = herbář Univerzity Karlovy v Praze.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- PAULIČ. R. (2024): Zajímavé floristické nálezy na Kovčinském rybníku. – Calluna, Plzeň, 29/1: 19–21.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke Květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

O plevelch v zahradních centrech v Plzni

Sylvie Pecháčková

Viděli jste naživo kalužnici indickou (*Eleusine indica*), vousec přeslenitý (*Polypogon viridis*), nebo dokonce neshodící rozprostřenou (*Eclipta prostrata*)? Nebo pryšce z podrodu *Chamaesyce*? Když mi Michal Ducháček velkoryse nabídl, že mohu nakouknout do jeho hájemství, neváhala jsem ani chvíli. Michal se věnuje průzkumu přistěhovaných rostlin už dlouho – známé jsou jeho „dálniční kytky“ (z článků, přednášek i exkurzí). Poslední dobou přešel k bezpečnějším místům: zajímají ho plevely v zahradních centrech. Ano, po očku sleduje i nabízený sortiment (od drobných květin po mohutné stromy v kontejnerech), ale více se soustředí na to, co přicestovalo v květináčích či substrátu nezáměrně a nechtěně. A nejvíce ho zajímá, které plevely mají potenciál se u nás zabydlet. Z Plzně chyběly údaje, proto jsme podnikli expedici za účelem „pletí“ v zahradních centrech.

První průzkumná výprava vedla 9. 9. 2025 na Severní předměstí v Plzni, do dvou zahradních center v Lochotínské ulici: Tuje a Rašelina. Už na tramvajové zastávce Pod Záhorskem se Michal rozehřál nálezem kuřinky solné (*Spergularia marina*, PL) v patě nástupiště u podchodu a připomněl, že se tato roztomilá rostlinka objevila na Plzeňsku nejdříve na dálnicích. O chvíli později, na šterkovitém parkovišti před Tuji to začalo nadějně: *Dysphania pumilio* (PL), *Euphorbia maculata*, *Veronica peregrina*.

Podobné šterkovité plochy jsou v zahradních centrech časté, pak ještě velké plochy kryté textilií a cesty ze zámkové dlažby či betonu. Klasické záhony či pařníky bývají většinou nepřístupné, v zázemí. Menší květináče bývají na stolech, pod kterými si plevel snadno najde místo; dřeviny vytvářejí obskurní háje a křoviny, každý kmínek ve velkém květináči (= kontejneru), při velkém větru často nalezato, než někdo zase les postaví. Plevel může být v kontejnerech i na ploše pod nimi.

Zvláštní podmínky umožňují růst druhů, které by člověk pospolu neočekával. Byla jsem připravena na cizí plevely, ale pohled na šachor hnědý (*Cyperus fuscus*) mne docela zaskočil. (Že obývá vlhčí místa v zahradnictvích běžně, se později potvrdilo. Jinak je to na Plzeňsku extrémně vzácný druh – to navozuje otázky po původu zahradnických jedinců.) Šterkovité plochy v Tuji nabídl bohatou přehlídku: *Arabidopsis thaliana*, *Chenopodium ficifolium* (PL), *Cyperus fuscus* (PL, PR), *Dysphania pumilio* (PR), *Epilobium ciliatum* (PR), *E. parviflorum* (PL), *Euphorbia maculata* (PL) – rozsáhlý porost, *Geranium dissectum* (PL), *Lamium amplexicaule* (PL, PR), *L. purpureum*, *Myosotis discolor* (PR), *Oxalis dillenii* (PL, PR), *O. stricta* (PL, PR), *Potentilla norvegica*, *P. supina* (PR), *Portulaca oleracea*, *Veronica peregrina* (PL, PR), *V. persica*, *V. polita* (PL, PR); a také velký porost *Peltigera rufescens* (určil O. Peksa, PL). Dokonce jsme našli jeden zažloutlý trs *Eleusine indica* (PL).

Na plochách s pokrývnou textilií a vystavenými rostlinami byla druhová skladba trochu jiná: *Cardamine flexuosa* (PR), *C. occulta* (PL, PR), *C. parviflora* (PL), *Cyperus fuscus*, *Oxalis corniculata* var. *repens*, *Epilobium parviflorum* (PR), *Eragrostis albensis* (PR), *Euphorbia serpens* (PL, PR).

Nejvíce Michal zajásal nad jakýmsi „vrbovým proutkem“ ve velkém květináči – byla to totiž neshodice rozprostřená (*Eclipta prostrata*, PR), jejíž květů si zdálky nevšimnete.

Na závěr jsme okoukli kompost, ale kromě *Fallopia dumetorum* u plotu tam nic zajímavého nebylo.

Při krátkém přesunu Lochotínskou ulicí nás v křovinách u cesty zaujal *Ulmus minor* s dost korkovitými větvemi. A pak hned u vstupu do zahradního centra Rašelina („Fišer“) jsem už i já viděla *Euphorbia maculata* a *E. prostrata* (PL, PR) jako plevely v dlažbě. *Euphorbia maculata* má z plazivých pryšců očividně největší potenciál se šířit: kromě toho, že roste i na parkovišti, také visel pěkný kousek z pytle „zemina pro muškáty“. (Oba druhy rostou i v zahradním centru v Jičíně, kde má tato firma pobočku.) Na ploše s textilií a nádobami s vystavenými rostlinami rostly *Cardamine flexuosa* (PR), *Cyperus fuscus* (PL, PR) a *Veronica peregrina* (PL, PR); v dlažbě *Euphorbia serpens* (PL, PR) a *Gypsophila muralis* (PL). Ještě jsme si všimli *Eragrostis cf. albensis* (PL, PR) v květináči.

O týden později (16. 9. 2025) jsme se sešli k průzkumu dalších zahradnictví, přidal se k nám Radim Paulič. Vypravili jsme se na Novou Hospodu. Už kousek od konečné trolejbusu nás zaujal trávník u ulice Domažlická, plný jitrocele vrání nožky (*Plantago coronopus*, PL, PR), který se v našich krajích šíří podél dálnic. V dlažbě chodníku před vjezdem do Zahradnictví Plzeň (známého jako „Písař“) se červenala chapadélka pryšce – ano, *Euphorbia maculata* (PL). Prošli jsme jak otevřené manipulační plochy a široké cesty, tak okraje u plotů a cestičky mezi nabízenými rostlinami. A především „les“ dřevin v kontejnerech: v jeho vlhčím přítmi jsme v květináči našli po jednom trsu *Eleusine indica* (PL) a *Polypogon viridis* (PL). Také řeřišnice se vyznamenaly, kromě *Cardamine hirsuta* a *C. occulta* (PL, PR) jsme našli i *Cardamine parviflora* (PL, PR), kriticky ohrožený druh, ale nyní se šířící po zahradnictvích. „Ty malinké“ pryšce jsme našli také tři: *Euphorbia maculata* (PR), *E. prostrata* (PL, PR) a *E. serpens* (PL).

Z dalších nálezů uvedu *Amaranthus blitum* (PL), *Anagallis arvensis* (PL), *Chenopodium glaucum* (= *Oxybasis glauca*), *Ch. polyspermum* (= *Lipandra polysperma*), *Cymbalaria muralis* (PL), *Cyperus fuscus* (PL), *Digitaria ischaemum* (PL), *D. sanguinalis* subsp. *sanguinalis*, *Epilobium parviflorum* (PL), *E. roseum* (PR), *Eragrostis pilosa* komplex (PL, PR), *Euphorbia peplus*, *Galinsoga quadriradiata*, *Microrrhinum minus* (PL), *Oxalis dillenii*, *O. stricta*, *Persicaria lapathifolia* subsp. *pallida* (PL), *Picris hieracioides* (PL), *Portulaca*

Obr. 9 Michal Ducháček v kolejisti plném *Plantago coronopus*, na zastávce tramvaje u autobusového nádraží.

oleracea, *Solanum decipiens* (PR), *Sonchus oleraceus*, *Veronica peregrina* (PL), *V. polita* (PL), *Vulpia myuros* (= *Festuca myuros*).

Při přejezdu na „další štaci“ přivedla Michala a Radima k vytržení docela obyčejná tramvajová zastávka u CAN (autobusového nádraží). Kolejisti i trávník plné *Plantago coronopus* (PR) si nadšeně fotili. K tomu *Galinsoga quadriradiata*, *G. parviflora*, *Portulaca oleracea*, *Spergularia marina*. Poblíž zahradnictví Fytos v Radčické ulici je nadchly lebedy *Atriplex micrantha* (PL, PR) a *A. sagittata*. (Nevím, jestli bylo nebezpečnější focení v kolejisti, nebo u silnice; botanika je překvapivě adrenalinová.) Samotné zahradnictví Fytos už mnoho pokladů nevydalo, mezi vystavenými dřevinami jsme našli alespoň *Cardamine hirsuta* a *C. occulta* (PR). Zřejmě málo dovážejí dřeviny z cizích zemí. Nebo moc plejí.

Potěšily nás ještě oranžové plody mochně židovské třešně (*Physalis alkekengi* = *Alkekengi officinarum*), prchlé ze zahrádek mezi ulicemi Radčická a alejí Kilometrovka. A pak Michal statečně vylovil ze Mže pod mostem u Kalikovského mlýna pořádný chuchel vodního moru *Elodea canadensis* (PL, PR), další krásnou invazní rostlinu.

Odpolední částí výpravy už jsem se nezúčastnila, vedla na Doubravku, a kolegové našli mj. *Erechtites hieraciifolius* nebo zplaňující *Corylus colurna*, oba druhy na Ústředním hřbitově.

Čeho bychom si tedy měli všimnout?

Jednak se u nás pěkně zabydlují řeřišnice – na synantropních stanovištích už můžeme potkat *Cardamine flexuosa*, *C. hirsuta*, *C. occulta*, *C. parviflora*.

Podobně jako řeřišnice se rozváděly drobné plazivé pryšce: především *Euphorbia maculata*, ale i *E. prostrata*, *E. serpens* a také *E. humifusa* (ten zatím jen v Brně, Olomouci a v Praze, zkuste ho v Plzni najít!). O těchto pryšcích se více dozvíte ve Zprávách ČBS (ŠUMBEROVÁ et al. 2019), pěkné srovnávací kresby najdete v souhrnu PAHLEVANI & RIINA (2011). Tyto druhy jsou pro Plzeň zcela nové. *Euphorbia maculata*, která projevuje zatím největší tendenci k šíření, byla již nalezena např. v Holýšově (PAPEŽ 2024) či v Blovicích (web 1).

Třetí zajímavou skupinou jsou trávy – v Plzni nalezené *Eleusine indica* a *Polypogon viridis* jsou snadno poznatelné, pokud kvetou. Na *Eleusine* upozornil již před šesti lety R. Řepka (ŘEPKA 2019), který také moc hezky sepsal informace o *Polypogon viridis* (ŘEPKA 2021).

Kromě výše zmíněných druhů vás navnadím na hledání ještě jednoho: *Eclipta prostrata* – důležité údaje pro nás soustředili DOLEŽAL & ŘEPKA (2022).

Všechny zmíněné druhy najdete na inspirativním webu Plants of the World Online (web 2). Autentické fotografie pořizují přímo v terénu Michal Ducháček i Radim Paulič pro iNaturalist (web 3).

Plzeňská zahradní centra dovážejí dřeviny pěstované v kontejnerech převážně z Holandska (dříve více z Itálie, ale ty prý tolik nevydržely), s nimi se k nám mohou dostat plevele z celého světa. Až budete vybírat v zahradnictví třeba rybíz, zkuste nahlédnout i mezi exoty z dovozu a jejich přidružené plevele. Třeba učiníte další skandální nález nového druhu.

Moc děkuji Michalovi Ducháčkovvi za dokonalé a milé vedení objevných expedic a odborný výklad k problematice i druhům. Děkuji také za doplnění údajů o sběrech pro PR a za ochotné a trefné připomínky k tomuto textu.

Nomenklatura: KAPLAN et al. (2019), web 1.

Herbáře: zkratka PL – Západočeské muzeum v Plzni, PR – Národní muzeum v Praze.

Poznámka: Botanicky atraktivní zastávka tramvaje č. 2 u autobusového nádraží změnila svou podobu po rekonstrukci tratě, započaté brzy po naší návštěvě.

Literatura:

DOLEŽAL J. & ŘEPKA R. (2022): *Eclipta prostrata*. – In: LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds]: Addimenta ad floram Reipublicae Bohemicae XX, Zprávy ČBS 57/1: 102–105.

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

- PAHLEVANI A. H. & RIINA R. (2011): A synopsis of *Euphorbia* subgen. *Chamaesyce* (Euphorbiaceae) in Iran. – *Ann. Bot. Fennici* 48: 304–316.
- PAPEŽ D. (2024): *Euphorbia maculata*. – In: MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds]: *Zajímavé floristické nálezy z roku 2023*, Calluna, Plzeň, 29/1: 34.
- ŘEPKA R. (2019): *Eleusine indica*. – In: LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds]: *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVII*, *Zprávy ČBS* 54/1: 86–87.
- ŘEPKA R. (2021): *Polypogon viridis*. – In: LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds]: *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIX*, *Zprávy ČBS* 56/1: 143–146.
- ŠUMBEROVÁ K., DUCHÁČEK M., DŘEVOJAN P. & LOSOSOVÁ Z. (2019): *Euphorbia* subg. *Chamaesyce* (*E. humifusa*, *E. maculata* a *E. prostrata*). – In: LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds]: *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVII*, *Zprávy ČBS*, 54/1: 92–94.

Web 1: Pladias – Databáze české flóry a vegetace;
URL: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Euphorbia%20maculata> (10. 11. 2025).

Web 2: POWO – Plants of the World Online.
Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. –
URL: <http://www.plantsoftheworldonline.org>.
(10. 11. 2025).

Web 3: iNaturalist. – URL: https://www.inaturalist.org/observations?user_id=duch&verifiable=any
(10. 11. 2025).

Pár poznámek ke druhům zplanělým v Zoologické a botanické zahradě města Plzně Daniel Papež

Rodinná odpoledne většinou neumožňují věnovat se plně všem fotosyntetizujícím organismům, které na cestě potkám. Přesto se mi jedno odpoledne povedlo povšimnout si několika netradičních druhů, které v zoologické a botanické zahradě zplaňují. Jde především o druhy s těžištěm výskytu v oblasti mediteránu a přilehlých regionů. Představeny jsou v následujících odstavcích:

***Armeria cf. arenaria* F.Dietr.**

Taxon je v botanické zahradě určen jako „*Arenaria alliacea*“. To je v konfliktu s lokalitou původu rostliny, která je uvedena na cedulce u mateřských rostlin – Col du Chevalier v západních Alpách. Jméno *Arenaria alliacea* (Cav.) Hoffmanns. & Link je totiž vyhrazeno pro endemické rostliny středovýchodní části Pyrenejského poloostrova (FELINER 2005). V úvahu připadá označení rostlin jako *Armeria arenaria* (Pers.) F.Dietr., tj. druh rozšířený v západní Evropě (TIBURTINI et al. 2022). Ten je zároveň endemickému druhu morfologicky podobný

a v minulosti byly jeho populace jako „*Arenaria alliacea*“ označovány (FELINER 2005). Toto jméno je pravděpodobně používáno v kultuře pro trávníčky různého původu. Rostliny tohoto taxonu v zahradě hojně zplaňují v sekci rostlin ze Středomoří pod budovou Mediteranea.

***Brunnera macrophylla* (Adams) I.M.Johnst.**

Oblíbená trvalka původem z Kavkazu a Zakavkazí (KŘÍSA 2000) je k dostání v mnoha internetových zahradnictvích i kamenných prodejnách. Podobně jako v zahraničí (web 1, FRIGNANI et al. 2006) není její zplaňování v ČR ojedinělé (web 1). V západních Čechách je pomněnkovec uváděn např. v pracích ČEJKA (1998) nebo PROCHÁZKA (2001). Z několika míst, kde tento druh v zahradě zplaňuje, je jeho výskyt nejhojnější okolo altánů u výběhu nosorožců (49°45'24.741"N, 13°21'15.725"E).

***Chaenorhinum origanifolium* (L.) Kostel.**

Západomediterránní druh (BENEDÍ & GÜEMES 2009) byl u nás ve volné přírodě poprvé pozorován v roce 2005 (KOCIÁN & KOCIÁN 2013). Druh pěstovaný jako skalnička zplaňuje v řadě západoevropských zemí, např. v Německu, Nizozemsku, Spojeném království (web 3; BIRKEN et al. 2002, DENIERS 2012). V zahradě hojně zplaňuje v sekci rostlin ze Středomoří pod expozicí Mediteraneum (49°45'30.211"N, 13°21'29.629"E).

***Fibigia clypeata* (L.) Medik.**

Vytrvalá, na bázi dřevnatějící bylina z čeledi *Brassicaceae* původem z východního Mediteránu a západní Asie (UNVER et al. 2025). U nás byl dosud dokumentován ze dvou lokalit: 1) ze spáry mezi chodníkem a plotní kamennou zdíkou v obci Rájec-Jestřebí na Blansku z roku 2019 a 2) ze skalní stepi u Hostimi na Berounsku z roku 2017 (LUSTYK & DOLEŽAL 2020). Druh v zahradě hojně zplaňuje na více místech, nejvíce však podél cesty nad sukulentním skleníkem (49°45'31.922"N, 13°21'31.594"E).

***Geum coccineum* Sm.**

Vytrvalý kuklík původem z jihovýchodní Evropy (SMEJKAL 1995). Jako trvalka se pěstuje v řadě evropských zemí, kde následně zplaňuje (web 4). U nás tomu zřejmě není jinak (web 5; SMEJKAL 1995). V zahradě jsem zaznamenal zplanění u výběhu lam a kapybar (49°45'28.971"N, 13°21'18.910"E).

***Rumex induratus* Boiss. & Reut.**

Subendemit Pyrenejského poloostrova a pohoří severozápadní Afriky (SALINAS 2009). Dosud byl druh pravděpodobně zavlečen pouze na Kanárské ostrovy, kde jeho šíření začíná vykazovat charakteristiky invazního druhu (MARRERO 2019). V zahradě hojně zplaňuje v sekci rostlin ze Středomoří pod expozicí Mediteraneum (49°45'30.211"N, 13°21'29.629"E).

Literatura:

- BENEDÍ C. & GÜEMES J. (2009): *Chaenorhinum*. – In: BENEDÍ C., RICO E., GÜEMES J. & HERRERO A. [eds], Flora Iberica 13. – Jardín Botánico, Madrid, p. 167–198.
- BIRKEN S., GRENZHEUSER W., KEIL P., LOOS G. H. & VOM BERG T. (2002): *Chaenorhinum origanifolium* (L.) Fourr. in Nordrhein-Westfalen. – Floristische Rundbriefe (Bochum) 36 (1/2): 79–81.
- BOJNANSKY V. & FARGASOVA A. (2007): Atlas of Seeds and Fruits of Central and East-European Flora: The Carpathian Mountains Region, Springer, Netherlands.
- ČEJKA V. (1998): Zpráva o botanické zahradě při Střední zemědělské škole v Klatovech. – Calluna, Plzeň, 3: 5–6.
- DENIERS T. (2012): The distribution and ecological position of *Chaenorhinum origanifolium* (L.) Kostel. in the Netherlands. – Gorteria 35/6: 214–225.
- FELINER G. N. (2005): *Armeria* Willd. – In: CASTROVIEJO S., Flora Iberica, Vol. 3. Plumbaginaceae–Capparaceae, Real Jardín Botánico, Madrid, p. 642–721.
- FRIGNANI F., LANDI M., ZOCCOLA A. & SELVI F. (2006): On the presence of *Brunnera macrophylla* (Boraginaceae) in Tuscany, an alien species new for the Italian flora. – Inf. Bot. Ital. 38/2: 563–567.
- KOCIÁN P. & KOCIÁN J. (2013): Hledíček dobromyslolistý (*Chaenorhinum origanifolium* /L./ Kostel.) – nový nepůvodní druh v České republice. – Acta Carp. Occ. 4: 20–24.
- KŘÍSA B. (2000): *Brunnera* Steven – pomněnkovec. – In: SLAVÍK B., CHRTEK J. JUN. & ŠTĚPÁNKOVÁ J. [eds], Květena České republiky 6, Academia, Praha, p. 210–211.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2020): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVIII. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 55: 27–138.
- MARRERO A. (2019): Adiciones corológicas a la flora vascular de Gran Canaria, especies xenófitas, ocasionales o potenciales invasoras. – Botánica Macaronésica 30: 121–142.
- PACHSCHWÖLL C., GILLI C. & NIKLFELD H. (2024): Floristische Neufunde (509–620). – Neilreichia 15: 127–248.
- PROCHÁZKA F. (2001): Květena Svatoboru u Sušice (Horní Pootaví). – Erica, Plzeň, 9: 55–68.
- SALINAS M. J. (2009): *Polygonaceae*. – In: BLANCA G., CABEZUDO B., CUETO M., FERNÁNDEZ LÓPEZ C. & MORALES TORRES C. [eds], Flora Vascular de Andalucía Oriental, vol. 2., Consejería de Medio Ambiente, Junta de Andalucía, Sevilla, p. 197–208.
- SMEJKAL M. (1995): *Geum* L. – kuklík. – In: SLAVÍK B., SMEJKAL M., DVOŘÁKOVÁ M. & GRULICH V. [eds], Květena České republiky 4, Academia, Praha, p. 316–324.
- TIBURTINI M., ASTUTI G., BARTOLUCCI F., CASAZZA G., VARALDO L., DE LUCA D., BOTTIGLIERO M. V., BACCHETTA G., PORCEDDU M., DOMINA G., ORSENIGO S. & PERUZZI L. (2022): Integrative Taxonomy of *Armeria arenaria* (Plumbaginaceae), with a Special Focus on the Putative Subspecies Endemic to the Apennines. – Biology 11/7: 1060.
- UNVER T., BINGUL M., USLU H., GURHAN I., GOKTAS B., SAHIN H. & BOGA M. (2025): Shedding Light on the Phytochemical and Biological Fingerprints of *Fibigia clypeata* (L.) Medik Essential Oil as a Pharmacotherapeutic Agent. – Food Science & Nutrition 13/7: e70493.

Web 1: <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:113714-1> (18. 9. 2025).

Web 2: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Brunnera%20macrophylla> (20. 9. 2025).

Web 3: <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:801402-1> (18. 9. 2025).

Web 4: <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:725216-1> (18. 9. 2025).

Web 5: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Geum%20coccineum> (20. 9. 2025).

Iris sanguinea na Plzeňsku a Klatovsku

Karel Čížek

V časopisu Calluna byl druh *Iris sanguinea* Hornem. (kosatec krvavý) poprvé zaznamenán Danielem Papežem v článku „Co roste ve veřejnické pískovně?“. Tento východoasijský druh nebyl v české literatuře dlouho rozlišován od *Iris sibirica* (KAPLAN et al. 2019), i když byl uveden v knize Alpinky již v roce 1964 (PILÁT & DEYL 1964), i s rozlišovacími znaky mezi tímto druhem a *I. sibirica*, tj. větší a živěji zbarvené květy a červené listeny. *Iris sanguinea* jako druh ze subsect. *Sibiricae* je v naší odborné literatuře uváděn jen v 8. díle Květeny České republiky na str. 574 (L. Hrouda & V. Grulich in ŠTĚPÁNKOVÁ et al. 2010).

Několik rostlin tohoto druhu, které mi přinesl Miloš Král asi kolem roku 2000, mám vysazeno na své zahrádce vedle *Iris sibirica*. Rostou-li oba druhy na stejném místě vedle sebe, máme možnost porovnávat. Přizemní listy u obou druhů jsou asi stejně dlouhé, tj. od 50 do 80 cm. U *Iris sibirica* jsou úzce čárkovité, 0,2–0,6 (–1,0) cm široké a na spodní straně listů mají ve středu tři vyniklé žilky, u *I. sanguinea* jsou listy širší, 1,0–1,2 cm a světlejší. Listeny jsou u *Iris sibirica* zelené, u *Iris sanguinea* karmínově červené, což je nápadné už před kvetením rostlin. Květy u *Iris sibirica* jsou modrobílé, vzácně bílé. (Bíle kvetoucí rostliny z vesnice u Hartmanic jsem viděl v roce 1963. Od Hartmanic je výskyt rostlin uváděn v 8. díle Květeny ČR na str. 573.) U *Iris sibirica* jsou vnější okvětní cípy v obrysu obvejčité, 30–60 mm dlouhé, 20–25 mm široké, vnitřní okvětní cípy jsou 25–45 mm dl., 12–20 mm

široké. U *Iris sanguinea* jsou vnější okvětní cípy tmavě modré, 48–50 mm dl., 34–37 mm široké, vnitřní okvětní cípy jsou 27 mm dl., 12–17 mm široké. Doba květu je květen–červen.

Pokud vím, na Plzeňsku i na Klatovsku se v zahrádkách pěstují oba druhy. Bylo by dobré zrevidovat, zda na přírodních lokalitách s výskytem *I. sibirica* se skutečně jedná o tento druh.

Rozšíření *Iris sibirica* v Západočeském kraji je zachyceno například v těchto souborných pracích: NESVADBOVÁ & SOFRON (1979) – 136 lokalit, NESVADBOVÁ & SOFRON (1996) – 6 lokalit, ČÍŽEK & KRÁL (2002) – 2 lokality a ČÍŽEK (2003) – 7 lokalit.

Pozn. redakce: data ohledně výskytu *I. sibirica* uveřejněná v Calluně – za celou dobu její edice – lze jednoduše dohledat přes program KlikCALLUNA (web 1).

Literatura:

- ČÍŽEK K. (2003): Chráněné rostliny na Klatovsku. – Ms., 40 p. [Depon. in: Knihovna oddělení botaniky Západočes. muzea Plzeň a Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí].
- ČÍŽEK K. & KRÁL M. (2002): Příspěvek ke květeně Plánického hřebene a přilehlého území IV. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 163–170.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. [eds] (1979): Fytogeografický atlas Západočeského kraje IV. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Příroda, 30: 1–51.
- NESVADBOVÁ J. & SOFRON J. [eds] (1996): Floristický kurz v Blovicích (5. 7.–12. 7. 1986). – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Příroda, 94: 23–48. [Včetně nálezů z Plánického hřebene – lokality pod č. 146–382.]
- PILÁT A. & DEYL M. (1964): Alpinky. – Československá akademie věd, Praha, 282 p.
- ŠTĚPÁNKOVÁ J., CHRTEK J. jun. & KAPLAN Z. [eds] (2010): Květena České republiky. Díl 8. – Academia, Praha, 712 p.

Web 1. Aplikace KlikCALLUNA. – URL: <https://www.klikcalluna.cz/> (3. 10. 2025).

Zajímavé floristické nálezy převážně z roku 2025

Ivona Matějková & Sylvie Pecháčková (eds)

Vážení a milí přátelé, máme pro vás další pokračování naší rubriky Zajímavých floristických nálezů z Plzeňského kraje a okolních oblastí. Sešla se nám spousta nálezů jak od pravidelných přispěvatelů, tak od dalších autorů. Proto bychom vám hned v úvodu rády poděkovaly za

všechny dodané údaje a vaši snahu podělit se o ně s ostatními. Rovněž děkujeme za všechny donesené herbářové položky, které se stanou součástí herbáře Západočeského muzea v Plzni.

Velmi oceňujeme, že kromě vzácných druhů byla do naší rubriky poskytnuta také celá řada nálezů nepůvodních taxonů, včetně těch, jejichž šíření je nyní aktivně sledováno v rámci celé ČR: *Epilobium brachycarpum*, *Eragrostis* spp., *Erechtites hieraciifolius*, *Prunus serotina* a *Senecio inaequidens* (rostlina roku 2025). Cenné jsou samozřejmě také údaje o průběžném monitoringu některých vzácnějších či jinak významných druhů.

Celá řada dalších nových zajímavých nálezů je uvedena v samostatných článcích publikovaných v tomto čísle Calluny.

Do naší rubriky se tentokrát sešly nálezy od 14 přispěvatelů. V první části příspěvku jsou zveřejněny nálezy od autorů, kteří nám jich poskytli více. Údaje jsou řazeny abecedně, prioritně podle příjmení autorů a poté dle latinských názvů druhů. V druhé části rubriky jsou uvedeny jednotlivé nálezy od dalších autorů, s abecedním řazením dle latinských názvů taxonů.

U nálezů je obvykle uvedena přesná lokalizace zaměřením souřadnic v systému WGS-84. Údaje týkající se fyto geografických okresů byly převzaty ze studie Skalického (SKALICKÝ 1988), údaje ke kvadrantům středoevropského síťového mapování z metodiky podle Slavíka (SLAVÍK 1971). Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení druhu je uveden dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017), jedná-li se o zvláště chráněný druh, dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. U některých nepůvodních druhů včetně invazních taxonů je uvedeno jejich zařazení do kategorie dle katalogu PYŠEK et al. (2022). Nálezy, u nichž nebyl pořízen dokladový sběr, jsou označeny zkratkou *not.* U sběrů je uvedeno *leg.* a připsána zkratka herbářové sbírky, v níž jsou či budou příslušné sběry uloženy: PL = herbář Západočeského muzea v Plzni, p.o.; ROK = herbář Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech; PR = herbářová sbírka Národního muzea v Praze; PRC = herbář Katedry botaniky Přírodovědecké fakulty UK v Praze. Názvy vegetačních jednotek vycházejí z katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010). Výskyt a rozšíření některých taxonů byly konfrontovány s internetovou databází Pladias (web 1) a velkou pomocí byla aplikace KlikCalluna (web 2).

Přejeme vám příjemné počtení a věříme, že vás bude motivovat k dalším floristickým výpravám.

1. část – nálezy autorů: P. Bezstarosti, I. Matějková, J. Nesvadbová, D. Papež, R. Paulič, S. Pecháčková, L. Pivoňková, J. Šoun

Aconitum variegatum L. – §3, C3

Kejšovice (okr. Plzeň-sever): okraje vyježděné cesty vedoucí skrze louky a remízy, u zaniklé osady

Račín II, ca 380 m JZ od vrcholu Ovčí hory (kóta 691 m), 12 ex., z toho 3 fertilní, 49°57'38.790"N, 13°3'57.447"E, 667 m n. m., Toužimská vrchovina, 6044a, not. P. Bezstarosti 3. 8. 2025.

***Filago arvensis* L. – C3**

Čbán (okr. Plzeň-sever): okraj lesní cesty u silničky využívané jako cyklostezka procházející jižní částí přírodního parku Manětínská, ca 1,77 km V od kaple v obci, odhadem dvě desítky ex. v místě se sporadicky vyvinutou vegetací, 49°54'31.431"N, 13°10'15.159"E, 582 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6045c, not. P. Bezstarosti 26. 8. 2025. Pozn.: Přibližně 70 m V od nálezu zjištěna další populace *F. arvensis* rostoucí na horní hraně příkopu u lesní silničky, 10 ex. na volné ploše téměř bez vegetace (49°54'31.496"N, 13°10'18.731"E).

***Orthilia secunda* (L.) House – C3**

Úněšov (okr. Plzeň-sever): okraj lesní cesty mezi obcí Zahrádka a osadou Kostelík, ca 1,4 km SSV od kaple v Zahrádce, dvě zapojené skupinky, přítomnost fertilních lodyh, 49°53'37.061"N, 13°12'53.656"E, 561 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145a, not. P. Bezstarosti et V. Jandík 14. 8. 2025.

Úněšov (okr. Plzeň-sever): v okraji lesní cesty mezi obcí Zahrádka a osadou Kostelík, s přesahem do příkopu cesty, ca 130 m JJZ od rozcestí U Františka, početná skupinka s výskytem fertilních lodyh, 49°54'3.535"N, 13°12'51.836"E, 561 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145a, not. P. Bezstarosti 31. 8. 2025.

Čbán (okr. Plzeň-sever): okraj lesní cesty (modře značená turistická trasa), v hraně příkopu poblíž křižovatky Melchiorova Hutě-rozc., ca 1,56 km SV od kaple v obci, tři početné skupinky, 49°55'5.369"N, 13°9'33.744"E, 605 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6044d, not. P. Bezstarosti 14. 8. 2025.

Čbán (okr. Plzeň-sever): okraj lesní cesty V od Melchiorovy Huti, ca 1,4 km SSV od kaple v obci, početná skupinka s výskytem fertilních lodyh, 49°55'5.304"N, 13°9'21.766"E, 605 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6044d, not. P. Bezstarosti 31. 8. 2025.

P. Bezstarosti

***Agrostemma githago* L. – §KO, C1t**

Plzeň-Božkov (okr. Plzeň-město): pobřeží nově vyhloubené tůně v místě bývalého slepého ramene Úslavy pod říční terasou, na obnažené půdě oseté travinobylinnou směsí, ca 385 m S až SSV od Božkovského náměstí, 5 ex. (vitální, převážně rozvětvené), 49°44'10.123"N, 13°25'30.140"E, 312 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246d, not. I. Matějková 30. 6. 2025. Pozn.: Výskyt koukolu společně se žlutě kvetoucím mákem (cf. *Papaver nudicaule* – PL).

***Anchusa officinalis* L.**

Nezamyslice (okr. Klatovy): kosené trávníky v jižní až jihovýchodní části hřbitova pod kostelem Nanebevzetí Panny Marie (severozápadní okraj obce), ca tři desítky ex., 49°15'50.190"N, 13°40'14.528"E, 511 m n. m., Nezdecké vápence, 6748a, leg. I. Matějková 13. 7. 2025, PL.

***Aphanes arvensis* L. – C3**

Nezamyslice (okr. Klatovy): horní okraj jižně exponované kosené louky pod smíšeným lesíkem, rozvolněný porost s hojným zastoupením *Thymus pulegioides*, ca 500 m SV od části obce zvané Lázna, jedna stovka ex. včetně větších dobře vyvinutých jedinců, 49°15'42.002"N, 13°41'7.347"E, 534 m n. m., Nezdecké vápence, 6145c, not. I. Matějková et P. Staňková 6. 4. 2025. Pozn.: Travní drn a půdní kryt částečně rozrušován činnostmi lesní zvěře.

Mladotice (okr. Plzeň-sever): ovčí pastvina u usedlosti čp. 92 (v místě bývalé orné půdy), ca 400 m JV od kaple P. Marie v obci, vyšší stovky drobných ex. v opuštěných mraveništích, 49°58'59.577"N, 13°22'13.767"E, 372 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6046a, not. I. Matějková, V. Žalman et A. Žalmanová 30. 5. 2025.

***Carduus nutans* L. – C4a**

Kvasetice (okr. Klatovy): okraj silnice na severovýchodním okraji obce, ca 475 m SSV od kapličky v obci, tři rozvětvené statné ex. plus 2 dva menší, 49°24'16.576"N, 13°29'57.874"E, 583 m n. m., Plánický hřeben, 6547c, not. I. Matějková 5. 7. 2025. Pozn.: V první polovině srpna byly exempláře *C. nutans* zmulčovány při údržbě komunikace, pouze jeden rostoucí dále od okraje silnice zůstal netknutý a postupně se vysemenil.

Hracholusky (okr. Plzeň-sever): okraj silnice vedoucí k Nové Jezně, poblíž viaduktu, ca 360 m SSV od kapličky v obci, jeden ex., 49°46'42.448"N, 13°9'35.015"E, 364 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6244b, not. I. Matějková 7. 7. 2025.

***Carex disticha* Huds. – C4a**

Bezemín (okr. Tachov): mokřadní louka u regulovaného koryta Bezemínského potoka, ca 220 m VJV od středu obce, porosty o desítkách metrů čtverečních, 49°50'28.689"N, 12°59'57.303"E, 441 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6144a, leg. I. Matějková 12. 6. 2025, PL.

***Circaea xintermedia* Ehrh.**

Nová Plánice (okr. Klatovy): okraj smrkového lesa na kontaktu s areálem lesní školky ve vlastnictví města Plánice, ca 565 m SSV od kapličky v obci, tři desítky ex., 49°22'33.657"N, 13°27'2.435"E, 624 m n. m., Plánický hřeben, 6646b, not. I. Matějková 2. 7. 2025.

***Consolida regalis* Gray**

Hracholusky (okr. Plzeň-sever): u vyšlapané stezky v obilném poli nad Hracholuským potokem, ca 185 m JJV od kaple sv. Diviše v obci, 49°46'48.845"N, 13°9'45.694"E, jeden ex., 378 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6244b, leg. I. Matějková 7. 7. 2025, PL.

***Eleocharis acicularis* (L.) Roem. et Schult.**

Pňovany (okr. Plzeň-sever): jižní pobřeží vodní nádrže Hracholusky, ca 1,1 km SV od vlakové stanice Pňovany-zast., hojně v bahňito-písčitém substrátu, 49°47'34.298"N, 13°8'27.636"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6244b, leg. I. Matějková 30. 6. 2025, PL.

***Epilobium brachycarpum* C. Presl – neo nat**

Hrozňatov (okr. Cheb): navážka šterku (zřejmě asfaltový recyklát) u čedičového lomu, ca 600 m JJV od kaple Nejsvětější Trojice, stovky ex., 50°1'53.182"N, 12°23'13.817"E, 460 m n. m., Chebská pánev, 5940c, leg. I. Matějková 11. 8. 2025, PL. Pozn.: roztroušeně také na hranách sousedního, delší dobu opuštěného čedičového lůmku (50°1'57.586"N, 12°23'15.246"E).

***Epilobium parviflorum* Schreb. – C3**

Hrozňatov (okr. Cheb): dno opuštěného čedičového lůmku, vlhké stanoviště s převahou sítin, ca 720 m JJV od kaple Nejsvětější Trojice, jedna desítka ex., 50°1'56.891"N, 12°23'14.019"E, 452 m n. m., Chebská pánev, 5940c, leg. I. Matějková 11. 8. 2025, PL.

***Epipactis helleborine* (L.) Crantz.**

Nová Plánice (okr. Klatovy): jihovýchodní část areálu lesní školky ve vlastnictví města Plánice, ca 560 m SSV od kapličky v obci, jedna desítka fertálních ex., 49°22'33.996"N, 13°27'1.865"E, 622 m n. m., Plánický hřeben, 6646b, not. I. Matějková 2. 7. 2025. Pozn.: Populace druhu je zde sledována od roku 2012, stabilní výskyt na volných plochách mimo záhony. V červnu 2025 zjištěn jeden dobře vyvinutý kvetoucí ex. kruštíku také u nedaleké kadibudky v okraji kulturní smrčiny (49°22'33.641"N, 13°27'2.478"E).

***Filago arvensis* L. – C3**

Hnačov (okr. Klatovy): rozvolněný trávník nad silničkou vedoucí k Domovu seniorů Hnačov, ca 380 m V až VJV od kaple ve východní části obce, tři desítky ex. na suché písčité půdě, 49°21'40.053"N, 13°29'26.380"E, 567 m n. m., Horažďovicko, 6646b, leg. I. Matějková 6. 7. 2025, PL. Pozn.: Výskyt druhu zde průběžně evidován od 90. let minulého století.

***Gentiana pneumonanthe* L. – §SO, C2t**

Vlčnov (okr. Klatovy): kosená louka u Nového rybníka nedaleko Zavlekova, ca 800 m V od kapličky v obci, vitální populace – tři desítky ex. v porostech střídavě vlhkých bezkolencových luk (s elementy podhorských smilkových trávníků), 49°20'26.395"N, 13°28'11.663"E, 560 m n. m., Horažďovicko, 6646d, not. I. Matějková et R. Paulič 13. 9. 2025. Pozn.: Potvrzený výskyt druhu, v roce 2024 zde byl nalezen soukromým zemědělcem z Hnačova P. Kučerou. Zřejmě se jedná o lokalitu, na níž se hořepek uplatňuje dlouhodobě, jeho výskyt byl však opomíjen.

***Hylotelephium telephium* (L.) H. Ohba – C4a**

Lovčice (okr. Klatovy): vyvýšená mez u pole při silnici (západně od ní) ve směru Lovčice – býv. cihelna Račín, ca 1,2 km V od kapličky v obci, jednotlivé ex. až shluky ex. v úseku dlouhém ca 160 m (celkem přibližně 4 desítky fertálních ex.), ojedinělý výskyt také v mělkém příkopu na druhé straně silnice, 49°24'4.045"N, 13°30'45.038"E, ca 530 m n. m., Plánický hřeben, 6547c, not. I. Matějková 25. 8. 2025.

***Hypericum humifusum* L. – C3**

Zdebořice (okr. Klatovy): okraj nezpevněné lesní cesty vedoucí smrkovou kulturou k bezejmenné retenční nádrži, ca 1,1 km SSZ od kostela v obci, tři ex. na holé půdě, 49°22'25.490"N, 13°24'24.605"E, 680 m n. m., Plánický hřeben, 6646a, not. I. Matějková 5. 7. 2025.

Nová Plánice (okr. Klatovy): severovýchodní okraj lesní školky ve vlastnictví města Plánice, obnažená půda po mechanické likvidaci náletových dřevin a buřeně, ca 600 m SSV od kaple v obci, dvě desítky ex., 49°22'34.882"N, 13°27'2.574"E, 622 m n. m., Plánický hřeben, 6646a, not. I. Matějková 14. 7. 2025. Pozn.: Výskyt druhu zde poprvé pozorován v roce 2012, v rozvolněné vegetaci redukován herbicidními postřiky. V průběhu desetiletí po extenzivní údržbě volné plochy (selektivní mechanická likvidace náletových dřevin) prakticky vymizel a znovu se objevil až po plošném narušení půdního krytu.

***Iris sibirica* L. – §SO, C3**

Polánka (okr. Plzeň-jih): kosená louka s převahou elementů vlhkých pcháčovských luk, ca 250 m JJV od kaple v obci, obsekávaný a téměř monodominantní porost kosatce (ve tvaru kruhu) o výměře ca 65 m², vitální bohatě fertální ex., 49°26'0.237"N, 13°33'23.425"E, 555 m n. m., Plánický hřeben, 6547c, not. I. Matějková 13. 6. 2025. Pozn.: Porost se na dané lokalitě udržuje již nejméně dvě desetiletí (poděkování patří především místním zemědělcům), je dobře patrný i na webech s veřejně dostupnými leteckými snímky.

***Isolepis setacea* (L.) R. Br. – C3**

Lučice (okr. Klatovy): okraj retenční tůňky vyhloubené v roce 2024 na drobném zregulovaném potůčku nad rybníkem Lotrov, ca 1 km V od středu obce, jeden dobře vyvinutý ex. v rozvolněné vegetaci, 49°27'7.993"N, 13°10'35.707"E, 449 m n. m., Branžovský hvozď, 6545a, not. I. Matějková et J. Michálková 3. 9. 2025.

Chudenice (okr. Klatovy): okraj retenční tůňky vyhloubené v roce 2024 v místě polního mokřadu, ca 1 km SZ od kostela v obci, tři desítky ex., 49°28'27.435"N, 13°9'52.280"E, 479 m n. m., Branžovský hvozď, 6545a, leg. I. Matějková et J. Michálková 3. 9. 2025.

***Limosella aquatica* L. – C4a**

Pňovany (okr. Plzeň-sever): jižní pobřeží vodní nádrže Hracholusky, ca 1,1 km SV od vlakové stanice Pňovany-zast., ojedinělý výskyt v bahnitě písčitém substrátu, 49°47'34.298"N, 13°8'27.636"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6244b, leg. I. Matějková 30. 6. 2025, PL.

***Myosotis discolor* Pers. – C2b**

Kvasetice (okr. Klatovy): pravidelně kosený rozvolněný trávník u vodojemu, ca 420 m SZ od kapličky v obci, tři desítky ex., 49°24'10.370"N, 13°29'30.296"E, 613 m n. m., Plánický hřeben, 6546d, leg. I. Matějková 11. 5. 2025, PL.

Kvasetice (okr. Klatovy): výslunný rozvolněný trávník mezi lesními porosty, u panelové cesty vedoucí z obce do polesí Buzrakov, ca 900 m SZ až SSZ od kapličky v obci, dvě desítky ex., 49°24'28.297"N, 13°29'24.347"E, 614 m n. m., Plánický hřeben, 6546d, not. I. Matějková 11. 5. 2025.

Nová Plánice (okr. Klatovy): lesní školka města Plánice, ca 560 m SSV od kaple sv. Václava v obci, masový výskyt na volných plochách v okrajích areálu, zejména v jeho jižní části – na písčitém návozu, kde je zřízeno založiště pro vyzvednutí nebo dovezené sazenice lesních dřevin, 622 m n. m., Plánický hřeben, 6646b, not. I. Matějková duben–červen 2025. Pozn.: Druh se zde výrazně rozšířil během posledních tří let, místy tvoří téměř monodominantní porosty. Vyhovuje mu kultivace půdního povrchu prováděná každoročně na začátku podzimu.

***Pilosella aurantiaca* (L.) F. W. Schultz et Sch. Bip. – C3**

Aš (okr. Cheb): pravidelně kosená mezofilní louka, druhově středně bohaté porosty, ca 1 km JZ od žel. zastávky Štítary, dvě desítky ex., 50°14'19.126"N, 12°8'34.041"E, 648 m n. m., Halštrovská vrchovina, 5738d, leg. I. Matějková 11. 8. 2025, PL.

***Potentilla norvegica* L.**

Plzeň (okr. Plzeň-město): severozápadní pobřeží Kamenného rybníka, rozvolněný trávník pod elektrovodem, ca 760 m SZ od žel. zastávky Plzeň-Bolevec, 1 ex., 49°47'29.003"N, 13°22'47.017"E,

338 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246a, not. I. Matějková 20. 6. 2025. Pozn.: V oblasti Boleveckých rybníků se druh občas vyskytne, hlavně v místech s rozvolněnou vegetací.

***Reynoutria sachalinensis* (F. Schmidt) Nakai**

– neo inv

Petrovice (okr. Klatovy): u linie dřevin za okrajem silnice mezi Němčicemi a Petrovicemi, ca 760 m J až JJZ od kaple v Petrovicích, porost 2 3 m, 49°26'51.043"N, 13°25'29.696"E, 463 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6546d, not. I. Matějková 17. 9. 2025.

***Verbena officinalis* L. – C3**

Chudenice (okr. Klatovy): volná plocha u bývalého pivovaru (budova čp. 165), ul. U Černínského zámku, ca 55 m SSZ od kostela sv. Jana Křtitele v obci, jedna desítka ex., 49°28'4.778"N, 13°10'25.645"E, 494 m n. m., Branžovský hvozď, 6545a, not. I. Matějková 18. 9. 2025.

I. Matějková

***Althaea officinalis* L.**

Dýšina (okr. Plzeň-město): pěstovaná v zahradě u domu čp. 46, ca 220 m V od Náměstí Míru, 49°46'40.427"N, 13°29'40.051"E, 350 m n. m., Křivoklátsko, 6247d, not. J. Nesvadbová duben 2024.

***Carex praecox* Schreb.**

Dýšina, část Nová Huť (okr. Plzeň-město): ve starém trvalkovém záhonu u jihovýchodní strany domu čp. 88, ca 300 JZ od Husova náměstí, 49°46'49.729"N, 13°30'30.526"E, 332 m n. m., Křivoklátsko, 6247a, not. J. Nesvadbová 27. 5. 2025. Pozn.: Ostrice léta rostla pod velkým trsem levandule a postupně se rozrůstá do okolí; v roce 2025 zjištěn porost o výměře víc než 1 m². Pokusy o odstranění či omezení sekáním jsou bezvýsledné. Není jasné, jak a kdy se zde původně objevila.

***Malva neglecta* Wallr.**

Prašný Újezd (okr. Rokycany): zámek Prašný Újezd, u paty zdi chátrající budovy, u vstupního chodiště (jižní expozice), 49°54'54.900"N, 13°39'39.954"E, 455 m n. m., Křivoklátsko, 6047d, not. J. Nesvadbová 18. 5. 2025.

***Potentilla anglica* Laichard. – C4a**

Rokycany (okr. Rokycany): lesní porost na severovýchodním úbočí vrchu Kotel (kóta 575 m) ca 2 km J od vlakové zastávky ve městě, u modře značené turistické cesty, 495 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. J. Nesvadbová 27. 7. 2014.

J. Nesvadbová

Allium scorodoprasum L.

Domažlice (okr. Domažlice): v břehových porostech Zubřiny, 560 m SZ od kóty 473 (Na Šibenici), roztroušeně, 49°26'8.760"N, 12°54'46.117"E, 422 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6543c, leg. D. Papež et D. Schuller 20. 6. 2025, PL.

Bidens radiata Thuill.

Jivjany (okr. Domažlice): na východním obnaženém břehu Jivjanského rybníka, 760 m ZJZ od kóty 449 (Hradišťanský vrch), ojediněle, 49°37'56.110"N, 12°59'52.589"E, 429 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6343d, not. D. Papež 14. 6. 2025.

Crepis foetida subsp. rhoeadifolia (M. Bieb.) Čelak. – arch nat, C4a

Dobřany (okr. Plzeň-jih): trávnik v severní části nádraží, 1500 m ZJZ od kóty 431 (Šlovický vrch), 49°39'30.096"N, 13°18'15.556"E, 340 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, leg. D. Papež 15. 9. 2025, PL.

Cruciata verna (Scop.) Gutermann et Ehrend.

Michalovy Hory (okr. Tachov): na rozhraní křovin a ovsíkových luk na jižním svahu Lazurového vrchu, 1080 m JJV od kóty 650 (Lazurový vrch), 49°54'10.171"N, 12°46'42.569"E, 560 m n. m., Svojsšínská pahorkatina, 6042d, leg. D. Papež 2. 6. 2025, PL. Pozn: První údaj z fytogeografické oblasti Svojsšínská pahorkatina a jediný v jižní části CHKO Slavkovský les na základě databázi Pladias (web 1), NDOP (web 3) a údajů publikovaných v časopise Calluna.

Cynoglossum officinale L.

Milíkov (okr. Tachov): křovinný svah nad zářezem silnice do Stříbra na levém břehu Mže, 540 m Z od kóty 428 (Nad Novým mlýnem), nižší desítky jedinců, 49°44'51.990"N, 12°56'51.528"E, 393 m n. m., Svojsšínská pahorkatina, 6243d, leg. D. Papež 25. 6. 2025, PL.

Camelina microcarpa DC.

Chotěšov (okr. Plzeň-jih): degradovaný acidofilní trávnik nad hranou bývalého lomu/střelnice, 160 m ZJZ od kóty 368 (Nad Lomem), 49°38'46.944"N, 13°11'18.067"E, 363 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, leg. D. Papež 24. 5. 2025, PL.

Dysphania pumilio (R. Br.) Mosyakin et Clemants – neo nat

Krchleby (okr. Domažlice): opuštěná lesní školka s písčitém substrátem V od Krchleb, 950 m JV od kóty 475 (Holubí hlava), 49°32'48.811"N, 13°7'37.620"E, 458 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, leg. D. Papež 16. 6. 2025, PL.

Eragrostis pilosa agg. – neo

Holýšov (okr. Plzeň-jih): podél chodníku Luční ulice severně od křižovatky s ulicí Školní, 1770 m ZJZ od kóty 516 (Trný), roztroušeně, 49°35'39.610"N,

13°6'24.266"E, 372 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 8. 8. 2025, PL.

Erica carnea L. – C3, §O

Krchleby (okr. Domažlice): mladá borovicová kultura, 300 m JV od kóty 475 (Holubí hlava), ojediněle, 49°33'3.315"N, 13°7'12.936"E, 466 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 16. 6. 2025, PL. Pozn: Pozorování navazuje na řadu nálezu tohoto druhu z jižní části Vytůňské pahorkatiny počínajících L. Čelakovským a končících v 70. letech 20. století.

Erysimum crepidifolium Rchb. – C4a

Litice u Plzně (okr. Plzeň-město): západně orientovaný sráz nad tratí s dubovo-borovým porostem, v místech s částečně zpevněným hlinitopísčitém substrátem, 710 m Z od kóty 408 (Dubová hora), hojně, 49°41'25.822"N, 13°19'47.970"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, leg. D. Papež 21. 6. 2025, PL. Pozn: Pravděpodobně jediná recentní lokalita na Plzeňsku, s nižšími desítkami kvetoucích jedinců a dalšími desítkami jedinců sterilních. Navazuje na historické lokality z Českého údolí vzdáleného cca 5 km SV od naleziště. Na lokalitě rostou též *Serratula tinctoria* (C4a) a *Dianthus sylvaticus* (§O, C3).

Fagus sylvatica f. purpurea

Chodová Planá (okr. Tachov): několik mladých rostlin a semenáčků podél cesty od Dolního rybníku ke Knížecímu rybníku, 1,6 km Z od hráze ryb. Regent, 49°54'43.078"N, 12°42'58.431"E, 525 m n. m., Tachovská brázda, 6042c, not. D. Papež 6. 6. 2025.

Fallopia dumetorum (L.) Holub

Babylon (okr. Domažlice): bylinná vegetace podél silnice na východním břehu Babylonského ryb., u č.p. 49, 500 m JV od hráze Babylonského ryb., 49°24'1.163"N, 12°51'58.533"E, 483 m n. m. Tachovská brázda, 6543c, leg. D. Papež 15. 7. 2025, PL. Pozn.: první údaj pro fytogeografický okres na základě databázi Pladias (web 1), NDOP (web 3) a údajů publikovaných v časopise Calluna.

Hieracium bifidum Hornem (sensu lato) – C3

Starý Plzenec (okr. Plzeň-město): horní okraj lomu na severovýchodním svahu Radyně, na buližníku, 560 m SV od kóty 567, roztroušeně, 49°41'8.381"N, 13°28'4.869"E, 478 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6346b, leg. D. Papež, det. D. Papež et P. Mráz 6. 9. 2024, PRC. Pozn: Jediná známá recentní lokalita na Plzeňsku.

Hieracium schmidtii Tausch – C4a

Milíkov (okr. Tachov): zalesněná skalní hrana nad údolím Otročínského potoka, v jihozápadní části hradiště Milíkov, 389 m ZSZ od kóty 428 (Nad Novým mlýnem), 49°44'57.851"N, 12°57'1.383"E, 401 m n. m., Svojsšínská pahorkatina, 6243d, leg. D. Papež 25. 6. 2025, PRC.

***Luzula divulgata* Kirschner**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): svah s dubovým porostem nad silnicí z Nového Dvora do bývalých kasáren, 1500 m JJV od kóty 408 (Hořina), 49°36'26.044"N, 13°5'46.576"E, 357 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 27. 5. 2025, PL.

***Myosotis sparsiflora* J. C. Mikan ex Pohl – C4a**

Staňkov (okr. Domažlice): na okraji křovin obklopujících kapli Panny Marie Lurdské, vrch Mastník, 49°33'10.161"N, 13°4'59.696"E, 430 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444a, leg. D. Papež, PL.

***Noccaea caerulea* (J. Presl et C. Presl) F. K. Mey.**

Kamenec (okr. Rokycany): jihozápadně orientované křovinaté stráně EVL Kamenec, 550 m ZSZ od kóty 468, hojně, 49°52'39.932"N, 13°35'41.715"E, 372 m n. m., Křivoklátsko, 6147b, leg. D. Papež 11. 4. 2025, PL. Pozn.: Z Radnické části Křivoklátska je druh naposledy uváděn ze 70. let. Nebyl zde zaznamenán během mapování biotopů ani během jeho aktualizace, a to i přesto, že jde o nepřehlédnutelný jarní prvek minimálně v EVL Kamenec. Druh jsem zaznamenal i přímo nad Radnicemi, podél cesty u kaple Navštívení Panny Marie (49°51'38.327"N, 13°36'39.470"E).

***Ornithogalum kochii* Parl.**

Hlohová (okr. Domažlice): travnatý okraj cesty podél křovin na západním okraji obce, 600 m S od kóty 439 (Na Vrchu), ojediněle, 49°32'7.244"N, 13°4'11.238"E, 421 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444c, not. D. Papež 12. 5. 2025.

Holýšov (okr. Plzeň-jih): v městském trávníku u č.p. 573, 610 m SZ od kóty 480 (Makový vrch), 49°35'16.838"N 13°6'30.294"E, 413 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 23. 5. 2025, PL.

***Peucedanum palustre* (L.) Moench**

Černná (okr. Domažlice): břehové porosty v jihozápadní části rybníku Černná, 630 m SSZ od kaple sv. Jana a Pavla v obci, 49°32'14.148"N, 13°6'45.550"E, 424 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, not. D. Papež 9. 7. 2025.

***Plantago coronopus* L. – neo nat**

Horní Folmava (okr. Domažlice): ve středovém pruhu silnice I26 na hranicích České republiky a Německé spolkové republiky, 49°20'27.145"N, 12°51'0.449"E, 428 m n. m., Český les, 6643c, not. D. Papež 16. 7. 2025. Pozn.: první údaj pro fytogeografický okres na základě databázi Pladias (web 1), NDOP (web 3) a údajů publikovaných v časopise Calluna.

***Ranunculus lanuginosus* L.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): dubohabřina v rokli na levém břehu Radbuzy, 1500 m JJV od kóty 408 (Hořina), hojně, 49°36'21.723"N, 13°5'35.491"E, 358 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 30. 4. 2025, PL. Pozn.: Druh není ze střední a dolní části povodí Radbuzy prakticky uváděn. Na lokalitě roste společně s druhy *Paris quadrifolia* a *Impatiens noli-tangere*, které též nejsou v této části Plzeňské pahorkatiny běžné.

***Rumex sanguineus* L.**

Domažlice (okr. Domažlice): břehové porosty Zubřiny podél cesty na Havlovice, 610 m ZSZ od kóty 473 (Na Šibenici), ojediněle, 49°26'7.160"N, 12°54'39.950"E, 425 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6543c, leg. D. Papež et D. Schuller 20. 6. 2025, PL.

***Sanguisorba minor* subsp. *balearica* (Bourg. ex Nyman) Muñoz Garm. et C. Navarro – neo cas**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): v dlažbě chodníku před rodinným domem č.p. 178 na křižovatce ulic Sokolovská a Francouzská, 500 m VSV od kostela sv. Petra a Pavla, 49°35'41.023"N, 13°6'13.305"E, 366 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 28. 6. 2025, PL.

***Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers. – neo nat**

Litice u Plzně (okr. Plzeň-město): západně orientovaný sráz nad tratí s dubovo-borovým porostem, v místech s částečně zpevněným hlinitopísčitém substrátem, 710 m Z od kóty 408 (Dubová hora), hojně, 49°41'25.822"N, 13°19'47.970"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, not. D. Papež 21. 6. 2025.

***Stachys byzantina* K. Koch – neo nat**

Kvíčovice (okr. Plzeň-jih): v příkopu mezi silnicí a sportovním areálem v západní části obce, 270 m ZJZ od kaple sv. Petra a Pavla v obci, velmi hojně 49°35'22.069"N, 13°4'5.224"E, 386 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444abb, not. D. Papež 10. 6. 2025.

Staňkov (okr. Domažlice): ruderalizovaný okraj aluviální louky v nivě Radbuzy, 410 m ZJZ od soutoku Radbuzy a Zubřiny, 49°32'37.655"N, 13°3'35.616"E, 359 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444c, not. D. Papež 22. 6. 2025.

***Verbascum blattaria* L. – C2b**

Domažlice (okr. Domažlice): ve štěrku před stavebninami v Masarykově ulici, 440 m ZSZ od vlakového nádraží, ojediněle, 49°26'15.523"N, 12°56'18.835"E, 419 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6543d, leg. D. Papež 12. 6. 2025, PL.

***Verbascum lychnitis* subsp. *moenchii* (Schultz) Holub et Mladý – C2r**

Milíkov (okr. Tachov): v řídkých borových lesích na svahu nad zářezem silnice do Stříbra na levém břehu Mže, 313 m ZSZ od kóty 428 (Nad Novým mlýnem), 49°44'57.621"N, 12°57'5.845"E, 393 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6243d, not. D. Papež 25. 6. 2025.

***Veronica teucrium* L. – C4a**

Plzeň (okr. Plzeň-město): v zastíněném trávníku Lochotínského parku, svah s jižní orientací, 190 m ZJZ od Lochotínského pavilonku, nejspíše pozůstatek pěstované okrasné směsi, 49°45'38.421"N, 13°21'50.449"E, 319 m n. m. Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246a, leg. D. Papež 11. 5. 2025, PL.

Vítkov (okr. Tachov): pravděpodobně dosévaná „květnatá louka“ na soukromém pozemku u č.p. 72, 540 m SV od kóty 569, 49°49'2.005"N, 12°38'54.660"E, 553 m n. m., roztroušeně, Tachovská brázda, 6141d, leg. D. Papež 21. 6. 2025, PL.

D. Papež

***Agrimonia procera* Wallr. – C3**

Drahotín (okr. Domažlice): nad východním břehem malého rybníka na okraji lesa asi 1,2 km JV od obce, 49°31'06.7"N, 12°46'25.1"E, 475 m n. m., Tachovská brázda, 6442d, not. R. Paulič et al. 20. 7. 2025.

***Dipsacus strigosus* Roem. et Schult. – neo**

Petrovice (okr. Klatovy): v příkopě silnice JJZ od vsi, vzácně, 49°26'47.3"N, 13°25'28.5"E, 515 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6547d, not. R. Paulič 3. 8. 2025.

***Dysphania pumilio* (R. Br.) Mosyakin et Clemants – neo nat**

Nepomuk (okr. Plzeň-jih): v kolejišti železničního nádraží Nepomuk, několik málo rostlin, 49°29'56.1"N, 13°36'30.0"E, 433 m n. m., Plánický hřeben, 6547b, not. R. Paulič, P. Vachová et F. Zima 3. 8. 2025.

***Epilobium obscurum* Schreb. – C3**

Petrovice u Měčína (okr. Klatovy): vodní příkop v PP Bejkovna, vzácně, 49°26'41.8"N, 13°24'58.6"E, 446 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6546d, not. R. Paulič, P. Vachová et F. Zima 3. 8. 2025.

***Epilobium parviflorum* Schreb. – C3**

Petrovice u Měčína (okr. Klatovy): vodní příkop v PP Bejkovna, vzácně, 49°26'41.8"N, 13°24'58.6"E, 446 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6546d, not. R. Paulič, P. Vachová et F. Zima 3. 8. 2025.

***Erechtites hieraciifolius* (L.) DC. – inv neo**

Kovčín (okr. Klatovy): na suchém písku obnaženého jižního pobřeží Kovčinského rybníka, 2 rostliny, 49°24'27.1"N, 13°37'40.7"E, 508 m n. m., Blatensko, 6547d, not. R. Paulič et P. Karešová 9. 8. 2025.

***Erysimum virgatum* Roth – C4a**

Chynín (okr. Plzeň-jih): strážky při silnici západně od obce, 49°33'37.3"N, 13°42'16.1"E, 655 m n. m., Brdy, 6448a, not. R. Paulič et Š. Čížková 27. 5. 2025.

***Panicum capillare* L. – neo**

Horažďovice (okr. Klatovy): v kolejišti na železničním nádraží Horažďovice - město, desítky rostlin, 49°19'14.4"N, 13°42'34.0"E, 425 m n. m., Horažďovicko, 6648c, not. R. Paulič et I. Matějková 13. 9. 2025.

***Potamogeton pusillus* L.**

Kovčín (okr. Klatovy): v malé vodní tůni ve vyschlé východní části Kovčinského rybníka, ca 1 km JZ a ZJZ od kostela sv. Bartoloměje v Kvášňovicích, 49°24'31.1"N, 13°37'52.9"E, 508 m n. m., Blatensko, 6547d, leg. R. Paulič et P. Karešová 9. 8. 2025 (dle fotografie revidoval Z. Kaplan). Pozn.: Herbářový sběr bude předán do PR.

***Spergularia marina* (L.) Besser**

Nepomuk (okr. Plzeň-jih): v kostkové dlažbě na náměstí Augustina Němejce v centru města, 49°29'08.0"N, 13°34'56.0"E, 445 m n. m., Plánický hřeben, 6547b, not. R. Paulič, P. Vachová et F. Zima 3. 8. 2025.

R. Paulič

***Blechnum spicant* (L.) Roth – C4a, LC**

Hostičkov (okr. Tachov): 385 m ZJZ od vrchu Trdlina na levém břehu Kosího potoka, u lesní cesty, tři místa vždy jen po několika rostlinách, 49°53'10.305"N, 12°48'34.691"E, 548 m n. m., 6142b, 16. 7. 2025 leg. S. Pecháčková, PL. Pozn.: V této oblasti je druh vzácný.

***Cardamine hirsuta* L.**

Pivoň (okr. Domažlice): 225 m SSV od kostela, na severní hřbitovní zdi zevnitř, 49°29'18.926"N, 12°44'22.394"E, 598 m n. m., 6542a, 12. 4. 2025 leg. S. Pecháčková, PL. Pozn.: Nový čtverec (viz web 1).

***Eleocharis ovata* (Roth) Roem. et Schult. – C4a, NT**

Příšov (okr. Plzeň-sever): 1,05 km JJV od kaple, bývalá malá pískovna, zamokřené jílovité dno, 49°48'11.975"N, 13°18'31.772"E, 422 m n. m., 6145d, 24. 7. 2025 leg. S. Pecháčková, PL.

***Gagea lutea* (L.) Ker Gawl.**

Poběžovice (okr. Domažlice): 2,18 km SZ od kostela, v listnatém lese na pravém břehu Slatinného potoka, 49°31'35.822"N, 12°47'2.629"E, 454 m n. m., 6442d, 12. 4. 2025 leg. S. Pecháčková, PL. Pozn.: Nový čtverec (viz web 1).

***Gagea villosa* (M. Bieb.) Sweet – C2b, VU**

Poběžovice (okr. Domažlice): 860 m SZ od kostela, v trávníku před zdí židovského hřbitova, 49°30'57.263"N, 12°47'35.166"E, 454 m n. m., 6442d, 12. 4. 2025 leg. et det. S. Pecháčková et I. Kinská, PL. Pozn.: Nový čtverec (viz web 1).

***Jovibarba globifera* (L.) J. Parn. – C3, NT**

Sedlec u Starého Plzeňce (okr. Plzeň-město): 720 m V od kaple, 645 m SSZ od Sedlecké skály, v průseku pod vedením vysokého napětí, v bývalém lůmku na patě východní stěny se západní expozicí; silná fertilní populace, 49°41'47.900"N, 13°30'12.929"E, 398 m n. m., 6347a, 24. 7. 2025 leg. S. Pecháčková et O. Peksa, det. S. Pecháčková, PL. Pozn.: Nový čtverec (viz web 1).

***Lathyrus linifolius* (Reichard) Bässler – C3, LC**

Kotaneč (okr. Plzeň-sever): 770 m VSV od kaple, v lese u cesty několik rostlin, 50°1'19.414"N, 13°17'40.318"E, 476 m n. m., 5945d, 23. 5. 2025 leg. S. Pecháčková, PL.

***Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg.**

Libákovice (okr. Plzeň-jih): 930 m VSV od vrchu Kožich, porost v příkopu lesní cesty k Hlubockým rybníkům, 49°34'28.585"N, 13°27'17.166"E, 520 m n. m., 6446b, 5. 10. 2025 leg. et det. S. Pecháčková et J. Šimeček, PL. Pozn.: Nový čtverec (viz web 1).
S. Pecháčková

***Plantago coronopus* L. – neo**

Benešovice (okr. Tachov): okraj silnice do Kladrub ca 1,5 km VJV od Benešovic, zapojený porost při okraji silnice o rozloze několika m², 49°43'18.565"N, 12°55'13.119"E, 495 m n. m., Sedmihoří, 6243d, not. L. Pivoňková 28. 9. 2025.

***Senecio inaequidens* DC. – neo inv**

Holostřevy (okr. Tachov): mostek přes dálnici 1,6 km S od obce až do vzdálenosti 50 m S od mostku, jednotky ex., dole podél dálnice na náspech i v středovém pruhu hojně, 49°44'4.430"N, 12°51'47.718"E, 525 m n. m., Svojšínská pahorkatina, 6243c, not. L. Pivoňková 28. 9. 2025.

Benešovice (okr. Tachov): okraje mostku přes dálnici 850 m JJV od obce a okraje zpevněné cesty v borovém lese do vzdálenosti 20 m od mostku, desítky ex., dole podél dálnice roste velmi hojně na náspech i v středovém pruhu, vystupuje až k okraji lesa, 49°43'10.600"N, 12°54'21.325"E, 510 m n. m., Sedmihoří, 6243c, not. L. Pivoňková 28. 9. 2025.

Tymákov (okr. Plzeň-město): okraje mostku přes dálnici, 1,5 km SZ od kaple v obci, jednotky ex., 49°43'47.054"N, 13°29'43.588"E, 430 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246d, not. L. Pivoňková 3. 10. 2025.

Pozn.: U všech tří výše uvedených lokalit lze vzhledem k výskytu u mostků ve výšce nad dálnicí, doprovázené starčkem úzkolistým, předpokládat jeho šíření větrem.

Šlovice u Plzně (okr. Plzeň-jih): podél hlavní silnice č. 27 od dálničního sjezdu směrem Klatovy v úseku dlouhém ca 3 km přibližně k odbočce na Dobřany, hojně, 380–400 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6346aa, not. L. Pivoňková 22. 10. 2025.

Závěrečná poznámka: Kromě těchto lokalit jsem našla *Senecio inaequidens* také ve Skvrňanech a následně zjistila, že lokalitu důkladně popsal Daniel Papež v Calluně 2023. Zdá se, že se zde starček dále nešíří, určitě ne podél Domažlické ulice.

L. Pivoňková

***Alyssum alyssoides* (L.) L.**

Dobřív (okr. Rokycany): na holé šterkovité zemi v místech pro diváky, 160 m ZJZ od pozorovací věže cvičiště Zadní Bahna, roztroušeně, 49°42'40.248"N, 13°43'34.891"E, 511 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6248c, leg. J. Šoun 1. 6. 2025, ROK.

***Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliott**

Rokycany (okr. Rokycany): v pásu olší a dalších dřevin u silnice (ulice Tymákovská) naproti vodojemu, 1,28 km VJV od kóty Čilina (523 m n. m.), 49°43'53.688"N, 13°33'59.976"E, 424 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, leg. J. Šoun 18. 8. 2025, ROK. Pozn.: Na lokalitě byl zaznamenán jeden, zřejmě zplanělý, exemplář, který rostl přímo u paty *Alnus glutinosa*.

***Atropa bella-donna* L.**

Vejanov (okr. Rokycany): Pajzov, v lese na úpatí Babské skály, 1,67 km JV od kaple v obci Vejanov, roztroušeně, 49°51'26.532"N, 13°40'2.784"E, 532 m n. m., Křivoklátsko, 6148a, not. (+ foto) J. Šoun 21. 6. 2025.

Přivětice (okr. Rokycany): Sklená Huť, u lesní cesty, 213 m VJV od kóty Brno (718 m n. m.), několik rostlin, 49°49'17.616"N, 13°40'23.088"E, 691 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6148c, not. (+ foto) J. Šoun 29. 7. 2025.

***Blechnum spicant* (L.) Roth – C4a**

Přivětice (okr. Rokycany): Sklená Huť, lesní prameniště pod svahem, 352 m ZJZ od kóty Radeč (721 m n. m.), 49°49'17.688"N, 13°39'42.444"E, 645 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6147d, not. (+ foto) J. Šoun et J. Fiala 13. 4. 2025.

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, příkop lesní cesty, 1,5 km J od kóty Čilina (523 m n. m.), 49°43'22.476"N, 13°33'10.620"E, 463 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 26. 7. 2025.

Pozn.: Na obou lokalitách byl nalezen jeden sterilní trs.

***Calla palustris* L. – §O, C3**

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, při okraji lesního jezírka jihozápadně od města, 49°43'35.616"N, 13°33'38.772"E, 483 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 26. 7. 2025. Pozn.: Z tohoto jezírka již byly publikovány zřejmě vysazené druhy *Menyanthes trifoliata* a *Stratiotes aloides* (MATĚJKOVÁ & PECHÁČKOVÁ 2025). *Calla palustris*, taktéž zřejmě vysazená, byla zaznamenána až v letošním roce v porostu *Menyanthes trifoliata*.

***Carex agastachys* L. f.**

Nepomuk (okr. Příbram): ve vlhkém příkopu u lesní cesty se zelenou turistickou značkou, 404 m ZSZ od okraje obce, několik rostlin, 49°38'54.312"N, 13°49'46.344"E, 723 m n. m., Brdy, 6348d, leg. J. Šoun 14. 5. 2025, ROK. Pozn.: Tato nová lokalita leží mezi dvěma známými brdskými lokalitami druhu v katastrech obcí Teslíny a Obecnice v příbramské části Brd. Druh může být přehlížen, zejména pro možnost záměny s *Carex pendula* (C4a).

***Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch – §O, C3**

Dobřív (okr. Rokycany): v příkopu lesní cesty na okraji cvičiště Přední Bahna, 1,74 km JV od kóty Vlč (602 m n. m.), 1 kvetoucí ex., 49°42'33.156"N, 13°44'20.688"E, 536 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6248c, not. (+ foto) J. Šoun 31. 5. 2025; výskyt druhu zaznamenán také v příkopu lesní cesty a blízkém okolí 1,10 km JJZ od kóty Vlč (602 m n. m.), 28 kvetoucích ex., 49°42'47.376"N, 13°43'18.120"E až 49°42'44.202"N, 13°43'31.056"E, ca 510 m n. m., not. (+ foto) J. Šoun 1. 6. 2025. Pozn.: Druh byl v oblasti Zadních Bahen zaznamenán již v roce 2020 Z. Červenkovou, ale na jiném místě (cf. web 3).

***Erechtites hieraciifolius* (L.) DC. – neo inv**

Břasy (okr. Rokycany): Vranovice, na pasece 554 m SSZ od kóty Holý vrch (456 m n. m.), 49°51'19.800"N, 13°32'21.588"E, 405 m n. m., Křivoklátsko, 6147a, not. (+ foto) J. Šoun 24. 7. 2025.

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, na pasece 1,42 km JZ od kóty Čilina (523 m n. m.), 49°43'32.016"N, 13°32'22.308"E, 456 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 26. 7. 2025.

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, na pasece 793 m VJV od kóty Čilina (523 m n. m.), 49°44'1.140"N, 13°33'38.016"E, 447 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 18. 8. 2025.

Čížkov (okr. Plzeň-jih): Chynín, na pasece 406 m Z od kóty Nad Maráskem (805 m n. m.), 49°35'35.376"N, 13°43'21.828"E, 745 m n. m., Brdy, 6448a, not. (+ foto) J. Šoun 23. 8. 2025.

Čížkov (okr. Plzeň-jih): Chynín, na pasece 1,39 km V od kostela sv. Jana Nepomuckého v Nových Mitrovicích, 49°34'45.300"N, 13°42'12.420"E, 607 m n. m., Brdy, 6448a, not. (+ foto) J. Šoun 23. 8. 2025.

Nepomuk (okr. Příbram): na pasece 1,32 km JV od kóty Praha (862 m n. m.), 49°38'56.940"N, 13°49'41.700"E, 729 m n. m., Brdy, 6348d, not. (+ foto) J. Šoun 30. 8. 2025.

Privětice (okr. Rokycany): Sklená Huť, na pasece 1,03 km Z od kóty Radeč (721 m n. m.), 49°49'29.280"N, 13°39'7.812"E, 653 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6147d, not. (+ foto) J. Šoun 31. 8. 2025.

Milínov (okr. Plzeň-jih): na pasece a u lesní cesty 66 m VJV od hájovny Hádek, 49°40'19.200"N, 13°34'31.224"E, 446 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6347a, not. (+ foto) J. Šoun 7. 9. 2025.

Nevid (okr. Rokycany): na pasece 84 m SZ od středu tábora Holubí kout, 49°41'40.524"N, 13°37'41.628"E, 446 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6347b, not. (+ foto) J. Šoun 14. 9. 2025.

Pozn.: Druh je zřejmě na lesních pasekách a kolem lesních cest na Rokycansku a v Brdech široce rozšířen. Výše uvedené lokality zastupují i další zaznamenané lokality v lesích v daných mapovacích čtvercích, které zde pro úsporu místa nejsou uvedeny.

***Eupatorium cannabinum* L.**

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, při okraji lesní komunikace 1,16 km JJZ od kóty Čilina (523 m n. m.), několik rostlin, 49°43'33.744"N, 13°32'49.272"E, 473 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 26. 7. 2025.

***Filipendula vulgaris* Moench**

Privětice (okr. Rokycany): Sklená Huť, vlhká louka 2,93 km ZSZ od kaple v obci Těškov, jeden trs, 49°48'35.028"N, 13°39'25.776"E, 556 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6147d, not. (+ foto) J. Fiala et J. Šoun 1. 7. 2025.

***Huperzia selago* (L.) Schrank et Mart. – §O, C3**

Nepomuk (okr. Příbram): malá slepencová suť, 603 m SSV od kóty Praha (862 m n. m.), 49°39'51.516"N, 13°49'20.208"E, 819 m n. m., Brdy, 6348b, not. (+ foto) J. Šoun 14. 5. 2025. Pozn.: Na lokalitě byly nalezeny tři skupinky živých rostlin nedaleko od sebe, z nichž dvě byly velmi malé. V jejich okolí se nacházelo množství uschlých lodyh. Populace zřejmě utrpěla suchem po odlesnění širokého okolí.

***Inula conyzae* (Griess.) DC.**

Němčovice (okr. Rokycany): Olešná, jižní svah výběžku s bývalým pravěkým hradištěm Radná, 577 m V od kostela Nanebevzetí Panny Marie v obci Planá, roztroušeně, 49°51'28.944"N, 13°31'29.928"E, 327 m n. m., Křivoklátsko, 6147a, not. (+ foto) J. Šoun 24. 7. 2025.

***Inula helenium* L.**

Rokycany (okr. Rokycany): na okraji štěrkové cesty u ohrazeného zatrubnění drobné vodoteče, 1,57 km JJZ od kostela Panny Marie Sněžné, u spojení ulic Ovesná a Vysoký průhon, několik rostlin, 49°43'57.374"N, 13°34'54.533"E, 379 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 28. 7. 2025.

***Listera ovata* (L.) R. Br. – C4a**

Dobřív (okr. Rokycany): v příkopu lesní cesty 1,09 km JJZ od kóty Vlč (602 m n. m.), 1 kvetoucí ex., 49°42'46.980"N, 13°43'21.072"E, 513 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6248c, not. (+ foto) J. Šoun 1. 6. 2025.

***Melissa officinalis* L.**

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, při okraji lesní cesty 694 m V od kóty Čilina (523 m n. m.), 49°44'4.344"N, 13°33'34.776"E, 444 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, leg. J. Šoun 16. 7. 2025, ROK.

Pozn.: Druh u uvedené lesní cesty roste ještě na dalších dvou místech (49°43'51.996"N, 13°33'47.880"E a 49°44'11.076"N, 13°33'29.304"E). Teoreticky mohl zplanět z blízkých zahrádek.

***Paris quadrifolia* L.**

Rokycany (okr. Rokycany): olšina na pramenech bezejmenného potoka u osady Němčičky, 1,9 km ZSZ od kaple v obci Raková, 49°42'44.352"N, 13°33'44.928"E, 444 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247c, not. (+ foto) J. Šoun 27. 4. 2025. Pozn.: Druh tvoří na lokalitě tři mikropopulace. Roztroušeně zde roste i *Primula elatior*.

***Pilosella aurantiaca* (L.) F. W. Schultz et Sch. Bip. – C3**

Dobřív (okr. Rokycany): na okraji trávníku 77 m V od pozorovací věže cvičiště Zadní Bahna, jedna skupina rostlin, 49°42'43.493"N, 13°43'44.395"E, 520 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6248c, leg. J. Šoun 1. 6. 2025, ROK.

***Prunus serotina* Ehrh. – neo inv**

Mirošov (okr. Rokycany): při okraji mladé smrčiny nedaleko lesní cesty 907 m JJZ od kóty Záborčí (570 m n. m.), jeden ex., 49°41'11.472"N, 13°41'20.652"E, 472 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6348a, leg. J. Šoun 21. 7. 2025, ROK.

***Rhus typhina* L.**

Mirošov (okr. Rokycany): na okraji mladého lesa u lesní cesty 1,43 km JJZ od kóty Záborčí (570 m n. m.), 6 mladých ex. 49°40'56.928"N, 13°41'3.948"E, 473 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6348a, not. (+ foto) J. Šoun 21. 7. 2025.

***Teucrium scorodonia* L. – C2b**

Rokycany (okr. Rokycany): Čilina, při okraji lesní komunikace 1,15 km JJZ od kóty Čilina (523 m n. m.),

desítky rostlin, 49°43'33.852"N, 13°32'49.56"E, 473 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6247c, leg. J. Šoun 26. 7. 2025, ROK. Pozn.: Druh byl na Rokycansku nalézán již dříve. Známý je výskyt na vrchu Žďár u Rokycan. Zajímavý byl výskyt *Eupatorium cannabinum* (viz výše) v sousedství tohoto druhu.

J. Šoun

2. část – jednotlivé nálezy (řazeno abecedně dle názvů taxonů)***Anacamptis morio* (L.) R. M. Bateman, Pridgeon et M. W. Chase – §2, C1b**

Stod (okr. Plzeň-jih): spodní okraj údolní kosené louky po pravém břehu Radbuzy, ca 1 km JJZ od Komenského náměstí v obci, jeden kvetoucí exemplář, 49°38'2.720"N, 13°9'11.383"E, 338 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, not. J. Mlnářiková 4. 5. 2025. Pozn.: Také v roce 2024 zde byl zjištěn jeden kvetoucí exemplář. Lokalita se nachází ca 1,3 km V od známé druhově bohaté suché loučky nad Střelickým Mlýnem (49°38'9.512"N, 13°8'8.735"E), kde se díky každoročnímu kosení daří udržovat vitální a početnou populaci *A. morio*.

***Cardamine hirsuta* L.**

Klatovy (okr. Klatovy): zahrada u domu 289/II v Palackého ulici, ca 330 m SV od kostela Narození Panny Marie u Hostašových sadů, asi 40 rostlin při okraji skládky písku „labáku“ a menší množství ex. na záhonu, 49°23'51.921"N, 13°17'56.144"E, 16. 4., 8. 5. a 15. 5. 2025 leg. K. Čížek, PL.

Pozn.: *C. hirsuta* byla v Klatovech poprvé zaznamenána 18. 5. 1995 v Dobrovského ulici (ČÍŽEK & KRÁL 1999), v nádobách s okrasnými rostlinami. V roce 2025, po mimořádně teplé zimě, jsem řeřišnici srstnatou zaznamenal na vlastní zahradě v Palackého ulici, která na ulici Dobrovského navazuje. Tento zdomácnělý invazní archeofyt (PYŠEK et al. 2022) dost pravděpodobně uniká pozornosti, protože jeho vegetační doba je poměrně krátká. V polovině května jsou semena už vypadaná. Druh se vyskytuje na synantropních stanovištích, nejčastěji v zahradnictvích, podél chodníků, na nádražích, hřbitovech aj. Bude dobré se na tato místa brzy na jaře podívat.

K. Čížek

***Epilobium brachycarpum* C. Presl**

Libá (okr. Cheb): jižní část čedičového lomu s aktivní těžbou, ca 1,1 km JJZ od kostela v obci, max. 30 jedinců včetně bohatě rozvětvených vzrůstných ex., 50°7'8.428"N, 12°13'21.760"E, 607 m n. m., Smrčiny, 5839c, not. J. Michálková 15. 9. 2025, det. I. Matějková (podle sebraných volně usušených lodyh). Pozn.: jde o potvrzení náleзовé lokality z roku 2017 (viz web 1).

Equisetum telmateia Ehrh. – C4a

Žilov (okr. Plzeň-sever): lom na keramické jíly, ca 0,8 km J od autobusové zastávky v obci, 49°49'54.952"N, 13°18'40.82"E, 427 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145d, leg. O. Bílek 17. 6. 2025, PL. Pozn.: Druh zde roste velmi hojně na dočasně deponii natěžené suroviny, v okolí nebyl nikde zjištěn. Na lokalitu byl zřejmě zavlečen prostřednictvím těžebních strojů. Ojedinelý výskyt v rámci Plzeňského kraje.

Filago arvensis L. – C3

Úněšov (okr. Plzeň-sever): okraj lesní cesty u osady Šachtová, ca 885 m JJZ od kaple v obci Zahrádka, početná populace, 49°52'24.629"N, 13°12'20.594"E, 544 m n. m., Svojsínská pahorkatina, 6145a, not. V. Jandík 14. 8. 2025. Pozn.: V okolí lomu zaznamenán poměrně hojný výskyt druhu.

Parnassia palustris L. – §O, C2t

Hrádek (okr. Rokycany): východní část PP Hrádecká bahna, ca 390 m V od železniční stanice v obci, 3 kvetoucí ex. v porostu nevápnitých mechových slatiništ, 49°42'47.522"N, 13°39'31.645"E, 399 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. Z. Černíková 9. 8. 2025. Pozn.: Toliže byla na začátku květu, nelze vyloučit, že exemplářů tam bylo ještě více. Druh nepravidelně udáván z území od 80. let, v roce 2016 evidováno až 60 ex. (viz web 3). Poté druh již neudáván, nepodařilo se jej potvrdit ani při botanickém inventarizačním průzkumu v roce 2023 (web 4). Stávající nález po téměř deseti letech vypovídá o tom, že druh je schopen v území nadále přežívat.

Potamogeton polygonifolius Pourr. – C2r

Hranice u Aše (okr. Cheb): koryto pravobřežního přítoku Rokytnice, ca 1,6 km JJZ od Masarykova nám. ve městě, porost o výměře přibližně 2 m², 50°17'31.815"N, 12°9'53.642"E, 577 m n. m., Halštravská vrchovina, 5738b, not. F. Šotkovský 30. 9. 2025, správnost určení druhu potvrdil Z. Kaplan 12. 10. 2025 na základě zaslané fotodokumentace. Pozn.: V této oblasti je výskyt *P. polygonifolius* hojný (web 1).

Thalictrum lucidum L. – C3

Vstíř (okr. Plzeň-jih): kosené louky na levém břehu Radbuzy, 700 m SZ od kaple Svatých Andělů Strážných, 49°39'1.438"N, 13°14'22.193"E, 326 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, leg. O. Peksa 15. 6. 2025, PL.

Literatura:

ČÍZEK K. & KRÁL M. (1999): Příspěvek k rozšíření jarních efemerů a efemeroidů v okrese Klatovy. – *Erica*, Plzeň, 8: 75–83.

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – *Příroda*, Praha, 35: 1–178.

CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 p.

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2025): Zajímavé floristické nálezy převážně z roku 2024. – *Calluna*, Plzeň, 30/1: 19–30.

PYŠEK P., SÁDLO J., CHRTEK J. jun., CHYTRÝ M., KAPLAN Z. et al. (2022): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (3rd edition): species richness, status, distributions, habitats, regional invasion levels, introduction pathways and impacts. – *Preslia* 94: 447–577.

SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], *Květena České socialistické republiky*, Academia, Praha, 1: 103–121.

SLAVÍK B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – *Zprávy Československé botanické společnosti*, Praha, 6: 55–62.

Web 1: Pladias. – Databáze české flóry a vegetace; URL: <https://pladias.cz/> (náhledy během roku 2025).

Web 2: Aplikace KlikCALLUNA. – URL: <https://www.klikcalluna.cz/>

Web 3: Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP). – On-line databáze AOPK ČR; URL: <https://portal23.nature.cz/> (2. 10. 2025).

Web 4: Digitální registr ÚSOP. – URL: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=1156 (3. 12. 2025).

PERSONALIA

Únoroví jubilanti

Naše dlouholetá členka pobočky Helena Marková slaví v únoru 2026 své kulaté narozeniny. Za redakci Calluny přejeme milé paní Helence vše nejlepší k jejím osmdesátinám a těšíme se na další společná setkávání při pobočkových akcích.

K pětasedmdesátým narozeninám srdečně blahopřejeme našemu jubilantovi Jiřímu Kalibánovi a přejeme hodně zdraví a pohody, a děkujeme za obranu kavylů na Střele.

Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková

Karel Čížek devadesátiletý

Není lehké vtěsnat do pár řádků gratulaci člověku, o jehož životě a práci by mohla být napsána celá kniha.

Promovaný pedagog Karel Čížek se narodil 28. ledna 1936 v Klatovech, kterým celý dosavadní život zachoval věrnost. Zde v roce 1954 maturoval na jedenáctileté střední škole a v témže roce nastoupil po kurzu učitelství v Plzni na své první učitelské místo v malotřídní škole v Tlumačově, od roku 1959 na stejném typu školy v Hartmanicích. Tak se začal formovat jeho metodický přístup nejen k výuce, ale i k odborné práci v oblasti jeho oblíbené botaniky. Po doplňkové maturitní zkoušce na pedagogickém gymnáziu v Plzni a absolvování vojenské služby studoval na Vyšší pedagogické škole v Plzni aprobaci přírodopis – chemie. Promoval v roce 1962 v budově dnešního děkanátu Pedagogické fakulty, Veleslavínova 42, když obhájil diplomovou práci na téma Květena Branžovského hvozdu. V roce 1965 nastoupil jako učitel 2. stupně III. základní devítileté školy v Klatovech, dnes Masarykova základní škola, Národních mučedníků 185. Zde působil až do konce své pedagogické dráhy.

Jeho profesní a odborná dráha je naplněná botanikou (viz bibliografie), středobodem zájmu pak rodné Klatovsko (Branžovský hvozd, Plánický hřeben a Šumava). Věnuje se floristice, dendrologii, dějinám botaniky a ochraně přírody. V letech 1967–1982 byl členem okresního aktivu státní ochrany přírody, podílel se na tvorbě Květeny Šumavy. Zúčastnil se aktivně mnoha republikových floristických kurzů, a tak spektrum jeho zájmů přerostlo jeho milované Klatovsko. Ve

svých zájmech nepolevuje ani v době, kdy již mnozí botanici odcházejí do botanického důchodu. S nadšením se vrhl do taxonomie rodu *Rubus*. Důležitá je také jeho dokumentační práce, velkou část vlastních herbářových položek předal botanickému oddělení Západočeského muzea v Plzni.

V roce 1971 se stal vedoucím kabinetu přírodopisu Okresního pedagogického střediska v Klatovech (OPS) a tím zároveň spolupracovníkem Krajského pedagogického ústavu v Plzni (KPÚ). Z učitele žáků se stává i učitelem učitelů. Jeho pedagogické a metodické zkušenosti sloužily učitelům přírodopisu v celém tehdejší kraji. Jednalo se především o materiály k ochraně životního prostředí, k regionálním prvkům ve výuce a k práci s rostlinným materiálem. Po zrušení KPÚ pokračoval od roku 1991 jako člen pracovního sboru pro výuku přírodopisu Školského úřadu v Klatovech. Ještě předtím se spolu s Mgr. Vladimírem Čejkou podílel na budování botanické zahrady při Střední zemědělské škole v Klatovech, která dlouho sloužila žákům a pedagogům. Menší botanickou zahradu vybudoval také kolem svého domu v Klatovech, najdeme zde třeba i chocholatici tečkovanou (*Eucomis comosa*) z Jihoafrické republiky.

Karel Čížek byl před neuvěřitelnými čtyřiašedesáti lety jedním ze zakladatelů Západočeské pobočky České botanické společnosti.

Vážený Karle, s hlubokou úctou k Tvému životu a práci Ti přeji do dalších roků stále zdraví a mnoho radosti z kyticek.

Jirka Cais

Obr. 10 Karel Čížek (vlevo) při rozhovoru se Slávkou Nesvadbovou a Jirím Caisem (2023).

Bibliografie prací Karla Čížka v letech 1962–2026

Jak bývá zvykem, první seznam prací jubilantů otiskuje Calluna k jejich šedesátinám. A tak první bibliografie prací Karla Čížka (1962–1995) byla zveřejněna v Calluna 1996/1: 6–7; další seznam navázal v Calluna 2006/1: 23–24; poté vždy po pěti letech: Calluna 2011/1: 12, Calluna 2016/1: 23, Calluna 2021/1: 42.

Bibliografie Karla Čížka od poslední zveřejněné bibliografie:

- ČÍŽEK K. (2021): Osidlování území Plánického hřebene a jeho vliv na vegetaci. – Sborník prací historie a dějin umění, Historická společnost Klatovy, 11/2021: 416–421.
- ČÍŽEK K. & †ČEJKA V. (2023): Botanické zahrady při středních školách v Klatovech. – Sborník prací historie a dějin umění, Historická společnost Klatovy, 12/2023: 160–170.
- ČÍŽEK K. (2025): Kde na okrese Klatovy a na přilehlém území Domažlicka rostl hořeček český. – Sborník prací historie a dějin umění, Historická společnost Klatovy, 13/2025: 315–319 (v tisku).
- ČÍŽEK K. (2025): Pěstování chmele na Klatovsku. – Sborník prací historie a dějin umění, Historická společnost Klatovy, 13/2025: 310–314 (v tisku).
- ČÍŽEK K. (2026): *Iris sanguinea* DONN na Plzeňsku a Klatovsku. – Calluna, Plzeň, 31/1: 25–26.

Pohledem do první bibliografie zjistíme, že Karel Čížek napsal svůj první příspěvek do Zpravodaje Západočeské pobočky ČSBS v roce 1965. A přispívá do tohoto pobočkového časopisu (nyní Calluna) vytrvale dodnes – v tomto čísle přináší zprávu o kosatci. To je úctyhodných **62 ročníků!** Který časopis má tak věrného přispěvatele?

Redakce Calluny se přidává ke gratulaci a přeje našemu milému jubilantovi i nadále hodně síly a tvůrčího elánu a také potěšení z kyttek včetně ostružiníků a pestré flóry s nadšením pěstované na vlastní zahrádce.

Sylvie Pecháčková a Ivona Matějková

Obr. 11 Karel Čížek v terénu.

Adresy autorů

Pavel Bezstarosti, bespi@volny.cz

RNDr. Jiří Cais, cais@kcvjs.cz

Mgr. Karel Čížek, Palackého 289, 339 01 Klatovy 2

Mgr. Ivona Matějková, zamira-klub@volny.cz

Mgr. Jaroslava Nesvadbová, nesvaslavka@seznam.cz, Nová Huť 88, 330 02 Dýšina

Mgr. Daniel Papež, danielpapez@email.cz

Ing. Radim Paulič, Radim.Paulic@seznam.cz

RNDr. Sylvie Pecháčková, spechackova@zcm.cz

Ing. Lenka Pivoňková, Lenka.Pivonkova@plzensky-kraj.cz

Jiří Sladký, jiri.sladky@nature.cz

Mgr. Jaroslav Šoun, jsoun@zcm.cz

Autoři fotografií

Obr. 1, 3 – Petr Cimický

Obr. 2, 6, 8, 9 – Sylvie Pecháčková

Obr. 4 – Lenka Pivoňková

Obr. 5 – Ivona Matějková

Obr. 10 – Václav Marian

Za úpravu fotografií děkujeme Pavlu Pecháčkovi.

Pokyny pro autory

Rukopis je přijímán v textovém editoru Microsoft Word, formáty DOC nebo RTF, s jednou vytištěnou kopií, nebo v elektronické podobě na adrese spachackova@zcm.cz.

Vědecká jména taxonů a syntaxonů je nutné psát kurzívou, jména autorů v literatuře velkými písmeny; jinak celý text psát standardním typem písma (zdůrazněný text je možno psát tučně). Zarovnávat vlevo. Entrovat pouze na konci odstavce, neodsazovat, nevynechávat řádky.

Tabulky je nutné dodat zvlášť, zpracované v tabulkovém procesoru Excel. Tabulky ani obrázky (nejlépe .jpg, .tif) nesmí být zalomeny do textu. Kresby musí být dokonale kontrastní.

U citované literatury je pořadí popisovaných znaků následující:

1. u časopisů: příjmení autora, zkratka křestního jména, tečka, rok vydání práce v závorce, dvojtečka, úplný název práce, tečka, pomlčka, název časopisu, čárka, místo vydání, čárka, série, třída apod., čárka, ročník, dvojtečka, stránky citované práce, tečka;
2. u knih: až po název knihy stejné, po tečce za názvem následuje údaj o edici, svazku apod., tečka, pomlčka, vydavatel, čárka, místo vydání, čárka, počet stran, tečka;
3. u sborníků, kompendií aj.: příjmení a zkratka křestního jména autora, rok vydání (stejně jako u časopisů), dvojtečka, název práce, tečka, pomlčka, „In“, dvojtečka, příjmení a zkratka křestního jména redaktora, příp. editora sborníku, zkratka „red.“ v hranatých závorkách, název sborníku, čárka, stránky citované práce uvedené zkratkou „p.“, tečka, pomlčka, místo vydání, tečka;
4. u rukopisů (dipl., disert., kandid. prací apod.) jako u knižní publikace, za pomlčkou za názvem práce následuje zkratka „Ms“; na konci práce je nutno v hranatých závorkách uvést údaj o deponaci, jemuž předchází zkratka „Depon.“;
5. u webových stránek: jako u předešlých citací, pomlčka, na závěr uvést adresu www a za ní do závorky datum, kdy autor navštívil citovanou stránku.

Poznámky: Zkratky křestního jména autora se uvádějí za příjmením; mezi jména autorů se klade čárka, mezi předposlední a poslední jména autorů „&“. Cituje-li se více prací jednoho autora, vydaných v témže roce, připojuje se za letopočet index ve formě malého písmene. Počáteční písmena časopisu (event. jejich zkratky) se píše velká, členy, spojky a předložky se vynechávají.

Výrazy pro označení edice, svazku, dílu apod. se latinizují (vydání = Ed., svazek = Vol., díl = Tom.), stejně jako výrazy pro označení části, třídy (část = Pars, třída = Cl., řada = Ser.).

Uzávěrka příštího čísla: 24. 10. 2026

Sylvie Pecháčková O plevelech v zahradních centrech v Plzni	22
Daniel Papež Pár poznámek ke druhům zplanělým v Zoologické a botanické zahradě města Plzně	24
Karel Čížek <i>Iris sanguinea</i> na Plzeňsku a Klatovsku	25
Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková (eds) Zajímavé floristické nálezy převážně z roku 2025	26
Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková Únoroví jubilanti	36
Jiří Cais Karel Čížek devadesátiletý	37
Sylvie Pecháčková a Ivona Matějková Bibliografie prací Karla Čížka v letech 1962–2026	38
Adresy autorů	39